



Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 36 00, 01 400 33 11

E: gp.mgrt@gov.si

www.mgrt.gov.si

PRILOGA 1 (spremni dopis – 1. del):

Številka: 007-165/2016-
Ljubljana, 07. 10. 2016
EVA 2016-2130-0075
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE <u>gp.gs@gov.si</u>
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji sklep: »Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (EVA 2016-2130-0075) ter ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo in sprejetje po skrajšanem zakonodajnem postopku.« Mag. Lilijana Kozlovič GENERALNA SEKRETARKA Priloga: - predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence Sklep prejmejo: - Državni zbor Republike Slovenije, - Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, - Ministrstvo za finance, - Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, - Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da skladno s 142. členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list Republike Slovenije, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) obravnava predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) po skrajšanem postopku, in sicer zato, ker gre v pretežnem delu za uskladiitev s pravom Evropske unije. S predlogom tega zakona se predlaga prenos Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2016 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/104/EU) v naš pravni sistem, ki ga mora država članica v skladu s prvim odstavkom 21. člena Direktive 2014/104/EU prenesti v nacionalni pravni red do 27. decembra 2016. Poleg

določb, ki se nanašajo na prenos Direktive 2014/104/EU, se predlagajo nekatere manj zahtevne spremembe in dopolnitve Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K in 33/14; v nadaljnjem besedilu: ZPOMK-1) ter črtanje nekaterih določb.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo
- mag. Aleš Cantarutti, državni sekretar
- Eva Štravs Podlogar, državna sekretarka
- Jernej Tovšak, v.d. generalnega direktorja Direktorata za notranji trg
- Darja Tomše, sekretarka, vodja Sektorja za varstvo potrošnikov in konkurence
- mag. Ana Dežman Mušič, sekretarka, Sektor za varstvo potrošnikov in konkurence
- Mateja Kralj, višja svetovalka, Sektor za varstvo potrošnikov in konkurence

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo
- mag. Aleš Cantarutti, državni sekretar
- Eva Štravs Podlogar, državna sekretarka
- Jernej Tovšak, v.d. generalnega direktorja Direktorata za notranji trg
- Darja Tomše, sekretarka, vodja Sektorja za varstvo potrošnikov in konkurence
- mag. Ana Dežman Mušič, sekretarka, Sektor za varstvo potrošnikov in konkurence
- Mateja Kralj, višja svetovalka, Sektor za varstvo potrošnikov in konkurence

5. Kratek povzetek gradiva:

S predlaganim zakonom Republika Slovenija izpolnjuje dolžnost prenosa Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije (v nadaljevanju: Direktiva 2014/104/EU) svoj notranjepravni red. Poleg tega se predlaga manjše spremembe veljavnega ZPOMK-1.

Države članice morajo prenesti Direktivo 2014/104/EU v svoje notranjepravne predpise do 27. 12. 2016. Zaradi prenosa Direktive 2014/104/EU predlog zakona določa pravico oškodovancev do odškodnine zaradi kršitev konkurenčnega prava. Predlog zakona na novo in drugače kot veljavna zakonodaja ureja dolžnost glede razkritja dokazov. Gre za pomemben ukrep, ki bo glede na veljavno ureditev oškodovancem olajšal dostop do podatkov, ki so v posesti kršiteljev in tretjih oseb. Na drugi strani bo zagotovljeno varstvo tistih podatkov, ki zagotavljajo učinkovito delo Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljevanju: Agencija) in varstvo pravic strank v postopku (npr. interni dopisi Agencije, prijave kršiteljev, na podlagi katerih lahko Agencija uvede postopke zoper druge kršitelje, poslovne skrivnosti, itd). Predlog zakona nadalje določa učinek odločbe organov držav članic za varstvo konkurence in nekatere izjeme od splošne ureditve Obligacijskega zakonika glede solidarne odgovornosti za škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava, in sicer za mala in srednja podjetja ter za osebe, ki naznanijo Agenciji kršitve konkurenčnega prava. Zaradi prenosa Direktive 2014/104/EU je treba tudi podaljšati zastaralni rok za odškodninske tožbe zaradi kršitev konkurenčnega prava, in sicer se predlaga subjektivni petletni rok in absolutni desetletni rok. Predloga zakona ureja tudi primere, ko je oškodovanec zmanjševal svojo škodo tako, da jo je prenesel na naslednjo stopnjo dobavne verige (prenos razlike v ceni) in način ugotavljanja škode v tožbah z različnih stopenj dobavne verige. Predlaga se tudi nekatere določbe, ki urejajo učinek sporazumnega reševanja sporov, in določbe za ocenitev višine škode, s čimer bo tožnik lažje opredelil višino škode v tožbi in bo olajšano delo sodišč.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE

č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje): – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.				
II. Finančne posledice za državni proračun Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:				

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo: – proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep, – projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in – proračunske postavke. Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi. II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a. II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.			
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev			
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin: <table border="1"> <tr> <td> Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin. </td> <td>NE</td> </tr> </table> Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.		Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	NE
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	NE		
9. Predstavitev sodelovanja javnosti: <table border="1"> <tr> <td>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</td> <td>DA</td> </tr> </table> Predlog zakona je bil objavljen na spletni strani predlagatelja dne 15. 6. 2016 in 7. 9. 2016. Poleg tega je predlagatelj dne 5. 8. 2016 poslal predlog zakona v mnenje strokovni javnosti in dne 5. 9. 2016 pripravil javni posvet, ki se ga je udeležila širša strokovna javnost.		Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA		

V razpravo so bili vključeni:

- Vrhovno sodišče Republike Slovenije,
- Višje sodišče v Celju,
- Višje sodišče v Kopru,
- Višje sodišče v Ljubljani,
- Višje sodišče v Mariboru,
- Okrožno sodišče v Ljubljani,
- Upravno sodišče Republike Slovenije,
- Odvetniška zbornica Slovenije,
- Pravna fakulteta v Ljubljani,
- Pravna fakulteta v Mariboru in
- Evropska pravna fakulteta v Novi Gorici

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

- Gospodarska zbornica Slovenije (v nadaljevanju: GZS):

GZS je v zvezi z uveljavljanjem civilnopravnih zahtevkov menila, da je treba določiti procesnopravni institut razkritja dokazov, da pravila o zastaranju niso ustrezno urejena, izrecno pa je nasprotovala določitvi 30-letnega absolutnega zastaralnega roka v določbi 62.f člena.

- Gospodarska zbornica Slovenije – Združenje za informatiko in tehnologijo (v nadaljevanju: SOEK):

SOEK je navedel, da določitev 30-letnega absolutnega zastaralnega roka v določbi 62.f člena ZPOmK-1 ni ustrezna. SOEK je predlagal, da se ohrani določba 34. člena ZPOmK-1.

- Odvetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: OZS):

OZS je podala pripombe glede definicij v 3. členu predloga ZPOmK-1G. Opozorila je na neustrezne definicije, na nejasno ureditev dokaznega bremena, ki se nanaša na krivdo toženca ter zamudnih obresti. Glede dela, ki se nanaša na razkritje dokazov, OZS meni, da bi bilo primerneje to področje urediti v Zakonu o pravdnem postopku, glede določb 62.a do 62.č člena predloga zakona pa je opozorila na nedosledno uporabo pojma »predlagatelj, dokazi in skupine dokazov« in na nepopolno določitev pogojev za razkritje dokazov, predlagala dopolnitev obstoječih določb, ki bi zagotovile večjo varnost zaupnih podatkov, določitev razlogov, zaradi katerih bi lahko tretje osebe odklonile pričanje, določitev strožje kazni, če oseba ne upošteva ukrepov, ki jih je sodišče naložilo zaradi varovanja zaupnih podatkov ter podala več redakcijskih popravkov. Glede ureditve učinka odločb organov za varstvo konkurence v določbi 62.d člena, solidarne odgovornosti v določbi 62.e člena in zastaranja v določbi 62.f člena je OZS predlagala več redakcijskih in manjših vsebinskih sprememb, nasprotovala pa je določitvi 30-letnega absolutnega zastaralnega roka v določbi 62.f člena, kot tudi predlogu, da se objektivnega roka ne določi. OZS je nasprotovala tudi ureditvi predlogu ureditve zadržanja zastaranja in predlagala, da se ga veže na konkretni akt Agencije. V zvezi s prenosom razlike v ceni je OZS opozorila na sodno prakso glede navadne škode, izgubljenega dobička in začetka teka zamudnih obresti ter podala ustrezne predloge. OZS je predlagala, da se v predlogu zakona uredi tudi razmerje med tem zakonom in Obligacijskim zakonikom ter Zakonom o pravdnem postopku. Glede določbe 63. člena je OZS podala predlog redakcijskih sprememb in predlagala, da se določi, da se mora sodišče opredeliti do mnenja organa za varstvo konkurence in ter da mora sodišče strankam omogočiti, da se lahko opredelijo do tega mnenja.

- Odvetniška družba Zdolšek:

Odvetniška družba meni, da pravilo o zadržanju zastaranja ni ustrezno, ker se po predlogu veže na katerokoli dejanje organa za varstvo konkurence. Prav tako nasprotuje določitvi 30-letnega absolutnega zastaralnega roka v določbi 62.f člena ZPOmK-1 in tudi rešitvi, da objektivni rok sploh ne bi bil določen.

- Simobil d.d.:

Simobil d.d. je pozdravil predlog nove ureditve, nasprotoval pa je določitvi 30-letnega absolutnega zastaralnega

roka v določbi 62.f člena.

- Trgovinska zbornica Slovenije (v nadaljevanju: TZS):

TZS je menila, da določitvi 30-letnega absolutnega zastaralnega roka v določbi 62.f člena ZPOmK-1 ni ustrezna. TZS je nasprotovala tudi ureditvi prehodne določbe v tretjem odstavku 35. člena, ker je menila, da predlagana ureditev ne zagotavlja pravne varnosti.

- Upravno sodišče Republike Slovenije:

Upravno sodišče je poslalo pripombe samo glede dela predloga zakona, ki je bil vključen v prvem predlogu Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, vendar je bil ta del kasneje črtan iz predloga zakona.

- Višje sodišče v Celju na predlog ZPOmK-1G ni imelo pripomb.

Pisni odzivi strokovne javnosti na delovno gradivo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmK-1G) so objavljeni na naslednji spletni strani ministrstva: http://www.mgrt.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/notranji_trg/predlogi_predpisov/sektor_za_varstvo_potrosnik_ov_in_konkurence.

Upoštevani so bili:

- večinoma.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Pripombe in predlogi strokovne javnosti so bili konstruktivni in jih je predlagatelj v veliki večini upošteval, npr. dopolnjeni so bili ukrepi za zaščito zaupnih podatkov, skrajšana je bila dolžina objektivnega roka na deset let.

Predlagatelj pa ni upošteval predloga, da se v predlogu tretjega odstavka 62.h člena zadržanje zastaranja veže na sklep Agencije o uvedbi postopka, kljub temu, da se strinja s strokovno javnostjo, da ta predlog zagotavlja več pravne jasnosti. Predlagatelj je ocenil, da predlog strokovne javnosti ni ustrezen z vidika zagotovitve pravilnega prenosa Direktive 2014/104/EU. Določba četrtega odstavka 10. člena Direktive 2014/104/EU določa, da se zadržanje zastaranja veže na ukrepe organa za varstvo konkurence za namen preiskave ali postopka zaradi kršitev konkurenčnega prava. Ker pa lahko Agencija v skladu s 27. členom ZPOmK-1 naslovi na podjetja zahtevo za posredovanje podatkov še pred izdajo sklepa o uvedbi postopka, ni mogoče vezati sklepa o zadržanju zastaranja na sklep Agencije o uvedbi postopka, ki se lahko časovno izda kasneje, po izdani zahtevi za posredovanje podatkov.

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštewane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA

Zdravko Počivalšek
MINISTER

**ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
ZAKONA O PREPREČEVANJU OMEJEVANJA KONKURENCE**

1. UVOD

1.1 Ocena stanja in razlogi za sprejem predloga zakona

Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, v nadaljnjem besedilu: ZPOmK-1) je bil sprejet v Državnem zboru Republike Slovenije 1. aprila 2008. ZPOmK-1 je bil večkrat spremenjen in dopolnjen, nazadnje z Zakonom o dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence objavljenim 9. oktobra 2015 v Uradnem listu RS, št. 76. Temeljni cilj ZPOmK-1 je zagotoviti učinkovito konkurenčno okolje, ki bo spodbujalo inovacije in tehnološki napredek, posledično pa blaginjo kupcev in večjo konkurenčnost.

Za izvajanje ZPOmK-1 in tudi 101. in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju: PDEU) je pristojna Javna Agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljevanju: Agencija), Evropska komisija pa je pristojna za izvajanje 101. in 102. člena PDEU. Agencija in Evropska komisija imata nadzorno - represivno funkcijo, katere namen je zaščititi javni interes varstva konkurence, ki jo izvajata preko nadzorstvenih, preiskovalnih in drugih nalog, ter z odločanjem v javnopravnih stvareh s področja varstva konkurence.

Varstvo konkurence se zagotavlja tudi z učinkovitim uveljavljanjem pravic pravnih in fizičnih oseb, zlasti z uveljavljanjem pravice zahtevati nadomestilo za škodo, ki jo je posameznik utrpel zaradi kršitev konkurenčnega prava. Gre za t.i. zasebnopravno izvajanje kršitev konkurenčnega prava. Sodišče Evropske Unije (v nadaljevanju: Sodišče EU) je v več sodbah poudarilo, da pravica zahtevati nadomestilo za škodo, ki je nastala zaradi kršitev konkurenčnega prava, izhaja iz 101. in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ter da ta pravica krepi delovanje konkurenčnega prava in odvrča podjetja od sklepanja kartelnih sporazumov (*Sodba z dne 20. 9. 2001, C-453/99, Courage/Crehan, EU:C:2001:465; Sodba z dne 14. 6. 2011, C-360/09, Pfeiderer/Bundeskartellamt, EU:C:2011:389; Sodba z dne 6. 6. 2013, C-536/11, Bundeswettbewerbsbehörde/Donau ChemieG, EU:C:2013:366; Sodba z dne 27. 2. 2014, C-365/12, Komisija/EnBW Energie Baden.Württemberg, EU:C:2014:112*).

Z izjemo navedene sodne prakse Sodišča EU, ki je določila prej navedene in še nekatera druga temeljna načela zasebnopravnega uveljavljanja zahtevkov zaradi kršitev konkurenčnega prava, zakonodaja EU zavezujočih pravil o odškodninskih tožbah zaradi kršitev konkurenčnega prava in na sploh o zasebnopravnem uveljavljanju konkurenčnega do uveljavitve nove *Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. 11. 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije* (v nadaljevanju: *Direktiva 2014/104/EU*), ni vsebovala.¹

Tako je sodna praksa vnesla nekaj več jasnosti in predvidljivosti glede zasebnopravnega uveljavljanja odškodninskih zahtevkov, zlasti je odprla možnosti oškodovancem, da lahko dostopijo do dokumentov iz programa prizanesljivosti, potrebnih za utemeljitev odškodninskega zahtevka, na drugi strani pa je vnesla precej negotovosti med prijavitelji v programu prizanesljivosti glede varovanja njihovih samoinkriminatornih izjav.² Na drugi strani pa države članice še vedno različno določajo materialna in procesna pravila v zvezi

¹ Vlahek, Oris odškodnin na področju skupnostnega antitrusta, v: *Pravna praksa*, 2009, str. 44-46, Vlahek, Nova Direktiva 2014/104 o nekaterih pravilih glede odškodninskih zahtevkov in postopka zaradi kršitev evropskega in nacionalnega antitrusta, v: *Grilc, et al.: Izbrani vidiki razvoja slovenskega gospodarskega in civilnega prava od srede 20. stoletja do danes (liber amicorum Bojan Zabel)*, 2015, str. 171-200.

² Louis, *Light at the End of the Tunnel: Litigation Access to Cartel Leniency Documents in the EU*, *Competition Litigation*, 2015, Vlahek v: *Fatur, Podobnik, Vlahek, Wolters Kluwer*, 2015, str. 114.

z zasebnopravnim uveljavljanjem kršitev evropskega in nacionalnega konkurenčnega prava, vključno s področjem razkritja dokazov. Z izjemo nekaterih držav članic EU (npr. Združeno kraljestvo), več držav članic EU ne določa oziroma določa stroge pogoje glede edicijske dolžnosti nasprotnne stranke. Različno je urejen tudi dostop do podatkov iz spisa organa za varstvo konkurence. V Avstriji je v praksi v celoti onemogočen dostop do podatkov organa za varstvo konkurence, ker morajo z dostopom soglašati stranke postopka pred organom.³ Te razlike so povzročale pravno negotovost pri posameznikih, pa tudi t.i. *forum shopping*.⁴ Tudi civilnopravne posledice kršitev konkurenčnega prava niso enako urejene v vseh državah, kar lahko predstavlja konkurenčno prednost za nekatera podjetja, ki so kršila 101. ali 102. člen PDEU.⁵

Zasebnopravno izvajanje konkurenčnega prava je v določenem delu v konfliktu z javnopravnim izvajanjem. Zato je zaradi zagotavljanja učinkovitih postopkov pred organi za varstvo konkurence treba zaščititi podatke, ki jih predložijo podjetja, da se zagotovi pogoje za njihovo sodelovanje z nadzornimi organi. To pa je v nasprotnem interesu oškodovancev, ki potrebujejo te dokaze za uveljavljanje civilnih zahtevkov pred sodišči.

Z namenom zagotoviti učinkovito izvajanje kršitev konkurenčnega prava tako v zasebnem kot v javnem interesu in urediti njuno medsebojno razmerje ter součinkovanje, je leta 2013 Komisija pripravila osnutek *Direktive o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe zaradi kršitev evropskega antitrusta*.⁶ Direktiva 2014/104/EU je bila sprejeta 26. 11. 2014 in je začela veljati 26. 12. 2014. Direktiva je uredila nekatera pravila glede razkritja dokazov, učinkov nacionalnih določb, zastaranja, solidarne odgovornosti, prevalitve preplačil, ocenjevanja višine škode in sporazumnega reševanja sporov.

Zasebnopravno uveljavljanje kršitev prepovedi omejevanja konkurence je bilo v Sloveniji urejeno s sprejemom ZPOmK-1 iz leta 2008, ki je razširil svojo dotedanjo upravnoopravno vsebino z vključitvijo novega šestega dela o postopku pred sodišči z novima določbama 62. in 63. člena.⁷ Pri pripravi ZPOmK-1 iz leta 2008 je slovenski zakonodajalec že upošteval tedanjo sodno prakso Sodišča EU in nezavezujoče dokumente Komisije, kot primer Belo knjigo komisije o odškodninskih tožbah zaradi kršitve protimonopolnih pravil.⁸

Prvi odstavek 62. člena ZPOmK-1 določa odgovornost tistega, ki namenoma ali iz malomarnosti krši določbe 6. ali 9. člena ZPOmK-1 ali 101. ali 102. člena PDEU, za škodo, ki nastane zaradi kršitve. V drugem odstavku je določena vezanost sodišč RS na pravnomočno odločbo Agencije in Evropske komisije

³ Commission staff working document, *Impact assessment report, Damages actions for breach of the eu antitrust rules*, strasbourg, SWD(2013) 203 final, 11. 6. 2013, točka 51.

⁴ Burrows, Sander, *The Likely Impact of the EU Directive of the EU Damages Actions - Competition Litigation 2016*; Commission staff working document, *Impact assessment report, Damages actions for breach of the eu antitrust rules*, strasbourg, SWD(2013) 203 final, 11. 6. 2013, točka 52.

⁵ Uvodna določba 8 preambule Direktive 2014/104.

⁶ Predlog direktive evropskega parlamenta in sveta o nekaterih pravilih, ki urejajo postopke z odškodninskimi tožbami v nacionalni zakonodaji zaradi kršitev določb zakonodaje o konkurenci držav članic in evropske unije, com(2013) 404 final, 2013/0185 (cod) strasbourg, 11. 6. 2013.

⁷ Vlahek, Nova Direktiva 2014/104 o nekaterih pravilih glede odškodninskih zahtevkov in postopka zaradi kršitev evropskega in nacionalnega antitrusta, v: Grilc, et al.: *Izbrani vidiki razvoja slovenskega gospodarskega in civilnega prava od srede 20. stoletja do danes (liber amicorum Bojan Zabel)*, Pravna fakulteta, Ljubljana, 2015, str. 171-200, Vlahek, *Challenges of private enforcement of antitrust in Slovenia*, v: Gerbrand, Kovač: *Economic Evidences in EU Competition Law*, 2015.

⁸ Ibid.

⁹ Glej tudi sodbo VSL II Ips 111/2009, z dne 10. 9. 2012.

¹⁰ Vlahek v: Grilc, Bratina, Galič, Kerševan, Kocmut, Podobnik, Vlahek, Zabel, *Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence s komentarjem*, 2009, str. 483 – 516, Kavčič, *Javnopravno in zasebnopravno varstvo konkurence: obramba in aktivna ravnanja strank po ZPOmK-1*, 2008; Repas, *Konkurenčno pravo v teoriji in praksi*, Omejevalna ravnanja in nadzor koncentracij, 2010.

¹¹ ZPOmK-1 v tretjem odstavku 63. člena nepravilno povzema tretji odstavek 15. člena Uredbe 1/2003, da Komisija poda mnenje glede »vprašanj uporabe antitrusta« namesto »zaradi zagotavljanja skladne uporabe antitrusta«.

¹² Sodba VSL, I Cpg 708/2013, z dne 21. 11. 2013.

¹³ Sodba in sklep VSK, Cpg 216/2012, z dne 22. 2. 2013.

¹⁴ WWW p. Mobitel, <<http://www.delo.si/clanek/o65764>> (17. 2. 2016).

¹⁵ Vlahek, *Challenges of private enforcement of antitrust in Slovenia*, v: Gerbrand, Kovač: *Economic Evidences in EU Competition Law*, 2015.

¹⁶ Damijan, *Sodišča so sramota te države, Kako je Telekom Slovenije pod okriljem pravne države pobijal konkurenco*, v: Finance, 2013; Vlahek, *Challenges of private enforcement of antitrust in Slovenia*, v: Gerbrand, Kovač: *Economic Evidences in EU Competition Law*, 2015.

o ugotovitvi obstoja kršitve 6. ali 9. člena ZPOmK-1 ali 101. ali 102. člena PDEU.⁹ Tretji odstavek 62. člena ZPOmK-1 ureja zadržanje zastaranja. Četrti odstavek 62. člena ZPOmK-1 določa dolžnost sodišča, da mora obvestiti Agencijo o vsaki tožbi, s katero se zahteva odškodnina zaradi kršitev konkurenčnega prava.¹⁰

Določba 63. člena ZPOmK-1 se nanaša na sodelovanje med sodišči, Evropski komisijo in Agencijo. V navedeni določbi je določena obveznost sodišča, da mora obvestiti Agencijo o vsakem postopku pred sodišči, ki je povezan z uporabo 101. ali 102. člena PDEU. Če Evropska komisija ali Agencija v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003 podata sodišču pisno stališče do vprašanj uporabe 101. ali 102. člena PDEU,¹¹ mora sodišče kopijo pisnega stališča poslati strankam postopka in tudi Agenciji, če stališče poda Evropska komisija. Evropska komisija in Agencija lahko pisno stališče iz drugega in tretjega odstavka 63. člena ZPOmK-1 podata kadar koli do izdaje odločbe. Pisno stališče ni zavezujoče. Tudi sodišče lahko zaprosi Evropsko komisijo za mnenje v skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003, o čemer mora obvestiti stranke ter po prejemu mnenja Evropske komisije poslati kopijo mnenja Agenciji in strankam postopka. Mnenje ni zavezujoče. Kopijo končne odločbe o uporabi 101. ali 102. člena PDEU sodišče pošlje tako Agenciji kot Evropski komisiji.

V zadnjih letih je v Sloveniji opaziti povečano zasebnopravno izvajanje konkurenčnega prava. Rezultati sodnih postopkov so različni. Tožniki so bili v nekaterih primerih uspešni,¹² v drugih ne,¹³ v nekaterih pa so sklenili poravnavo s tožencem,¹⁴ veliko jih je še nerešenih. Največkrat je bil tožen Telekom d.d.¹⁵ Za zasebnopravno uveljavljanje tožbenih zahtevkov v Sloveniji je značilno, da so dolgotrajni in zapleteni, rezultati pa pogosto sploh niso predvidljivi. V primeru tožbe ABM proti Telekomu Slovenije je od kršitve zakonodaje do pravnomočne odločitve o odškodninskem zahtevku preteklo 13 let, sodni postopki pa so trajali deset let in pol. Urad za varstvo konkurence (katerega pravni naslednik je Agencija) je v prvi odločbi zoper Telekom iz leta 1997 odločil, da je Telekom zlorabil prevladujoči položaj, ker je samo Siolu in Arnesu omogočil uporabo cenejše številke za dostop do interneta, ne pa tudi K2.netu in Quantomu, ki sta to zahtevala. V drugi odločbi iz leta 2000 pa je urad ugotovil, da je Telekom zlorabil prevladujoči položaj, ker je samo Siolu omogočil sodelovanje v ISDN-paketih, ni pa želel vključiti zgoščenke s konkurenčno ponudbo ABM. Zaradi vloženih pravnih sredstev je druga odločba postala pravnomočna šele decembra 2009, prva odločba pa aprila 2011 (odločba urada je tako postala pravnomočna šele po 14 letih od izdaje). Medtem je ponudnik K2.net šel v stečaj (2007), potekali pa so tudi zastaralni roki, tako da ni bilo več mogoče vložiti odškodninskih tožb. O odškodninski tožbi ABM je bilo pravnomočno odločeno leta 2014. Primer je zanimiv tudi z vidika, kako so sodišča v istem primeru različno določila odškodnino. Tožbeni zahtevek se je glasil na 4,2 milijona evrov. Okrožno sodišče v Ljubljani je marca 2012 tožniku dosodilo 2,3 milijone evrov odškodnine z obrestmi. Višje sodišče v Ljubljani je odškodnino znižalo na vsega 62.000 evrov, Vrhovno sodišče pa je tožniku na koncu priznalo malo manj kot en milijon evrov odškodnine (razlika v odškodnini, kot jo je določilo višje in vrhovno sodišče, je posledica različne ocene števila strank, ki naj bi jih ABM pridobil v primeru nekršitve konkurenčnega prava).¹⁶

Za učinkovito zasebnopravno izvajanje kršitev konkurenčnega prava je treba prenesti določbe Direktive 2014/104/EU v notranjepravni red in določiti pravico do odškodnine in način določitve višine škode, urediti dolžnost razkritja dokazov, učinek odločb o ugotovitvi kršitve konkurenčnega prava, zastaranje in učinek sporazumnega reševanja sporov.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilj varstva konkurence v Sloveniji je zagotoviti učinkovito konkurenčno okolje, ki bo spodbujalo inovacije in tehnološki napredek, posledično pa blaginjo kupcev in večjo konkurenčnost Slovenije na svetovnem trgu.

S predlaganim zakonom Republika Slovenija primarno izpolnjuje dolžnost prenosa Direktive 2014/104/EU. Na podlagi Direktive 2014/104/EU se s tem predlogom želi določiti pravila za učinkovitejše zasebnopravno izvajanje kršitev konkurenčnega prava oziroma pravila za učinkovito uveljavljanje pravice do nadomestila za škodo, povzročeno s kršitvami konkurenčnega prava. Zagotavljanje te pravice krepi politiko varstva učinkovite konkurence, ker odvrča podjetja od sklepanja kartelnih sporazumov.

2.2 Načela

V predlogu zakona so v delu, ki se nanaša na prenos Direktive 2014/104/EU upoštevani načeli učinkovitosti in enakovrednosti. Gre za načeli, ki sta določeni tudi v določbi 3. člena Direktive 2014/104/EU, na njun pomen pa je že večkrat opozorilo tudi Sodišče EU. V skladu z navedenimi načeli morajo biti vsa nacionalna pravila, ki urejajo uveljavljanje pravice do odškodnine za škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava. To pomeni, da nacionalna pravila ne smejo biti oblikovana na način, ki pretirano otežuje ali dejansko onemogoča uveljavljanje pravice do nadomestila za škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava, ali na način, ki je manj ugoden kot pravila, ki se uporabljajo za podobne nacionalne tožbe. Nadalje velja pojasniti, da Direktiva 2014/104/EU v večini temelji na načelu popolne harmonizacije, drugo poglavje direktive o razkritju dokazov pa na načelu minimalne harmonizacije, zato lahko države članice določijo dolžnost razkritja dokazov v širšem obsegu, kot je določena v Direktivi 2014/104/EU.

2.3 Poglavitne rešitve

2.3.1 Predstavitev predlaganih rešitev:

Z namenom lažjega in učinkovitejšega uveljavljanja pravice do popolne odškodnine se predlaga naslednje rešitve:

- določitev pravice oškodovancev do popolne odškodnine zaradi kršitev konkurenčnega prava;
- ureditev razkritja dokazov, po kateri lahko sodišče ob upoštevanju zakonskih pogojev in na podlagi testa sorazmernosti naloži nasprotni stranki ali tretji osebi, vključno z javnimi organi, da razkrije dokaze ali skupine dokazov, ki so relevantni za obravnavi primer in za katere predlagatelj trdi, da so pri njih;
- določeni so ukrepi za zaščito zaupnih podatkov, ki jih lahko sodišče odredi z namenom varovanja zaupnih podatkov;
- zagotovljeno je varstvo podatkov oziroma dokazov, ki se nanašajo na privilegirano komunikacijo iz 32. člena ZPOmK-1;
- zaradi naknadne pridobitve dokazov na podlagi sodne odredbe se dopusti sprememba tožbe brez privolitve nasprotne stranke;
- sodišče lahko ob upoštevanju zakonskih pogojev in razširjenega testa sorazmernosti odredi razkritje dokazov iz spisa organa za varstvo konkurence;
- zagotovljeno je brezpogojno varstvo izjav zaradi prizanesljivosti in vlog za poravnavo ter časovno omejeno varstvo podatkov in dokumentov, pripravljenih posebej za postopek organa za varstvo konkurence, podatkov, ki jih je med postopkom sestavil organ za varstvo konkurence in jih je poslal strankam, ter vlog za poravnavo, ki so bile umaknjene;
- podatki in dokazi, ki uživajo absolutno ali časovno omejeno varstvo (prejšnja alineja), se štejejo za nedopusten dokaz v pravnem postopku;
- določitev sankcij za primer neizpolnitve sklepa sodišča o razkritju dokazov in sklepa o varstvu zaupnih podatkov;
- opredelitev učinka odločb organov za varstvo konkurence (vezanost sodišča na pravnomočno odločbo Agencije in pritožbenega sodišča; ugotovitev organa za varstvo konkurence v drugi državi članici, da je tožena stranka ravnala protipravno, je izpodbojno dokazana);
- kršitelji konkurenčnega prava, ki so s skupnim ravnanjem kršili konkurenčno pravo, so solidarno odgovorni za škodo, pri čemer so določene izjeme za malo in srednje podjetje ter za osebe, ki jim je

odpuščena globa;

- določen je daljši subjektivni in objektivni zastaralni rok za vložitev odškodninskih tožb;
- izrecno je določeno, da višina odškodnine za navadno škodo ne presega višine razlike v ceni, ki je bila prenesena na to stopnjo dobavne verige, ter ugovor toženca glede nadaljnega prenosa;
- določeno je ocenjevanje višine škode;
- opredeljen je učinek sporazumnega reševanja sporov ter sklenjenih poravnav na nadaljnje odškodninske tožbe;
- vzpostavljena je izpodbojna domneva, da karteli povzročajo škodo.

2.3.2 Način reševanja:

- vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom.

S tem zakonom se določa nekatere materialnopravne in procesnopravne določbe glede uveljavljanja civilnopravnih zahtevkov zaradi kršitev konkurenčnega prava.

- vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati.

S tem zakonom se ne predvideva sprejem izvršilnih predpisov ali predpisov, ki bi prenehali veljati.

2.3.3 Normativna usklajenost predloga zakona:

- z veljavnim pravnim redom:

Predlog zakona določa kot lex specialis posamezna odstopanja od že sprejetega Zakona o pravdnem postopku (razkritje dokazov), Zakona o sodiščih (učinek odločbe organa države članice EU za varstvo konkurence) ter Obligacijskega zakonika (zastaranje, solidarna odgovornost).

- s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo:

Predlog zakona je usklajen s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava ter mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

- s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati:

Zaradi predloga zakona ni treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati drugih predpisov.

2.3.4 Usklajenost predloga zakona:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi:

Predlog zakona ne posega v področje lokalne samouprave, zato usklajevanje ni bilo potrebno.

- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj):

Predlagatelj je predlog zakona dvakrat poslal v javno obravnavo, in sicer 15. 6. 2016 in 26. 8. 2016, poleg tega pa je 5. 9. 2016 organiziral javni posvet. V javni obravnavi so bili vključeni Vrhovno sodišče Republike Slovenije, Višje sodišče v Celju, Višje sodišče v Kopru, Višje sodišče v Ljubljani, Višje sodišče v Mariboru, Okrožno sodišče v Ljubljani, Upravno sodišče Republike Slovenije, Odvetniška zbornica Slovenije, Pravna fakulteta v Ljubljani, Pravna fakulteta v Mariboru in Evropska pravna fakulteta v Novi Gorici. Mnenja, predloge in pripombe so poslali Gospodarska zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije –

Združenje za informatiko in tehnologijo, Odvetniška zbornica Slovenije, Odvetniška družba Zdolšek, Simobil d.d. in Trgovinska zbornica Slovenije. Pisni odzivi strokovne javnosti na delovno gradivo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOMK-1G) so bili konstruktivni in jih je predlagatelj v veliki večini upošteval, npr. dopolnil je ukrepe za zaščito zaupnih podatkov, skrajšal dolžino objektivnega roka na deset let, itd. Predlagatelj pa ni upošteval predloga, da se v predlogu tretjega odstavka 62.h člena zadržanje zastaranja veže na sklep Agencije o uvedbi postopka, kljub temu, da se strinja s strokovno javnostjo, da njihov predlog zagotavlja več pravne jasnosti. Predlagatelj je ocenil, da predlog strokovne javnosti ni ustrezen z vidika zagotovitve pravilnega prenosa Direktive 2014/104/EU. Določba četrtega odstavka 10. člena Direktive 2014/104/EU določa, da se zadržanje zastaranja mora vezati ukrepe organa za varstvo konkurence za namen preiskave ali postopka zaradi kršitev konkurenčnega prava. Ker pa lahko Agencija v skladu s 27. členom ZPOMK-1 naslovi na podjetja zahtevo za posredovanje podatkov še preden izda sklep o uvedbi postopka, ni mogoče vezati sklep o zadržanju zastaranja na sklep Agencije o uvedbi postopka, ki se lahko časovno izda kasneje, po izdani zahtevi za posredovanje podatkov.

Po javnem posvetu, dne 7.9.2016, je bilo gradivo ponovno objavljeno na spletni strani.

- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti): /

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- ocena finančnih sredstev za državni proračun,
- ocena drugih javnih finančnih sredstev,
- predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna,
- predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva,
- predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva,
- sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poročila),
- v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena.

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

- sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu na naslednjih proračunskih postavkah
- sredstva bodo zagotovljena s prerazporeditvijo v okviru sprejetega državnega proračuna s postavke ... na postavko
- sredstva bodo zagotovljena z rebalansom ali spremembami državnega proračuna.

Predlog zakona ne predvideva sredstev za izvajanje zakona.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- prikaz ureditve v pravnem redu EU:

Predlog zakona je bil prilagojen pravu EU. Z njim se v slovenski pravni red prenaša Direktiva 2014/104/EU. Njen prenos v nacionalni pravni red držav članic EU bo zagotovil, da med njihovimi ureditvami ne bo pomembnejših razlik.

V času priprave predloga zakona Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ni moglo pridobiti

veljavne zakone držav članic EU, v katere bi že bila prenesena Direktiva 2014/104/EU, niti ni bilo področje uveljavljanja civilnopravnih zahtevkov zaradi kršitev konkurenčnega prava primerljivo urejeno. Zato je bil opravljen primerjalnopravni pregled predlogov zakonov iz treh držav članic.

- prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU:

Luksemburg

Dne 5. 7. 2016 je bil v *La Chambre des Députés du Grand-Duché de Luxembourg*, luksemburški nacionalni parlament, vložen *Le projet de loi relatif à certaines règles régissant les actions en dommages et intérêts pour les violations du droit de la concurrence et modifiant la loi modifiée du 23 octobre 2011 relative à la concurrence*, s katerim se bo, če bo zakon sprejet, prenesla Direktiva 2014/104/EU v njihov nacionalni pravni red (v nadaljevanju: predlog zakona). Predlog zakona v 1. členu določa definicije. Določba 2. člena predloga zakona določa izpodbojno domnevo, da kartelne kršitve povzročajo škodo.

Razkritje dokazov je urejeno v določbi 3., 4. in 5. člena predloga zakona. Določba 3. člena določa, da sodnik odredi razkritje dokazov v obsegu, ki je sorazmeren. Sodnik presodi, če je zahteva stranke za razkritje dokazov sorazmerna, pri čemer upošteva legitimne interese vseh strank in tretjih oseb. Sodnik zlasti upošteva, a) koliko je zahtevek ali ugovor podprt z razpoložljivimi dejstvi in dokazi; b) obseg in stroške razkritja, vključno s preprečitvijo vsesplošnega iskanja informacij; c) možnost, da dokazi vsebujejo zaupne informacije, in ali obstajajo načini za zavarovanje takšnih zaupnih informacij. Če sodnik v okviru odškodninske tožbe zaradi kršitev konkurenčnega prava odredi razkritje zaupnih informacij, določi tudi učinkovite ukrepe za njihovo zaščito. Ti ukrepi vključujejo možnost brisanja občutljivih delov, izključitev javnosti iz obravnave, omejitev kroga oseb, ki se lahko seznani z dokazi, in odreditev strokovnjaku, da pripravi nezaupno različico dokumenta ali da odstrani dele, ki niso pomembni za odločitev. Interes podjetij, da se po kršitvi konkurenčnega prava izognejo odškodninskim tožbam, ne predstavlja razloga za sprejem ukrepov za zaščito zaupnih informacij. Osebe, od katerih se zahteva razkritje, imajo možnost, da so o tem zaslišane. Prošnja za zaslišanje je lahko vložena v neformalni obliki. Sodnik, ki odloča o razkritju dokazov, lahko ugodi ali zavrne zahtevo za odreditev ukrepov za zaščito zaupnih podatkov. Zoper odločitev sodnika se lahko stranka, ki je zahtevala odreditev ukrepov za njihovo zaščito, pritoži v roku 15 dni. Odločitev sodnika je izvršljiva od trenutka, ko je izdana. Razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za konkurenco, je urejeno v 6. členu predloga zakona. Sodnik za namene odškodninske tožbe zaradi kršitev konkurenčnega prava presodi, če bi bilo razkritje sorazmerno upoštevanje določbe 3. člena, poleg tega pa upošteva še naslednje okoliščine: a) ali zahteva vsebuje podrobnosti o naravi, predmetu ali vsebini dokumentov, ali pa je bila vložena bolj splošna zahteva; b) ali stranka zahteva razkritje v zvezi z odškodninsko tožbo pred nacionalnim sodiščem ter c) potrebo po varovanju učinkovitosti javnopravnega izvrševanja konkurenčnega prava. Sodnik ne more odrediti razkritja naslednjih dokazov, dokler organ za konkurenco ne konča postopka: a) informacij, ki jih je pripravila fizična ali pravna oseba posebej za postopek organa za konkurenco; b) informacij, ki jih je med postopkom zbral organ za konkurenco in jih poslal strankam, in c) vlog za poravnavo, ki so bile umaknjene. Sodnik v nobenem primeru ne more odrediti razkritja naslednjih vrst dokazov: a) izjav zaradi prizanesljivosti in b) vlog za poravnavo. Stranka lahko vloži tudi zahtevo, da sodnik preveri, če vsebina dokumentov ustreza izjavi zaradi prizanesljivosti ali poravnavi. Pri tej oceni lahko sodišče zaprosi za pomoč organ za konkurenco. Tudi avtorji zadevnih dokazov imajo pravico, da so zaslišani. V nobenem primeru pa ni dovoljen dostop do teh dokazov drugim strankam ali tretjim osebam. Sodnik lahko od organa za konkurenco zahteva razkritje dokazov iz spisa le, kadar stranka ali tretja oseba ni zmožna ali ne more ustrezno zagotoviti zahtevanih dokazov. Organ za konkurenco lahko izrazi sodniku svoje stališče glede sorazmernosti zahteve za razkritje. Stališče organa za konkurenco je lahko neformalne oblike. Sodnik sprejme odločitev v skladu z določbami 284. in 285. člena *Nouveau Code de Procedure*. Zahtevo za razkritje dokazov iz spisa Komisije se lahko izvede na podlagi 15. člena Uredbe 1/2003/ES. Zahtevo za razkritje dokazov iz spisa organa za konkurenco iz druge države članice EU pa na podlagi Uredbe 1206/2001. Določba 5. člena predloga zakona določa omejitve uporabe dokazov. Dokazi, ki se nanašajo na izjave zaradi prizanesljivosti in vloge za poravnavo, ki so pridobljene izključno z dostopom do spisa organa za konkurenco, se štejejo za nedopustne. Dokazi v zvezi

z informacijami, ki so bile pripravljene posebej za postopek organa za konkurenco, informacijami, ki jih je med postopkom sestavil organ za konkurenco, in vloge za poravnavo, ki so bile umaknjene, je dopustno v okviru odškodninskih tožb predložiti samo, če je pristojni organ že zaključil postopek. Dokaze, ki so bili pridobljeni s strani fizične ali pravne osebe izključno na podlagi dostopa do spisa organa za konkurenco, smejo v okviru odškodninske tožbe uporabiti samo predlagatelj zahteve za razkritje, njegov pravni naslednik, vključno z osebo, ki je prevzela njen zahtevek. Sankcije zaradi neupoštevanja odredbe za razkritje dokazov so urejene v 13. členu predloga zakona. Ne glede na ukrepe, ki jih lahko sprejme sodnik v skladu z zakonodajo, se sodnik, ki obravnava predmetni tožbeni zahtevek zaradi kršitve konkurenčnega prava, odloči o stroških postopka po prostem preudarku. Sodnik lahko s civilno globo od 251 do 45.000 € kaznuje stranke, tretje osebe in njune pravne zastopnike, če: a) ne izpolnijo odredbe za razkritje, ki jo izda nacionalno sodišče, ali zavrnejo njeno izpolnitev; b) uničijo relevantne dokaze; c) ne izpolnijo obveznosti, naložene z odredbo nacionalnega sodišča za varstvo zaupnih informacij, ali zavrnejo njihovo izpolnitev, ali d) kršijo omejitve uporabe dokazov iz tega poglavja.

Določba 6. člena predloga zakona določa učinek nacionalnih odločb. Kršitev konkurenčnega prava, ugotovljena s pravnomočno odločbo *Conseil de la concurrence*, velja za neovrgljivo dokazano v primeru odškodninske tožbe, vložene pred nacionalnimi sodišči na podlagi 101. ali 102. člena PDEU ali 3. ali 5. člena *Loi de concurrence*. Končna odločitev o ugotovitvi kršitve konkurenčnega prava, ki je bila sprejeta v drugi državi članici Evropske unije, se šteje za dokaz, da je prišlo do kršitve konkurenčnega prava in je lahko predmet presoje skupaj z drugimi dokazi, ki sta jih stranki predložili.

V določbi 8. člena je urejena solidarna odgovornost. Brez poseganja v pravico do polne odškodnine, kadar je kršitelj malo ali srednje veliko podjetje (MSP), je ta kršitelj odgovoren le svojim neposrednim in posrednim kupcem, kadar: a) je bil njegov tržni delež na zadevnem trgu v času kršitve konkurenčnega prava nenehno pod 5 % ter b) bi uporaba običajnih pravil o solidarni odgovornosti nepopravljivo ogrozila njegovo gospodarsko sposobnost preživetja in povzročila, da bi njegova sredstva izgubila vso vrednost. Vendar pa se ta izjema ne uporabi, kadar: a) je MSP odgovorno za kršitev konkurenčnega prava ali je druga podjetja prisililo, da sodelujejo pri kršitvi, ali b) je bilo predhodno ugotovljeno, da je MSP kršilo konkurenčno pravo. Oseba z imuniteto je solidarno odgovorna: a) svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem in b) drugim oškodovancem, vendar le, kadar od drugih podjetij, ki so vpletena v isto kršitev konkurenčnega prava, ni mogoče pridobiti popolne odškodnine. Višina prispevka osebe, ki ji je bila dodeljena imuniteta v okviru programa prizanesljivosti, ne more presegati zneska, ki ga je povzročila svojim neposrednim ali posrednim dobaviteljem ali kupcem. Kar zadeva kršitev konkurenčnega prava, s katero je bila povzročena škoda oškodovancem, ki niso neposredni ali posredni kupci ali dobavitelji kršiteljev, se višina prispevka osebe z imuniteto drugim kršiteljem določi glede na njen delež odgovornosti v takšni škodi.

Tek zastaralnega roka je urejen v določbi 14. člena predloga zakona. Zastaralni rok za vložitev tožbe za škodo začne teči takoj, ko je kršitev konkurenčnega prava prenehala in ko je tožnik bil seznanjen ali se to lahko pričakuje, z: a) ravnanjem in dejstvom, da to ravnanje predstavlja kršitev konkurenčnega prava; b) dejstvom, da mu je kršitev konkurenčnega prava povzročila škodo, in c) identiteto kršitelja. Zastaranje ne teče zaradi kateregakoli dejanja organa za konkurenco v zvezi s preiskavo ali pregonom kršitve konkurenčnega prava, na katero se nanaša odškodninska tožba. Zadržanje se konča eno leto po pravnomočnosti odločbe o kršitvi ali drugačnem zaključku postopka.

Določba 8. člena predloga zakona določa pravico toženca do ugovora zaradi nadaljnjega prenosa. Toženec v postopku v zvezi z odškodninsko tožbo kot ugovor zoper odškodninski zahtevek lahko uveljavlja dejstvo, da je tožnik v celoti ali delno prenesel naprej povečane stroške, ki so posledica kršitve konkurenčnega prava. Dokazno breme glede nadaljnjega prenosa povečanih stroškov nosi toženec, ki lahko zahteva razkritje od tožnika ali tretjih oseb. Določba 9. člena predloga zakona določa, da je posredni kupec dokazal, da so bili nanj preneseni povečani stroški, če posredni kupec dokaže: a) da je toženec kršil konkurenčno pravo; b) da so bili posledica kršitve konkurenčnega prava povečani stroški za neposrednega kupca toženca in c) da je posredni kupec kupil blago ali storitve, ki so bili predmet kršitve konkurenčnega

prava, oziroma je kupil blago ali storitve, ki izhajajo iz blaga ali storitev, ki so bile predmet kršitve, ali pa vsebujejo takšno blago ali storitve. Ta določba se ne uporablja, če lahko toženec sodišču prepričljivo dokaže, da povečani stroški niso bili ali niso bili v celoti preneseni na posrednega kupca. Določbe o odškodninskih tožbah tožnikov z različnih stopenj dobavne verige so urejene v 10. členu predloga zakona. Z namenom preprečevanja, da bi odškodninske tožbe tožnikov z različnih stopenj dobavne verige vodile do večplastne odgovornosti ali neobstoja odgovornosti kršitelja, lahko sodnik upošteva naslednje okoliščine pri ocenjevanju, ali so zahteve dokaznega bremena, ki izhajajo iz uporabe 8. in 9. člena izpolnjene: a) odškodninske tožbe, ki so povezane z isto kršitvijo konkurenčnega prava, vendar so jih vložili tožniki z drugih stopenj dobavne verige; b) sodbe, izdane na podlagi odškodninskih tožb iz prejšnje točke; c) relevantne javno dostopne informacije, ki izhajajo iz primerov izvajanja konkurenčnega prava v javnem interesu.

Odločilne in druge učinke sporazumnega reševanja spora določa 11. člen predloga zakona. Zastaralni rok za vložitev tožbe za odškodnino zaradi kršitve konkurenčnega prava se zadrži za čas trajanja vseh postopkov sporazumnega reševanja sporov. Zadržanje zastaranja se uporabi le v zvezi s tistimi strankami, ki sodelujejo ali so sodelovale oziroma so (bile) zastopane pri sporazumnem reševanju spora. Arbitražni postopek zadrži tek zastaralnega roka za vložitev odškodninske tožbe zaradi kršitev konkurenčnega prava, dokler arbitražna klavzula ni preklicana. Postopek sporazumnega reševanja sporov, vključno z mediacijo, prekine zastaralni rok za vložitev zahtevka za odškodnino zaradi kršitve konkurenčnega prava. Sodnik, ki odloča o zadevi, določi obdobje mirovanja, vendar najdlje za dve leti. Učinek sporazumnih poravnav za nadaljnje odškodninske tožbe je določen v 12. členu predloga zakona. Na podlagi sporazumne poravnave se zahtevki oškodovanca, ki sklene poravnavo, zmanjša za delež sokršitelja, s katerim sklene poravnavo, pri škodi, ki jo je kršitev konkurenčnega prava povzročila oškodovancu. Preostali znesek zahtevka oškodovanca, ki sklene poravnavo, se izterja le od sokršiteljev, ki ne sklenejo poravnave. Sokršitelji, ki ne sklenejo poravnave, ne morejo terjati prispevka k preostalemu znesku od sokršitelja, ki sklene poravnavo. Z odstopanjem od drugega odstavka in če se stranki nista drugače dogovorili v okviru pogojev sporazumne poravnave, v primeru, ko sokršitelji, ki ne sklenejo poravnave, ne morejo plačati odškodnine, ki ustreza preostalemu znesku zahtevka oškodovanca, ki sklene poravnavo, ta oškodovanec lahko izterja preostali znesek zahtevka od sokršitelja, ki sklene poravnavo. Pri določanju zneska prispevka, ki ga lahko sokršitelj izterja od katerega koli drugega sokršitelja v skladu z njegovo relativno odgovornostjo za škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava, nacionalna sodišča ustrezno upoštevajo morebitne odškodnine, plačane na podlagi predhodne sporazumne poravnave, ki jo je sklenil zadevni sokršitelj.

Finska

Finska vlada je 19. maja 2016 predlagala finskemu parlamentu sprejem novega zakona »*Laki kilpailuoikeudellisista vahingonkorvauksista*« (v nadaljevanju: predlog finskega zakona), s katerim bo v nacionalni pravni sistem prenesla Direktivo 2014/104/EU.

Finski predlog zakona v 1. členu določa, da se ta zakon nanaša na odškodninske tožbe zaradi kršitve 101. in 102. člena PDEU ali/in ekvivalentnih določb finske zakonodaje ter da se bo uporabljal tako za postopke pred sodišči kot pred arbitražo.

V 2. členu predloga finskega zakona je določeno, da ima vsaka fizična ali pravna oseba, ki je utrpela škodo zaradi kršitve konkurenčnega prava, vključno z indirektnimi kupci in dobavitelji, pravico do popolne odškodnine za škodo, ki so jo povzročili trgovci ali trgovsko združenje. Popolna odškodnina vključuje tudi obresti kot jih določa finski zakon o obrestih, in sicer od dneva nastanka škode. Nadalje določa domnevo, da karteli povzročajo škodo, razen če se dokaže drugače. Sodišče lahko prosi finski organ za konkurenco in potrošnike (v nadaljevanju FCCA), da se izjavi glede višine odškodnine. FCCA se izjavi po lastni presoji. Če se FCCA ne želi izreči, mora o tem čim prej obvestiti sodišče.

V 3. členu predloga finskega zakona so določeni pravni učinki odločb. Sodišče opre svojo odločitev na

dejstvo, da je bilo kršeno konkurenčno pravo, če je bilo to ugotovljeno z dokončno odločbo, ki jo je izdal FCCA, Finsko trgovsko sodišče ali Finsko vrhovno upravno sodišče. Učinek ugotavljane kršitve zajema samo naravo kršitve in njen materialni, osebni, časovni in ozemeljski obseg/okvir. Če je bila kršitev konkurenčnega prava ugotovljena z dokončno odločitvijo v drugi državi članici, sodišče preuči takšno odločitev o kršitvi konkurenčnega prava kot del dokazov, da je prišlo do kršitev konkurenčnega prava.

Solidarna odgovornost je določena v 4. členu predloga finskega zakona. Trgovci, ki so s skupnim ravnanjem povzročili škodo, so solidarno odgovorni za povzročeno škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava, razen če je v nadaljevanju drugače določeno. Vsak solidarno odgovoren trgovec je odgovoren za škodo direktnim in indirektnim kupcem ter dobaviteljem, razen za plačilo kazni. Določene so tudi izjeme od solidarne odgovornosti za mikro in srednje velika podjetja.

V 5. členu predloga finskega zakona je določeno nadomestilo za distribucijo in pravica do povračila. Med drugim tudi določa, da je vsakdo, ki je plačal odškodnino več kot znaša njegov delež, upravičen od sokršitelja zahtevati povračilo tistega, kar je v zvezi s tem plačal.

V 6. členu predloga finskega zakona je urejen ugovor nadaljnjega prenosa, in sicer tako, da sodišče pri določitvi škode upošteva, kakšen delež je bil prenesen naprej po dobavni verigi. Na podlagi 7. člena predloga finskega zakona je dokazno breme na strani toženca. Toženec mora predložiti dokaz, da je predlagatelj prenesel delno ali v celoti razliko v ceni. Če odškodnino zahteva indirektni kupec, mora dokazati, da je bila prenesena nezakonita razlika v ceni, ter višino prenesene razlike v ceni. Šteje se, da je indirektni kupec dokazal prenos razlike v ceni, če dokaže: 1) da je toženec kršil konkurenčno pravo, 2) kršitev konkurenčnega prava je povzročila razliko v ceni, ki je bila zaračunana neposredno kupcu tožene stranke in 3) da je posredni kupec kupil blago ali storitve, ki so bile predmet kršitve konkurenčnega prava, ali je kupil blago ali storitve, ki so izvirali iz takšnega blaga ali storitve.

Razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, je urejeno v 8. členu predloga finskega zakona, ki določa, da sodišče lahko odredi FCCA, da predloži dokaze, vendar le če jih stranka ali tretja oseba ne morejo utemeljeno predložiti. Sodišče ne sme uporabiti kot dokaz izjav zaradi prizanesljivosti ali znižanje višine globe. Če se le del dokazov nanaša na zavarovane dokaze, lahko sodišče kot dokaz uporabi preostale dele. Sodišče lahko prosi za mnenje glede narave izjave FCCA, pri katerem se takšen dokaz nahaja. Nadalje je določeno, da preden je postopek pred FCCA zaključen, sodišče ne sme upoštevati drugih informacij kot dokaz.

V 9. členu predloga finskega zakona je urejen test sorazmernosti, ki določa, da mora sodišče omejiti razkritje dokazov na tisto, kar je sorazmerno, pri čemer mora upoštevati legitimni interes strank in tretjih oseb.

Zastaralni roki so urejeni v 10. členu predloga finskega zakona. Zastaralni rok se pretrga le v primeru vložitve odškodninske tožbe. Pravica do popolne odškodnine preneha po petih letih, odkar je oškodovanec izvedel ali bi lahko izvedel za kršitev konkurenčnega prava, za škodo in za kršitelja. Če je organ za varstvo konkurence začel preiskavo o kršitvi ali kakšno drugo dejanje za ugotavljanje prekrška, se zastaralni rok prekine (suspended) vse do izteka enega leta od dokončne odločitve ali od dneva ko je bil postopek drugače zaključen. V vsakem primeru pa pravica do odškodnine ne zastara, če je bila tožba vložena v desetih letih od trenutka, ko se je kršitev konkurenčnega prava končala, oziroma v enem letu od konca postopka javnega izvrševanja.

V 11. členu predloga finskega zakona je določeno, da se zastaralni rok med vpletenimi prekine v obdobju poravnave. Sodišče lahko za sodelujoče v poravnavi prekine postopek uveljavljanja odškodninske tožbe za dve leti.

V 12. členu predloga finskega zakona je določeno, da se oškodovančeva pravica do odškodnine zniža za znesek, ki ustreza deležu škode sokršitelja, s katerim oškodovanec sklene poravnavo. Sokršitelj, ki je

sklenil poravnavo, je odgovoren za plačilo preostale odškodnine le, če drugi sokršitelji ne bodo mogli plačati preostale odškodnine, lahko pa se ta odgovornost s poravnavo izključi.

V 13. členu predloga finskega zakona je določeno, da se bodo določbe finskega predloga zakona uporabljale za odškodninske tožbe, vložene po dnevu veljavnosti finskega predloga zakona. Določbe, ki se nanašajo na odškodninsko odgovornost (vključno z domnevo o škodi in določbami o solidarni odgovornosti), osebe upravičene do odškodnine, zastaranje in izvensodno reševanje sporov se bodo uporabljale za kršitve, ki se bodo nadaljevale po začetku veljavnosti finskega predloga zakona in še to le za dele kršitve, ki se nanašajo na obdobje po datumu začetka veljavnosti zakona.

Nemčija:

Nemčija bo Direktivo 2014/104/EU prenesla v *Gesetzes gegen Wettbewerbsbeschränkungen* (Zakon proti omejevanju konkurence). Določba 33. člena določa zahtevek za povrnitev škode in opustitev kršitve. Kdor krši predpis tega zakona ali 101. ali 102. člen PDEU ali krši odredbo organa za varstvo konkurence, je zavezan prizadetim osebam povrniti nastalo škodo in v primeru ponovitvene nevarnosti opustiti protipravna ravnanja. Pravica zahtevati opustitev protipravnega ravnanja obstaja že, ko kršitev grozi. Za prizadete osebe se štejejo konkurenti ali drugi tržni udeleženci, na katere kršitev vpliva. Opustitev lahko zahtevajo tudi:

1. podjetniška združenja za pospeševanje panožnih ali samostojnih poklicnih interesov, če
 - a) je včlanjen znaten delež prizadetih podjetij v smislu tretjega odstavka in
 - b) so sposobna ob upoštevanju kadrovske sestave, stvarne in finančne opremljenosti izvajati podeljene naloge;
2. Ustanove, ki lahko dokažejo, da so vpisane v
 - a) seznam kvalificiranih ustanov v skladu s 4. členom Zakona o opustitvenih tožbah ali
 - b) v register EK v skladu s tretjim odstavkom 4. člena Direktive 2009/22.

V določbi 33a. člena je določena odškodninska odgovornost. Kdor naklepno ali malomarno krši prvi odstavek 33. člena, je zavezan plačati odškodnino. Obstaja izpodbojna domneva, da kartel povzroča škodo. Za oceno škode se uporablja določba 287. člena zakona, ki ureja pravdni postopek. Pri tem se lahko upošteva zlasti dobiček, ki ga je imelo podjetje zaradi kršitve prvega odstavka 33. člena. Odškodnina se obrestuje od trenutka nastopa škode dalje. Ustrezno se uporabljata določbi 288. člena in prvega odstavka 289. člena zakona, ki ureja civilna razmerja.

Določba 33g. člena določa pravico do razkritja dokaznih sredstev in informacij. Določba prvega odstavka 33g. člena določa, da kdor poseduje dokaze, ki so potrebni za odškodninski zahtevek po prvem odstavku 33. člena, je zavezan te dokaze izročiti tistemu, ki lahko prepričljivo izkaže, da ima utemeljen odškodninski zahtevek, če ta tako natančno določi dokazna sredstva, kolikor je to možno na osnovi dejstev, ki so mu bila dostopna v pogojih sorazmerno z njegovimi zmožnostmi. Drugi odstavek 33g. člena določa, da kdor poseduje dokaze, ki so potrebni za obrambo pred odškodninskim zahtevkom po prvem odstavku 33a. člena, je zavezan jih predati tistemu, proti kateremu teče postopek o zahtevku po prvem odstavku ali odškodninski zahtevek po prvem odstavku 33. člena, če lahko tako natančno določi dokazna sredstva, koliko je to možno na osnovi dejstev, ki so mu bila dostopna v pogojih sorazmerno z njegovimi zmožnostmi. Zahtevek po prvem stavku obstaja tudi, če je kdo vložil ugotovitveno tožbo, da nihče nima zahtevka proti njemu po prvem odstavku 33.a člena in ne oporeka kršitvi, ki je podlaga za tožbo, v skladu s prvim odstavkom 33. člena. Tretji odstavek 33g. člena določa, da je razkritje dokazov po prvem in drugem odstavku izključeno, v kolikor je nesorazmerno ob upoštevanju upravičenih interesov udeležencev. Pri tem tehtanju je treba zlasti upoštevati:

1. v kakšnem obsegu se zahtevek opira na dostopne informacije in dokazna sredstva,
2. obseg dokaznih sredstev in stroške razkritja, zlasti če se te dokaze zahteva od tretje osebe,
3. izključitev razkrivanja dejstev, ki niso znatnega pomena za zahtevek po prvem odstavku 33a. člena,
4. zavezujoči učinek odločb po 33b. členu,
5. učinkovitost javnega izvrševanja konkurenčnega prava, in
6. varstvo poslovnih skrivnosti in drugih zaupnih informacij in kakšni ukrepi so bili sprejeti za njihovo zaščito.

Interes tistega, proti kateremu se uveljavlja zahtevek po prvem odstavku 33a. člena, da se izogne odškodninski odgovornosti, se ne upošteva.

Četrti odstavek 33g. člena določa, da je izključeno razkritje dokumenta ali zapisa, tudi o vsebini zaslišanja v konkurenčno upravnem postopku, če vsebuje prostovoljne ustne ali pisne izjave v izjavi zaradi prizanesljivosti ali vlogi za poravnavo. Varstva ne uživajo tisti dokazi, ki so na razpolago neodvisno od upravnega konkurenčnega postopka, neodvisno od tega, ali so te informacije tudi v dokumentih organa za varstvo konkurence. V kolikor je razkritje dokazov po prvem stavku četrtega odstavka 33g. člena izključeno, lahko tožnik zahteva od sodišča glavne zadeve razkritje po osmem odstavku 89b. člena.

V določbi petega odstavka 33g. člena je določeno, da je do popolnega zaključka upravnega postopka za varstvo konkurence prepovedano razkritje dokazov, v kolikor vsebujejo sledeče:

1. informacije, ki so jih izdelale fizične ali pravne osebe za namen upravnega konkurenčnega postopka in jih poslale organu za varstvo konkurence,
2. sporočila organa za varstvo konkurence udeležencem ali
3. izjava za poravnavo, ki je bila umaknjena.

Določba šestega odstavka določa, da je razkritje dokazov po prvem in drugem odstavku lahko zavrnjeno, v kolikor je upravičena oseba v pravnem sporu o zahtevku po prvem odstavku 33a člena v skladu s točko 4 do 6 prvega odstavka 383. člena ali v skladu s točko 3 384. člena zakona, ki ureja pravdni postopek, zavrnila pričanje. V tem primeru lahko tožnik zahteva razkritje dokazov pri sodišču po šestem odstavku 89b. člena. Drugi stavek se ne uporabi za odvetnike, v kolikor so po točki 6 prvega odstavka 383. člena upravičeni do zavrnitve pričanja (privilegirana komunikacija).

Sedmi odstavek 33g. člena določa, da če zavezancu nastanejo zaradi razkritja dokazov po prvem ali drugem odstavku stroški, ki jih smatra glede na okoliščine za nujne, lahko zahteva od drugega nadomestilo za te stroške. Deveti odstavek določa, da zavezanec, ki dokazuje, za katere je bilo odrejeno razkritje, naklepno ali iz hude malomarnosti nepravilno, nepopolno ali jih sploh ne preda, je zavezan nadomestiti tožniku škodo, ki je nastala. Dokazi ali informacije, ki jih je razkril zavezanec po prvem in drugem odstavku, se lahko uporabijo v kazenskem ali prekrškovnem postopku zaradi dejanja, ki je bilo storjeno pred razkritjem dokazov, ali se lahko uporabijo proti svojcu, navedenega v prvem odstavku 52. člena zakona, ki ureja pravdni postopek, samo s soglasjem zavezanca. To velja tudi, če je bila informacija pridobljena v okviru zaslišanja prič ali strank. Prvi in drugi odstavek se ne uporabljata v postopkih proti podjetjem.

Določba 89b. člena določa postopek za razkritje dokazov. Za posredovanje dokazov v skladu s 33g. členom se uporablja 142. člen zakona, ki ureja pravdni postopek. Drugi odstavek 142. člena zakona, ki ureja pravdni postopek, se uporablja z namenom, da se določi sorazmernost po tretjem do šestem odstavku 33g. člena. O zahtevku po prvem ali drugem odstavku 33g. člena lahko odloči sodišče z vmesno sodbo, če se uveljavlja odškodninski zahtevek po prvem odstavku 33a. člena proti nasprotni stranki. Sodbo je treba smatrati z vidika pravnih sredstev kot pravnomočno. Sodišče lahko odredi razkritje dokazov in posredovanje informacije po 33g. členu tudi z začasno odredbo brez obrazložitve in utemeljitve predpostavk, določenih v 935. členu in 940. členu zakona, ki ureja pravdni postopek, če je bila kršitev konkurenčnega prava ugotovljena z zavezujočo odločbo organa za varstvo konkurence v skladu s 33b. členom. Pred odredbo je treba pridobiti izjavo nasprotne stranke. Na zahtevo stranke lahko sodišče odredi, da se določene podatke obravnava kot skrivnost ali da se zavrne njihovo razkritje. Sklep je treba obrazložiti. Sodišče lahko sprejme potrebne ukrepe, da se v posameznem primeru varujejo poslovne skrivnosti in zaupne informacije.

Določbe 33b. člena določa zavezujoči učinek odločb organov za varstvo konkurence, in sicer v kolikor se zahteva odškodnina zaradi kršitve konkurenčnega prava, potem je sodišče zavezano upoštevati ugotovitev kršitve, kot je bila ugotovljena v dokončni odločbi organa za varstvo konkurence, EK ali konkurenčnega organa ali tudi sodišča v drugi državi članici EU. Enako velja za ustrezne ugotovitve v pravnomočnih sodbah sodišč, ki so bile izdane po prvem stavku. Ta dolžnost velja ne glede na pravice in dolžnosti po 267. členu PDEU.

Zastaranje je urejeno v 33h. členu. Določen je subjektivni petletni rok, ki je vezan na okoliščine, kot so določene v Direktivi 2014/104/EU. Predlog določa dva objektivna roka, in sicer 10 letni ali 30 letni objektivni rok. Zadržanje zastaranja je vezano na začetek postopka pred organom za varstvo konkurence.

Določba 33d. člena določa solidarno odgovornost. V prvem odstavku 33d. člena je povzeto splošno pravilo

o solidarni odgovornosti, v drugem odstavku regresna pravica solidarnega dolžnika. V tretjem in četrtem odstavku je določena izjema za mala in srednja podjetja, ki so odgovorna samo svojim neposrednim in posrednim kupcem, razen če v tem zakonu ni določeno drugače. V 33e. členu so določena pravila in izjeme, ki veljajo za podjetja, ki jim je bila odpuščena globa.

- izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv.

Izjava o skladnosti (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

Korelacijska tabela (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel,
- ukinitev postopka ali odprava administrativnih bremen,
- spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti,
- podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja,
- ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitve obstoječih organov,
- ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bodo potrebna dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva,
- ali se bodo zaradi ukinitve postopkov in dejavnosti zmanjšala število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva.

Predlog zakona ne bo imel administrativnih posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov,
- stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke,
- čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo.

Predlog zakona ne bo imel administrativnih posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona bo imel pozitiven vpliv na gospodarstvo, saj bo podjetjem olajšal dostop do podatkov, s katerimi razpolagajo kršitelji, tretje osebe ali organ, pristojen za varstvo konkurence, ter olajšal uveljavljanje pravice oškodovancev do odškodnine zaradi kršitev konkurenčnega prava.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona bo vplival na sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih

svoboščin, saj bo olajšal dostop do podatkov, s katerimi razpolagajo kršitelji, tretje osebe ali organ za varstvo konkurence, ter uveljavljanje pravice oškodovancev (tudi fizičnih oseb) do odškodnine zaradi kršitev konkurenčnega prava.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

- ciljnim skupinam (seminarji, delavnice)

Predlagatelj zakona ne predvideva, da bi organiziral delavnico oziroma seminar.

- širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).

Predlagatelj bo vsebino sprejetega zakona predstavilo pisno na svoji spletni strani in s sporočilom za javnost.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

- zagotavljanje spremljanja izvajanja predpisa,
- organi, civilna družba,

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Pri pripravi zakona je sodelovala Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

- spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen,

Predlog zakona je bil objavljen na spletni strani predlagatelja: www.mgrt.gov.si in spletnem portalu e-demokracija: <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/edemokracija.euprava>.

- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloga in pripombe:

Predlog zakona je bil v javni obravnavi od 15. 6. 2016 do 15. 7. 2016. Na podlagi mnenj, prejetih v času trajanja javne obravnave, je predlagatelj pripravil nov predlog zakona ter ga dne 5. 8. 2016 ponovno posredoval strokovni javnosti, torej tistim osebam, ki so podale pripombe v sklopu javne obravnave. Na delovno gradivo novega predloga je imela strokovna javnost možnost podati nove oziroma dodatne pripombe.

Po javnem posvetu s strokovno javnostjo, ki je potekal pri predlagatelju dne 5. 9. 2016, je predlagatelj na svoji spletni strani objavi novo delovno gradivo predloga zakona.

- datum in kraj morebitne javne obravnave in druge oblike sodelovanja:

Predlagatelj je dne 5. 9. 2016 na sedežu predlagatelja organiziral javni posvet s širšo strokovno javnostjo.

- seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Predlagatelj je na javni posvet dne 5. 9. 2016 povabil Evropsko pravno fakulteto v Novi Gorici, Gospodarsko zbornico Slovenije, Združenje za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije, Odvetniško zbornico Slovenije, Odvetniško družbo Zdolšek, Pravno fakulteto v Ljubljani, Pravno fakulteto v Mariboru, Si.mobil d.d., Trgovinsko zbornico Slovenije, Upravno sodišče Republike Slovenije in Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti:

Strokovna javnost je v večini imela pripombe glede dolžine objektivnega zastaralnega roka in zadržanja zastaranja, poudarila je, da je treba zagotoviti ustrezne ukrepe za zaščito občutljivih podatkov in da je treba preprečiti, da se ne bi omogočilo preširokega dostopa do podatkov nasprotne stranke ali tretjih oseb.

Gospodarska zbornica Slovenije je v zvezi z uveljavljanjem civilnopravnih zahtevkov menila, da je treba določiti procesnopravni institut razkritja dokazov, da pravila o zastaranju niso ustrezno urejena, izrecno pa je nasprotovala določitvi 30-letnega absolutnega zastaralnega roka.

Združenje za informatiko in tehnologijo pri GZS je navedlo, da določitev 30-letnega absolutnega zastaralnega roka ni ustrezna.

Odvetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: OZS) je podala pripombe glede definicij v 3. členu predloga ZPOmK-1G. Opozorila je na neustrezne definicije, na nejasno ureditev dokaznega bremena, ki se nanaša na krivdo toženca ter zamudnih obresti. Glede dela, ki se nanaša na razkritje dokazov, OZS meni, da bi bilo primerneje to področje urediti v Zakonu o pravnem postopku, glede določb 62.a do 62.č člena predloga zakona pa je opozorila na nedosledno uporabo pojma »predlagatelj, dokazi in skupine dokazov« in na nepopolno določitev pogojev za razkritje dokazov, predlagala dopolnitev obstoječih določb, ki bi zagotovile večjo varnost zaupnih podatkov, določitev razlogov, zaradi katerih bi lahko tretje osebe odklonile pričanje, določitev strožje kazni, če oseba ne upošteva ukrepov, ki jih je sodišče naložilo zaradi varovanja zaupnih podatkov ter podala več redakcijskih popravkov. Glede ureditve učinka odločb organov za varstvo konkurence v določbi 62.d člena, solidarne odgovornosti v določbi 62.e člena in zastaranja v določbi 62.f člena je OZS predlagala več redakcijskih in manjših vsebinskih sprememb, nasprotovala pa je določitvi 30-letnega absolutnega zastaralnega roka v določbi 62.f člena, kot tudi predlogu, da se objektivnega roka ne določi. OZS je nasprotovala tudi ureditvi predlogu ureditve zadržanja zastaranja in predlagala, da se ga veže na konkretni akt Agencije. V zvezi s prenosom razlike v ceni je OZS opozorila na sodno prakso glede navadne škode, izgubljenega dobička in začetka teka zamudnih obresti ter podala ustrezne predloge. OZS je predlagala, da se v predlogu zakona uredi tudi razmerje med tem zakonom in Obligacijskim zakonikom ter Zakonom o pravnem postopku. Glede določbe 63. člena je OZS podala predlog redakcijskih sprememb in predlagala, da se določi, da se mora sodišče opredeliti do mnenja organa za varstvo konkurence in ter da mora sodišče strankam omogočiti, da se lahko opredelijo do tega mnenja.

Odvetniška družba Zdolšek je menila, da pravilo o zadržanju zastaranja ni ustrezno, ker se po predlogu veže na katerikoli dejanje organa za varstvo konkurence. Prav tako je nasprotovala določitvi 30-letnega absolutnega zastaralnega roka in tudi rešitvi, da objektivni rok sploh ne bi bil določen.

Simobil d.d. je pozdravil predlog nove ureditve, nasprotoval pa je določitvi 30-letnega absolutnega zastaralnega roka.

Trgovinska zbornica Slovenije (v nadaljevanju: TZS) je menila, da določitev 30-letnega absolutnega zastaralnega roka ni ustrezna. TZS je nasprotovala tudi ureditvi prehodne določbe v tretjem odstavku 35.

člena, ker je menila, da predlagana ureditev ne zagotavlja pravne varnosti.

Upravno sodišče Republike Slovenije je poslalo pripombe samo glede dela predloga zakona, ki je bil vključen v prvem predlogu Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, vendar je bil ta del kasneje črtan iz predloga zakona.

Višje sodišče v Celju na predlog ZPOmK-1G ni imelo pripomb.

- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje:

Pisni odzivi strokovne javnosti na delovno gradivo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmK-1G) so bili konstruktivni in jih je predlagatelj v veliki večini upošteval, npr. dopolnil je ukrepe za zaščito zaupnih podatkov, skrajšal dolžino objektivnega roka na deset let, itd. Predlagatelj pa ni upošteval predloga, da se v predlogu tretjega odstavka 62.h člena zadržanje zastaranja veže na sklep Agencije o uvedbi postopka, kljub temu, da se strinja s strokovno javnostjo, da njihov predlog zagotavlja več pravne jasnosti. Predlagatelj je ocenil, da predlog strokovne javnosti ni ustrezen z vidika zagotovitve pravilnega prenosa Direktive 2014/104/EU. Določba četrtega odstavka 10. člena Direktive 2014/104/EU določa, da se zadržanje zastaranja mora vezati ukrepe organa za varstvo konkurence za namen preiskave ali postopka zaradi kršitev konkurenčnega prava. Ker pa lahko Agencija v skladu s 27. členom ZPOmK-1 naslovi na podjetja zahtevo za posredovanje podatkov še preden izda sklep o uvedbi postopka, ni mogoče vezati sklep o zadržanju zastaranja na sklep Agencije o uvedbi postopka, ki se lahko časovno izda kasneje, po izdani zahtevi za posredovanje podatkov.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo
- mag. Aleš Cantarutti, državni sekretar
- Eva Štravs Podlogar, državna sekretarka
- Jernej Tovšak, v.d. generalnega direktorja Direktorata za notranji trg
- Darja Tomše, sekretarka, vodja Sektorja za varstvo potrošnikov in konkurence
- mag. Ana Dežman Mušič, sekretarka, Sektor za varstvo potrošnikov in konkurence
- Mateja Kralj, višja svetovalka, Sektor za varstvo potrošnikov in konkurence

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREPREČEVANJU OMEJEVANJA KONKURENCE (ZPOmK-1G)

1. člen

V Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14 in 76/15) se na koncu prvega odstavka 1. člena pika nadomesti z vejico in doda naslednje besedilo: »ter nekatera pravila, ki urejajo civilnopravne tožbe zaradi kršitev določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.«

2. člen

Za 2. členom se doda nov 2.a člen, ki se glasi:

»2.a člen
(prenos predpisov Evropske unije)

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije (UL L št. 349 z dne 05.12.2014, str. 1-19).«

3. člen

V 3. členu se na koncu 19. točke pika nadomesti s podpičjem in doda naslednje besedilo:

»20. »kartel« je sporazum ali usklajeno ravnanje dveh ali več konkurentov, katerega namen je usklajevanje njihovega konkurenčnega ravnanja na trgu ali vplivanje na relevantne dejavnike konkurence s praksami, kot na primer določanje ali usklajevanje nakupnih ali prodajnih cen ali drugih pogojev trgovanja, vključno s pravicami intelektualne lastnine, razdelitev proizvodnih ali prodajnih kvot, delitev trgov in kupcev, dogovorjeno oddajanje ponudb, omejitve pri uvozu ali izvozu ali proti konkurenčni ukrepi zoper druge konkurente;

21. »vloga za poravnavo« je izjava, ki jo prostovoljno predstavi podjetje ali je v njegovem imenu predstavljena organu, pristojnemu za varstvo konkurence, v kateri opiše svoje sodelovanje pri kršitvi konkurenčnega prava in prevzame odgovornost za takšno kršitev konkurenčnega prava ali se je odpovedalo ugovarjanju glede njegovega sodelovanja in odgovornosti, in je pripravljena posebej za to, da organ, pristojen za varstvo konkurence, lahko uporabi poenostavljeni ali hitri postopek.«

4. člen

Sedmi odstavek 5. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Agencija enkrat letno pisno poroča ustanovitelju o doseženih ciljih in rezultatih, o izvrševanju finančnih načrtov ter o izidu poslovanja skladno s predpisi o javnih financah in računovodstvu.«

5. člen

Na koncu stavka prvega odstavka 12.b člena se pred piko doda besedilo »in eden namestnik predsednika sveta«. Na koncu prvega odstavka 12.b člena se doda besedilo »Predsednika sveta in namestnika izvolijo člani sveta agencije med seboj na tajnem glasovanju z večino glasov vseh članov sveta.«

V drugem odstavku se beseda »predsednik« nadomesti z besedo »član«.

6. člen

V 12.f členu se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Če je član sveta predčasno razrešen, vlada do imenovanja novega člana sveta, vendar največ za šest mesecev, imenuje začasnega člana sveta.«

7. člen

V tretjem odstavku 12.h člena se za peto alinejo doda nova šesta alineja, ki se glasi:

»- ima opravljen strokovni izpit iz upravnega postopka,«.

Dosedanja šesta alineja, ki postane sedma alineja, se spremeni tako, da se glasi:

»- ima višjo raven znanja angleškega jezika,«.

Dosedanji sedma in osma alineja postaneta osma in deveta alineja.

V prvem stavku četrtega odstavka se za besedo »pete« doda besedilo »in šeste«.

8. člen

Na koncu petega odstavka 12.k člena se doda naslednje besedilo: »V času do imenovanja vršilca dolžnosti direktorja tekoče posle agencije opravlja predsednik sveta agencije oziroma njegov namestnik, če je bil direktor tudi predsednik sveta. Predsednik sveta oziroma njegov namestnik, če je bil direktor tudi predsednik sveta, opravlja tekoče posle agencije nepoklicno in mu pripada mesečna nagrada za opravljanje funkcije v višini 30 odstotkov osnovne plače direktorja agencije.«

9. člen

Določba b13.a člena se črta.

10. člen

V VI. delu se naslov »Postopki pred sodišči« spremeni tako, da se glasi: »Civilnopravni zahtevki zaradi kršitev konkurenčnega prava«.

11. člen

62. člen se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Izrazi, uporabljeni v tem poglavju, pomenijo:

1. »kršitev konkurenčnega prava« je kršitev 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije;
2. »kršitelj ali kršiteljica (v nadaljnjem besedilu: kršitelj)« je podjetje, ki je kršilo konkurenčno pravo;
3. »odškodninska tožba« je tožba, v okviru katere domnevni oškodovanec, vključno z njegovim pravnim naslednikom ali osebo, ki je prevzela njegov zahtevek, ali več domnevnih oškodovancev, uveljavlja zahtevek za povrnitev škode na pristojnem sodišču zaradi kršitev konkurenčnega prava;
4. »odškodninski zahtevek« je zahtevek za povračilo škode, povzročene s kršitvijo konkurenčnega prava;
5. »oškodovanec ali oškodovanka (v nadaljnjem besedilu: oškodovanec)« je oseba, ki je utrpela škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava;
6. »nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence« je agencija ali drug organ, ki ga država članica v skladu s 35. členom Uredbe 1/2013/ES določi kot odgovornega za uporabo 101. in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije;
7. »organ, pristojen za varstvo konkurence« sta Evropska komisija ali nacionalni organ, pristojen za

varstvo konkurence oziroma oba skupaj;

8. »pritožbeno sodišče« je sodišče, ki je na podlagi rednega pravnega sredstva pristojno za presojo odločb nacionalnih organov, pristojnih za varstvo konkurence;

9. »odločba o kršitvi« je odločba organa, pristojnega za varstvo konkurence, ali pritožbenega sodišča, s katero se ugotovi kršitev konkurenčnega prava;

10. »program prizanesljivosti« je program v zvezi z uporabo 6. člena tega zakona ali 101. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerega udeleženec v skrivnem kartelu neodvisno od drugih podjetij v kartelu sodeluje v postopku preiskovalnega organa ali organa, pristojnega za varstvo konkurence, tako da prostovoljno razkrije informacije o kartelu in svojo vlogo v njem, v zameno za kar se mu z odločbo ali ustavitvijo postopka odpusti ali zniža globa;

11. »izjava zaradi prizanesljivosti« je ustna ali pisna izjava ali prijava, ki jo podjetje ali njegova odgovorna oseba, osebno ali po pooblaščenju prostovoljno predloži organu, pristojnemu za varstvo konkurence, in v kateri so navedeni podatki o kartelu, s katerimi je podjetje ali fizična oseba seznanjena, ter opis njegove oziroma njene vloge v njem, pripravljena pa je bila posebej za predložitev organu, pristojnemu za varstvo konkurence, z namenom odpustitve ali znižanja globe v okviru programa prizanesljivosti, in ne vključuje predhodnih podatkov;

12. »predhodni podatki« so dokazi, ki obstajajo neodvisno od postopka organa, pristojnega za varstvo konkurence, ne glede na to, ali spis organa, pristojnega za varstvo konkurence, te podatke vsebuje ali ne;

13. »oseba, ki ji je odpuščena globa« je podjetje ali njegova odgovorna oseba, kateri je organ, pristojen za varstvo konkurence, odpustil plačilo globe v okviru programa prizanesljivosti;

14. »razlika v ceni« je razlika med dejansko plačano ceno in ceno, ki bi veljala, če ne bi bilo kršitve konkurenčnega prava;

15. »sporazumno reševanje sporov« je vsak mehanizem, ki strankam omogoči, da dosežejo izvensodno rešitev spora v zvezi z odškodninskim zahtevkom;

16. »sporazumna poravnava« je sporazum, ki ga dve ali več strank dosežejo na podlagi sporazumne rešitve spora;

17. »neposredni kupec ali neposredna kupovalka (v nadaljnjem besedilu: neposredni kupec)« je fizična ali pravna oseba, ki je neposredno od kršitelja kupila izdelke ali storitve, ki so bile predmet kršitve konkurenčnega prava;

18. »posredni kupec ali posredna kupovalka (v nadaljnjem besedilu: posredni kupec)« je fizična ali pravna oseba, ki izdelkov ali storitev, ki so bile predmet kršitve konkurenčnega prava, ali izdelkov ali storitev, ki izhajajo iz takšnega blaga ali storitev, ni kupila neposredno od kršitelja, temveč jih je kupila od neposrednega kupca ali nadaljnjega kupca;

19. »dokazi« so vsa sredstva in predmeti, s katerimi je dopustno dokazovati dejstva v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, kot na primer listine in drugi nosilci podatkov, na katerih so podatki shranjeni.

(2) Določbe tega dela se uporabljajo za vse civilnopravne zahtevke, ki izhajajo iz kršitev določb konkurenčnega prava.«

12. člen

Za 62. členom se dodajo novi 62.a, 62.b, 62.c, 62.č, 62.d, 62.e, 62.f, 62.g, 62.h, 62.i, 62.j, 62.k, 62.l, 62.m in 62.n člen, ki se glasijo:

»62.a člen (pravica do odškodnine)

(1) Kdor povzroči drugemu škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava, jo je dolžan povrniti, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde.

(2) Oškodovanec ima pravico do odškodnine za navadno škodo, izgubljeni dobiček ter zamudne obresti od nastanka škode do plačila, ne glede na to, kdaj je oškodovanec vložil zahtevek za povračilo škode.

62.b člen
(razkritje dokazov)

(1) Če tožnik uveljavlja civilnopravni zahtevek iz razloga kršitev konkurenčnega prava, lahko tožnik ali toženec (v nadaljevanju: predlagatelj) predlaga, da sodišče naloži nasprotni stranki ali tretji osebi, da razkrije dokaze in skupine dokazov, za katere predlagatelj trdi, da nasprotna stranka ali tretja oseba razpolaga z njimi in ji določi rok za to.

(2) Sodišče pod pogoji iz tega in naslednjega člena tega zakona ugotovi predlogu za razkritje dokazov ali skupin dokazov, ki so potrebni zaradi dodatne navedbe dejstev ali dokazovanje predlagateljevih navedb, če predlagatelj na podlagi dejstev in dokazov, ki so mu znani pod razumnimi pogoji, karseda določno in podrobno opiše dokaze ali skupine dokazov, za katere predlaga razkritje, in če sodišče oceni, da je tožbeni zahtevek sklepčen, kar smiselno velja tudi za ugovor zoper njega.

(3) Sodišče odloči o predlogu za razkritje dokazov ali skupin dokazov tako, da zagotovi sorazmernost med upravičenimi interesi vseh pravnih strank in tretjih oseb, pri čemer upošteva zlasti:

- koliko je civilnopravni zahtevek podprt z razpoložljivimi dejstvi in dokazi, ki utemeljujejo predlog za razkritje dokazov, pri čemer delno ali v celoti zavrne predlog, če oceni, da gre za vsesplošno iskanje informacij, ki verjetno niso pomembne za odločitev v postopku,
- obseg in stroške za razkritje, zlasti za zadevne tretje osebe,
- ali dokazi, katerih razkritje se predlaga, vsebujejo zaupne podatke, zlasti v zvezi s tretjimi osebami, in
- kateri so možni ukrepi za zavarovanje zaupnih podatkov.

Sodišče pri zagotavljanju sorazmernosti ne upošteva navedbe stranke, da bi ji z razkritjem nastala premoženjska škoda zaradi odškodninske odgovornosti zaradi kršitev konkurenčnega prava.

(4) Sodišče v sklepu določi, komu se smejo razkriti dokazi, ki vsebujejo zaupne podatke, in na kakšen način se zagotovi varstvo zaupnih podatkov, pri čemer lahko odredi zlasti naslednje ukrepe:

- delna ali celotna izključitev javnosti glavne obravnave,
- naložitev naslovniku sklepa o razkritju, da v določenem roku zagotovi nezaupno različico dokazov, v kateri so zaupni deli besedila izbrisani, oziroma zagotovi kratek in jedrnat opis vsakega izbrisanega podatka,
- stranki se dovoli vpogled v dokaz, ki vsebuje zaupne podatke, samo v prostorih sodišča ali organa za varstvo konkurence, ne pa njihovo prepisovanje ali preslikavanje,
- pregled, prepis ali preslikava zaupnih podatkov se dovoli zgolj izvedencu, odvetniku predlagatelja, predlagateljevemu zunanjemu strokovnemu pomočniku ali izvedeni priči, pri čemer sodišče s sklepom lahko odredi, da osebe, ki jim je dovoljen pregled, prepis ali preslikava teh podatkov, teh ne smejo neposredno razkriti strankam postopka oziroma tretjim osebam, smejo pa jih uporabiti za svoje analize in se na njih lahko sklicujejo v svojih vlogah na tak način, da ne pride do razkritja zaupnih podatkov strankam ali tretjim osebam. V primeru takega sklepa je odvetnik prost zaveze razkritja zaupnih podatkov svoji stranki, stranka pa takega razkritja ne sme zahtevati.

(5) Oseba, ki so ji zaupni podatki razkriti oziroma stranka, ki ji ta oseba ne sme neposredno razkriti zaupnih podatkov, mora biti poučena o tem, da je izdaja in neupravičena pridobitev poslovne skrivnosti kaznivo dejanje.

(6) Dokazno breme o obstoju poslovne skrivnosti nosi oseba, ki jo zatrjuje.

(7) Preden sodišče odloči o predlogu za razkritje dokazov, povabi osebo, na katero se predlog oziroma dokaz nanaša, da se o tem izjavi.

(8) Če oseba zanika, da bi bil dokaz pri njej, lahko sodišče izvede dokaze za ugotovitev tega dejstva.

(9) Stranka ali tretja oseba ne sme odreči predložitve dokazov, razen v primeru, če se dokaz nanaša na privilegirano komunikacijo iz 32. člena tega zakona. O utemeljenosti oziroma neutemeljenosti sklicevanja na obstoj privilegirane komunikacije odloči sodišče.

(10) Tretja oseba ima pravico do povračila stroškov, ki jih je imela v zvezi s predložitvijo dokazov.

(11) Sodišče določi primeren rok, v katerem lahko prejemnik zahtevanih dokazov spremeni tožbo brez privolitve nasprotne stranke v spremembo tožbe.

(12) Zoper sklep sodišča iz prvega odstavka tega člena je dovoljena pritožba, o kateri odloča sodišče prednostno.

(13) Sodišče na predlog predlagatelja izda sklep o zagotovitvi zaščite predlagateljevih zaupnih podatkov iz predloga za razkritje dokazov s smiselno uporabo 4. odstavka tega člena ob upoštevanju interesov oseb, na katere se dokazi nanašajo.

62.c člen

(razkritje dokazov ali skupin dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence)

(1) Sodišče lahko v zadevah iz prejšnjega člena naloži nasprotni stranki ali tretji osebi razkritje dokazov ali skupin dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, pri čemer uporabi tudi določbe tega člena.

(2) Sodišče naloži organu za varstvo konkurence, da razkrije dokaze ali skupine dokazov iz svojega spisa, če jih predlagatelj sam ne more pridobiti pri nasprotni stranki ali tretji osebi.

(3) Sodišče zavrne predlog za razkritje dokazov ali skupin dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ki se nanašajo na dokaze iz 1., 3., 4. in 5. alineje petega odstavka 18. člena tega zakona.

(4) Sodišče pri ocenjevanju in zagotavljanju sorazmernosti glede razkritja dokazov ali skupin dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, upošteva tudi:

- ali so v predlogu za razkritje dokazov ali skupin dokazov opredeljeni narava, predmet ali vsebina dokazov ali skupin dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ali pa je bil vložen splošen predlog za razkritje dokazov ali skupin dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, brez njihove opredelitve,
- če je dokaz ali skupina dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, potrebna za odločitev v zadevi, in
- ali se predlaga razkritje dokazov ali skupin dokazov, za katere velja varstvo razkritja pred končanim postopkom javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava v skladu s petim odstavkom tega člena; ali lahko stranka sama doseže razkritje pri nasprotni stranki ali tretji osebi, ki ni organ, pristojen za varstvo konkurence; ali pretehta javni interes varovanja dokumentov zaradi zagotavljanja učinkovitosti javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava v primeru, ko organ, pristojen za varstvo konkurence, v skladu s sedmim odstavkom tega člena poda stališče glede sorazmernosti.

(5) Sodišče zavrne predlog za razkritje dokazov ali skupin dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ki se nanašajo na:

- podatke, pripravljene posebej za postopek organa, pristojnega za varstvo konkurence,
- podatke, ki jih je med postopkom sestavil organ, pristojen za varstvo konkurence, in jih je poslal strankam ter
- vloge za poravnavo, ki so bile umaknjene,

razen če se je postopek pred organom, pristojnem za varstvo konkurence, končal.

(6) Sodišče zavrne predlog za razkritje podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, če se predlog nanaša na:

- izjavo zaradi prizanesljivosti, ali
- vlogo za poravnavo.

(7) Predlagatelj lahko z obrazloženo zahtevo zaprosi sodišče, da preveri, če vsebina izjave o prizanesljivosti ali vloge za poravnavo ustreza njuni opredelitvi v 11. točki prvega odstavka 62. člena tega zakona in 21. točki 3. člena tega zakona. Sodišče lahko za mnenje o predlogu za razkritje dokazov zaprosi organ, pristojen za varstvo konkurence, pri katerem se takšen dokaz nahaja. Mnenje organa, pristojnega za varstvo konkurence, ni zavezujoče. Sodišče o zahtevi predlagatelja obvesti avtorja izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnavo, ki ima pravico, da se o tem izjavi.

(8) Če se predlog za razkritje dokazov samo v delu nanaša na podatke, za katere zakon določa, da se lahko razkrijejo, sodišče ugotovi predlogu v tem delu (t. i. predhodni podatki).

(9) Organ, pristojen za varstvo konkurence, se lahko pritoži zoper sklep sodišča, s katero mu je naloženo razkritje dokazov.

62.č člen

(omejitve uporabe dokazov, pridobljenih izključno z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence)

(1) Izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnave, ki so pridobljene izključno z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ni dopustno predložiti kot dokaz v civilnopravnih postopkih.

(2) Podatkov iz petega odstavka prejšnjega člena, ki so pridobljeni izključno z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ni dopustno predložiti kot dokaz v civilnopravnih postopkih, razen če se je postopek pred organom, pristojnim za varstvo konkurence, končal.

(3) Dokaze, pridobljene izključno z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, in za katere ne velja prvi ali drugi odstavek tega člena, lahko v civilnopravnih postopkih predloži samo stranka, ki jih je pridobila, ali njen pravni naslednik, vključno z osebo, na katero je bil prenesen zahtevek.

62.d člen

(posledice neizpolnitve sklepa za razkritje dokazov)

(1) Če stranka ne izvrši ali zavrne izpolnitev pravnomočnega sklepa za razkritje dokazov, ki ga izda sodišče, ali uniči ali skrije relevantne dokaze, se za posledice takšnega ravnanja uporabi določba zakona, ki ureja pravdni postopek, o posledicah neizpolnitve sklepa za predložitev listin.

(2) Če oseba, ki ni stranka civilnopravnega postopka, ne izvrši ali zavrne izvršitev pravnomočnega sklepa za razkritje dokazov, izvrši sodišče sklep za razkritje dokazov po uradni dolžnosti po pravilih izvršilnega postopka.

62.e člen

(posledice kršitve sklepa o varstvu zaupnih podatkov in kršitve omejitve uporabe dokazov)

(1) Če stranka, tretja oseba ali njun pravni zastopnik ne izvrši, zavrne izvršitev ali ravna v nasprotju z ukrepom za zavarovanje zaupnih podatkov, ki ga je določilo sodišče, lahko sodišče kaznuje fizično osebo z zneskom do 5.000 evrov, pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika ali odvetnika oziroma

odvetniškega kandidata pa z zneskom do 50.000 evrov.

(2) Če stranka ali njen pravni zastopnik ravna v nasprotju z določbo 62.č člena tega zakona, ga lahko sodišče kaznuje z zneskom do 500 evrov, pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika ali odvetnika oziroma odvetniškega kandidata pa z zneskom do 5.000 evrov.

(3) Sankcijo po prvem in drugem odstavku tega člena izreče s sklepom sodnik ali senat, ki odloča o predlogu. V sklepu določi rok, v katerem je treba plačati naloženi znesek. Rok za plačilo ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od treh mesecev.

(4) Zoper sklep o naložitvi sankcije po tem členu je dovoljena pritožba.

(5) Sankcijo, ki jo naloži sodišče na podlagi tega člena, na predlog sodišča izvrši pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja prisilno izterjavo davkov. Sklep sodišča o naložitvi sankcije se šteje za izvršilni naslov.

(6) Če je bila sankcija naložena odvetniku ali odvetniškemu kandidatu, se o tem obvesti odvetniško zbornico.

(7) Sankcija, izrečena v skladu z določbami tega člena, ni ovira za izrek kazni ali sankcije zaradi kaznivega dejanja ali prekrška.

62.f člen

(učinek odločbe organa države članice Evropske unije, pristojnega za varstvo konkurence)

(1) Sodišče je vezano na pravnomočno odločbo agencije ali pritožbenega sodišča o ugotovitvi obstoja kršitve 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

(2) Če je bil obstoj kršitve konkurenčnega prava ugotovljen s pravnomočno odločbo organa, pristojnega za varstvo konkurence, v drugi državi članici Evropske unije, se domneva, da je tožena stranka ravnala protipravno, pri čemer je dopusten nasproten dokaz.

(3) Obveznost iz prvega in drugega odstavka tega člena ne posegata v pravice in obveznosti na podlagi 267. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

62.g člen

(izjeme od solidarne odgovornosti za škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava)

(1) Ne glede na pravila o solidarni odgovornosti, določena v zakonu, ki ureja obligacijska razmerja, kršitelj konkurenčnega prava, ki ima manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov evrov, ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov evrov, odgovoren le svojim neposrednim in posrednim kupcem, če dokaže, da:

- je bil njegov tržni delež na upoštevnem trgu v času kršitve konkurenčnega prava nenehno pod 5%, in
- bi uporaba splošnih pravil o odgovornosti solidarnih dolžnikov nedvomno ogrozila njegovo gospodarsko sposobnost preživetja in bi njegova sredstva izgubila celotno vrednost.

(2) Kršitelj iz prejšnjega odstavka je solidarno odgovoren tudi drugim oškodovancem, če ti od drugih podjetij, ki so odgovorna za isto kršitev konkurenčnega prava, ne morejo pridobiti popolne odškodnine.

(3) Izjema iz prvega odstavka tega člena se ne uporablja, če je:

- kršitelj imel vlogo vodje pri kršitvi konkurenčnega prava, ali je prisilil druga podjetja k sodelovanju

pri kršitvi; ali

- je bila zoper tega kršitelja že kdaj prej izdana pravnomočna upravna ali sodna odločba, da je kršil konkurenčno pravo.

(4) Ne glede na pravila o solidarni odgovornosti, določena v zakonu, ki ureja obligacijska razmerja, je kršitelj, ki mu je bila odpuščena globa, solidarno odgovoren le:

- svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem, in
- drugim oškodovancem, če ti od drugih podjetij, ki so odgovorna za isto kršitev konkurenčnega prava, ne morejo pridobiti popolne odškodnine.

(5) Zastaranje odškodninske terjatve zaradi kršitev konkurenčnega prava, ki jo je povzročilo več oseb skupaj, ne teče med oškodovancem in osebo iz četrtega odstavka tega člena v času od dneva, ko je oškodovanec vložil odškodninski zahtevek zoper druge kršitelje, in se nadaljuje naslednji dan, odkar oškodovanec ni mogel pridobiti popolne odškodnine od drugih solidarnih dolžnikov; čas, ki je pretekel pred zadržanjem, se všteje v zastaralni rok.

(6) Ne glede na pravico solidarnega dolžnika, da zahteva od drugega solidarnega dolžnika, da mu povrne tisto, kar je plačal zanj, znesek plačila solidarnega dolžnika, ki mu je bila odpuščena globa, ne sme preseči višine škode, ki jo je ta solidarni dolžnik povzročil svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem.

(7) Solidarni dolžnik, ki mu je bila odpuščena globa, povrne drugim solidarnim dolžnikom, ki so plačali škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava in je nastala oškodovancem, ki niso neposredni ali posredni kupci ali dobavitelji kršiteljev, regresni zahtevek, ki se odmeri glede na njegov delež odgovornosti za to škodo.

62.h člen (zastaranje)

(1) Terjatev za povračilo povzročene škode zaradi kršitev konkurenčnega prava zastara v petih letih, odkar je kršitev konkurenčnega prava prenehala in je tožnik seznanjen ali se od njega razumno pričakuje, da je seznanjen z:

- ravnanjem kršitelja in z dejstvom, da to ravnanje predstavlja kršitev konkurenčnega prava,
- dejstvom, da mu je zaradi kršitve konkurenčnega prava nastala škoda, in
- identiteto kršitelja.

(2) V vsakem primeru zastara ta terjatev v roku 10 let, odkar je škoda nastala.

(3) Zastaranje odškodninske terjatve ne teče v času od dneva, ko organ, pristojen za varstvo konkurence, izvede dejanje za namene preiskave ali postopka zaradi kršitve konkurenčnega prava do dneva, ko preteče eno leto po pravnomočnosti odločbe o kršitvi ali drugačnem zaključku postopka; čas ki je pretekel pred zadržanjem, se všteje v zastaralni rok.

(4) Zadržanje zastaranja iz prejšnjega odstavka vpliva na tek zastaralnega roka iz prvega in drugega odstavka.

62.i člen (razlika v ceni)

(1) Razlika v ceni predstavlja navadno škodo, pri čemer višina odškodnine za navadno škodo na kateri koli stopnji dobavne verige ne sme presegati višine razlike v ceni, ki je bila prenesena na to stopnjo dobavne verige. Pri izračunu višine navadne škode se ne upošteva zmanjšanje škode, ki jo doseže oškodovanec z ukrepi zmanjšanja stroškov.

(2) Ne glede na celoten ali delni prenos razlike v ceni ima oškodovanec pravico do odškodnine za izgubljeni dobiček, ko celotni ali delni prenos razlike v ceni na naslednjo stopnjo dobavne verige povzroči oškodovancu manjšo prodajo oziroma manjše nakupe.

(3) Toženec lahko v odškodninskem postopku, v katerem tožnik uveljavlja plačilo navadne škode iz prvega odstavka tega člena, ugovarja, da je tožnik v celoti ali delno prenesel naprej razliko v ceni. Dokazno breme nosi toženec.

(4) Za dokazovanje utemeljenosti ugovora iz prejšnjega odstavka lahko toženec predlaga sodišču razkritje dokazov.

(5) Kadar teče pred istim sodiščem več pravnomočnih zahtevkov zaradi uveljavljanja odškodninskih zahtevkov, ki izvirajo iz iste kršitve konkurenčnega prava in v katerih je ista oseba nasprotnik raznih tožnikov ali raznih tožencev, lahko na predlog stranke sodišče prekine vse začete postopke, razen tistega, ki se je prvi začel. Kadar tečejo ti postopki pred različnimi sodišči na prvi stopnji, lahko na predlog ene od strank vsa sodišča, razen tistega, ki je prvo začelo postopek, prekinajo postopek ali vrhovno sodišče s sklepom združi zadeve za skupno obravnavanje. Glede postopka in posledic prekinitve ter uporabe pravnomočne sodbe, izdane v vzorčnem postopku, se uporabljajo določbe o vzorčnem postopku določenem v zakonu, ki ureja pravdni postopek.

(6) Določbe tega in naslednjega člena se smiselno uporabljajo tudi v primeru, kadar je kršitev konkurenčnega prava povezana z neposredno ali posredno dobavo kršitelju.

62.j člen

(odškodninske tožbe tožnikov z različnih stopenj dobavne verige)

(1) Če sta temelj ali višina odškodninskega zahtevka odvisna od tega, ali oziroma v kakšni višini je bila razlika v ceni prenesena naprej na tožnika, je tožnik dolžan dokazati obstoj in obseg prenosa razlike v ceni nanj. Tožnik lahko z obrazloženim predlogom predlaga sodišču, da naloži tožencu ali tretji osebi razkritje dokazov ali skupine dokazov.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka se domneva, da je razlika v ceni prenesena na posrednega kupca, če ta dokaže:

- da je toženec kršil konkurenčno pravo,
- da je bila razlika v ceni, ki je bila prenesena na neposrednega kupca toženca, posledica kršitve konkurenčnega prava, in
- da je kupil blago ali storitev, ki je bila predmet kršitve konkurenčnega prava, oziroma da je kupil blago ali storitev, ki izhaja iz blaga ali storitve, ki je bila predmet kršitve, ali pa vsebuje takšno blago ali storitev.

(3) Prejšnji odstavek se ne uporablja, če toženec dokaže, da razlika v ceni ni bila v celoti ali delno prenesena na posrednega kupca.

(4) Sodišče lahko pri oceni, ali je toženec uspel dokazati, da je tožnik v celoti ali delno prenesel razliko v ceni ter ali je posredni kupec uspel dokazati, da je bila razlika v ceni prenesena nanj, upošteva tudi:

- odškodninske tožbe, ki so povezane z isto kršitvijo konkurenčnega prava, ki so jih vložili tožniki z drugih stopenj dobavne verige,
- pravnomočne sodbe, izdane na podlagi tožb iz prejšnje alineje, in
- relevantne javno dostopne informacije, ki izhajajo iz primerov izvajanja konkurenčnega prava v javnem interesu in se nanašajo na odškodninski zahtevek.

(5) Če se ugotovi, da je bila razlika v ceni v celoti ali delno prenesena na drugo stopnjo dobavne verige,

višine prenesene razlike v ceni pa se ne da ugotoviti ali bi se mogla ugotoviti le z nesorazmernimi težavami, sodišče po prostem preudarku oceni, kateri del razlike v ceni se je prenesel naprej.

62.k člen
(določanje višine škode)

(1) Domneva se, da karteli povzročajo škodo, razen če kršitelj dokaže nasprotno.

(2) Če je ugotovljeno, da je tožnik utrpel škodo, vendar se natančne višine odškodnine ne da ugotoviti ali bi se mogla ugotoviti samo z nesorazmernimi težavami, pristojno sodišče o tem odloči po prostem preudarku.

(3) Pristojno sodišče lahko zaprosi agencijo, da v 30 dneh od prejema zaprosila sporoči sodišču mnenje glede določitve višine škode. Če agencija oceni, da je njena pomoč primerna, sodišču sporoči mnenje glede določitve višine škode. Če agencija v tem roku ne sporoči mnenja, se šteje, da je agencija ocenila, da njena pomoč ni primerna. Mnenje agencije ni zavezujoče.

62.l člen
(učinek sporazumnega reševanja sporov)

(1) Za stranko, udeleženo v postopku sporazumnega reševanja spora, ne teče zastaranje odškodninske terjatve v času od začetka do konca sporazumnega reševanja spora. Stranka, ki se na to sklicuje, dokazuje čas trajanja sporazumnega reševanja spora.

(2) Sodišče na predlog stranke, ki sodeluje v postopku sporazumnega reševanja spora v zvezi z zahtevkom iz odškodninske tožbe, prekine postopek za uveljavljanje odškodninskega zahtevka za čas trajanja sporazumnega reševanja spora, vendar skupno za največ dve leti.

62.m člen
(učinek sklenjene poravnave na nadaljnje odškodninske tožbe)

(1) Oškodovanec, ki je sklenil poravnavo z enim ali več solidarnimi dolžniki, ima pravico od drugih solidarnih dolžnikov terjati le višino odškodnine, ki je zmanjšana za delež prispevka k nastanku škode vsakega solidarnega dolžnika, s katerim je oškodovanec sklenil poravnavo.

(2) Preostali znesek odškodninskega zahtevka oškodovanca, ki je sklenil poravnavo, in ki ga lahko terja od drugih solidarnih dolžnikov v skladu s prvim odstavkom tega člena, se izterja le od solidarnih dolžnikov, ki niso sklenili poravnave. Solidarni dolžniki, ki niso sklenili poravnave, ne morejo od solidarnega dolžnika, ki je sklenil poravnavo, terjati, da prispeva k plačilu preostalega zneska odškodnine.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko oškodovanec izterja preostali znesek odškodnine od solidarnega dolžnika, ki je sklenil poravnavo, če solidarni dolžniki, ki niso sklenili poravnave, ne morejo plačati preostalega zneska odškodnine. Solidarni dolžnik in oškodovanec se lahko v poravnavi dogovorita drugače.

(4) Oškodovanci, ki niso sklenili poravnave, lahko zahtevajo povračilo škode od vseh solidarnih dolžnikov. Sodišče pri določitvi višine regresnega zahtevka, ki ga lahko solidarni dolžnik zahteva od drugega solidarnega dolžnika, v skladu z njegovim deležem odgovornosti za škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava, upošteva tudi odškodnino, ki jo je ta solidarni dolžnik plačal na podlagi predhodno sklenjene poravnave.

62.n člen
(razmerje z drugimi zakoni)

(1) Če ta zakon ne določa drugače, se za civilnopravna razmerja zaradi kršitev konkurenčnega prava uporablja zakon, ki ureja obligacijska razmerja.

(2) Če ta zakon ne določa drugače, se v postopkih v zvezi s civilnopravnimi zahtevki zaradi kršitev konkurenčnega prava uporablja zakon, ki ureja pravdni postopek.

(3) Določbe tega dela ne posegajo v določbe zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja.«

13. člen

Za 62.n členom se doda nov aVI.a del, ki se glasi: »Sodelovanje med sodišči in organi za varstvo konkurence«.

14. člen

63. člen se spremeni tako, da se glasi:

»(1) O vsakem postopku pred sodišči, ki je povezan z uporabo 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, sodišče obvesti agencijo.

(2) O vsakem postopku pred sodišči, ki je povezan z uporabo 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, sodišče obvesti Evropsko komisijo na način, kot je predviden v določbi 15. člena Uredbe 1/2003/ES.

(3) Sodišče pošlje agenciji kopijo vsake odločbe o uporabi 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije hkrati z vročitvijo strankam.

(4) Sodišče lahko zaprosi agencijo, da ji ta posreduje pisno stališče glede razlage 6. ali 9. člena tega zakona. Agencija lahko z dovoljenjem sodišča poda svoje stališče tudi ustno na obravnavi.

(5) O vsakem predlogu za razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, sodišče obvesti organ, ki razpolaga s temi dokazi, organ pa lahko poda mnenje glede sorazmernosti predloga za razkritje dokazov.

(6) Kadar poda Evropska komisija v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES pisno stališče zaradi zagotavljanja skladne uporabe 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali mnenje glede sorazmernosti predloga za razkritje dokazov, sodišče pošlje kopijo pisnega stališča agenciji in strankam postopka.

(7) Kadar poda agencija v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES pisno stališče do vprašanj uporabe 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije ali v skladu s četrtem odstavkom tega člena pisno stališče glede razlage 6. ali 9. člena tega zakona ali v skladu s petim odstavkom tega člena mnenje glede sorazmernosti predloga za razkritje dokazov, sodišče pošlje kopijo pisnega stališča strankam postopka. Če agencija poda pisno stališče do vprašanj uporabe 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, agencija pošlje kopijo pisnega stališča tudi Evropski komisiji.

(8) Če sodišče zaprosi Evropsko komisijo za mnenje v skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES, o tem obvesti stranke ter po prejemu mnenja Evropske komisije pošlje kopijo mnenja agenciji in strankam postopka.

(9) Agencija ali Evropska komisija lahko pisno stališče iz petega do osmega odstavka tega člena poda kadar koli do izdaje odločbe. Sodišče omogoči strankam postopka, da se lahko opredelijo do njunega mnenja. Pisno stališče agencije in Evropske komisije ni zavezujoče, vendar pa se mora sodišče do njega

opredeliti.

(10) Komunikacija med sodišči in Evropsko komisijo lahko poteka neposredno ali prek agencije.«

15. člen

V prvem odstavku 76. člena se besedilo »pri sporazumih ali usklajenih ravnanjih med dvema ali več konkurenti, katerih cilj je preprečevati, ovirati ali izkrivljati konkurenco na ozemlju Republike Slovenije z ravnanji, kot so zlasti določanje nakupnih ali prodajnih cen ali drugih poslovnih pogojev, omejitev proizvodnje ali prodaje, razdelitev trga (v nadaljnjem besedilu: kartel)« nadomesti z besedilom »v kartelu«.

Doda se nov 6. odstavek, ki se glasi:

»(6) Agencija lahko pri določanju višine globe upošteva kot olajševalno okoliščino, ali je kršitelj pred izdajo odločbe o globi že plačal odškodnino na podlagi poravnave.«

Prehodne in končne določbe

16. člen

(izvolitev predsednika sveta)

Člani sveta izvolijo novega predsednika sveta v roku treh mesecev od začetka veljavnosti tega zakona. Do izvolitve novega predsednika sveta opravlja naloge predsednika sveta direktor.

17. člen

(letno poročilo in zaključni račun)

Agencija predloži letno poročilo in zaključni račun za leto 2016 v skladu z dosedanjimi prepisi.

18. člen

(uporaba tega zakona)

(1) Določbi šeste in sedme alineje tretjega odstavka 12.h člena tega zakona se uporablja za postopek imenovanja direktorja, ki se bo začel po uveljavitvi tega zakona.

(2) Določbe 62.a, 62.g, 62.h, 62.k, 62.l in 62.m člena ter prvi, drugi tretji, peti in šesti odstavek 62.i člena se uporabljajo za civilnopravno razmerje, ki je nastalo po uveljavitvi tega zakona.

(3) Civilnopravni postopek zaradi kršitev konkurenčnega prava, ki se je začel pred 26. decembrom 2014, se nadaljuje po dosedanjih predpisih.

(4) Določbe 62.b, 62.c, 62.č, 62.d, 62.e, 62.f členov ter četrti odstavek 62.i člena tega zakona se uporabljajo v civilnopravnem postopku zaradi kršitev konkurenčnega prava, ki se je začel po 26. decembru 2014 in na prvi stopnji še ni bila izdana odločba, s katero se je postopek pred sodiščem prve stopnje končal.

(5) Določbe 62.b, 62.c, 62.č, 62.d, 62.e, 62.f členov ter četrti odstavek 62.i člena tega zakona se uporabljajo v civilnopravnem postopku zaradi kršitev konkurenčnega prava, če je bila tožba vložena po 26. decembru 2014 in je bila odločba, s katero se je postopek pred sodiščem prve stopnje končal, razveljavljena.

(6) Določbe 62.b, 62.c, 62.č, 62.d, 62.e, 62.f členov ter četrti odstavek 62.i člena tega zakona se ne uporabljajo v civilnopravnem postopku zaradi kršitev konkurenčnega prava, če je bila tožba vložena pred 26. decembrom 2014 in je bila odločba, s katero se je postopek pred sodiščem prve stopnje končal,

razveljavljena po 26. decembru 2014.

(7) Če je bila pred 26. decembrom 2014 v civilnopravnem postopku zaradi kršitev konkurenčnega prava na prvi stopnji izdana odločba, s katero se je postopek pred sodiščem prve stopnje končal, se določbe 62.b, 62.c, 62.č, 62.d, 62.e, 62.f členov ter četrti odstavek 62.i člena tega zakona ne uporabljajo in se nadaljuje po dosedanjih predpisih.

19. člen
(uveljavitev)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Glavni namen in cilj predloga tega zakona je v Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14 in 76/15; v nadaljnjem besedilu: ZPOmK-1) urediti nekatera pravila pri uveljavljanju civilnopravnih zahtevkov zaradi kršitev prepovedi omejevalnih sporazumov in prepovedi zlorabe prevladujočega položaja.

Zaradi dopolnitve ZPOmK-1 s specifičnimi pravili pri civilnopravnih tožbah zaradi kršitev konkurenčnega prava, se s 1. členom tega predloga zakona predlaga dopolnitev prvega odstavka 1. člena ZPOmK-1, ki določa vsebino zakona.

K 2. členu:

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/104/EU), katere namen je zagotoviti učinkovito izvrševanje pravil konkurence in sicer z optimizacijo součinkovanja javnega in zasebnega izvrševanja konkurenčnega prava ter z zagotavljanjem oškodovancem pravico do popolne odškodnine zaradi kršitev pravil konkurence. Direktiva 2014/104/EU (prvi odstavek 1. člena) določa nekatera pravila katerih namen je zagotoviti, da lahko vsakdo, ki je utrpel škodo zaradi kršitve konkurenčnega prava s strani podjetja ali podjetniških združenj, učinkovito uveljavlja pravico, da od tega podjetja ali združenja zahteva popolno odškodnino za takšno škodo.

K 3. členu:

Direktiva 104/2014/EU v 2. členu opredeljuje pojme. Z dopolnitvijo tega člena se opredeljujeta pojem »kartel« in »vloga za poravnavo«. Definicija kartela je v veljavnem ZPOmK-1 opredeljena v prvem odstavku 76. člena in je opredeljen kot sporazum ali usklajeno ravnanje med dvema ali več konkurenti, katerih cilj je preprečevati, ovirati ali izkrivljati konkurenco na ozemlju Republike Slovenije z ravnanji, kot so zlasti določanje nakupnih ali prodajnih cen ali drugih poslovnih pogojev, omejitev proizvodnje ali prodaje, razdelitev trga in se od predlagane definicije pomensko ne razlikuje. Predlog zakona opredeljuje kartel kot sporazum ali usklajeno ravnanje dveh ali več konkurentov, katerega namen je usklajevanje njihovega konkurenčnega ravnanja na trgu ali vplivanje na relevantne dejavnike konkurence s praksami. Kot kartel se obravnavajo naslednje prakse: določanje ali usklajevanje nakupnih ali prodajnih cen ali drugih pogojev trgovanja¹⁷, vključno s pravicami intelektualne lastnine, razdelitev proizvodnih ali prodajnih kvot, delitev trgov in kupcev, dogovorjeno oddajanje ponudb, omejitve pri uvozi ali izvozu ali proti konkurenčni ukrepi zoper druge konkurente.

Vloga za poravnavo je definirana na novo in je opredeljena kot izjava, ki jo prostovoljno predstavi podjetje ali je v njegovem imenu predstavljena organu, pristojnemu za varstvo konkurence, v kateri opiše svoje sodelovanje pri kršitvi konkurenčnega prava in prevzame odgovornost za takšno kršitev konkurenčnega prava ali se je odpovedalo ugovarjanju glede njegovega sodelovanja in odgovornosti, in je pripravljena posebej za to, da organ, pristojen za varstvo konkurence, lahko uporabi poenostavljeni ali hitri postopek.

K 4. členu:

Zaradi poenotenja določb glede poročanja Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: Agencija) o svojem delu z Zakonom o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02, 51/04 – EZ-A in 33/11 – ZEKom-C) se predlaga sprememba določbe sedmega odstavka 5. člena ZPOmK-

¹⁷ Prevod Direktive 2014/104/EU v tem delu ni ustrezen. Primernejši prevod za angleški izraz »big-rigging« je dogovorjeno oddajanje ponudb, kar je tudi v skladu s Smernicah za bojevanje proti dogovorjenemu oddajanju ponudb v javnih naročilih, ki jih je izdal OECD, v katerih se uporablja izraz prirojevanje razpisnih ponudb ali dogovorjeno oddajanje ponudb.

1. S predlogom zakona se določi, da Agencija enkrat letno pisno poroča ustanovitelju o doseženih ciljih in rezultatih, o izvrševanju finančnih načrtov ter o izidu poslovanja skladno s predpisi o javnih financah in računovodstvu.

K 5. členu:

Računsko sodišče Republike Slovenije je v Revizijskem poročilu »Učinkovitost ureditve financiranja in delovanja javnih agencij in javnih skladov« št. 3264-3/2013/178 z dne 18. 5. 2015 navedlo, da bi lahko dvojnost funkcije direktorja (v skladu z veljavnim drugim odstavkom 12. člena ZPOmK-1 je direktor tudi predsednik sveta) pri nekaterih nalogah, ki jih izvaja svet Agencije, povzročila konflikt interesov. Zaradi navedenega očitka se predlaga sprememba drugega odstavka 12.b člena ZPOmK-1 tako, da se določi, da je direktor le član sveta in ni avtomatično predsednik sveta. Zaradi predlagane spremembe drugega odstavka pa je treba ustrezno popraviti tudi prvi odstavek 12.b člena ZPOmK-1 in sicer na način, da člani

¹⁸ V tem delu je slovenski prevod Direktive 2014/104/EU nepravilen, saj je v angleški verziji jasno navedeno, da predhodni podatki niso vključeni.

¹⁹ Tanja Bratina: Ekonomski vidiki določanja odškodnin v primeru kršitev pravil konkurenčnega prava, *LeXconomica – Revija za pravo in ekonomijo*, let. IV, št. 1, str. 73-90, junij 2012.

²⁰ Komninos, EC Private Antitrust Enforcement, Decentralised Application Of EC Competition Law By National Courts, 2008; uvodna določba 14 in 15 preambule Direktive 2014/104/EU.

²¹ Galič, Disclosure of Documents in Private Antitrust Enforcement Litigation, v: *Yearbook of antitrust and regulatory studies*, 2015, Vlahek, Challenges of private enforcement of antitrust in Slovenia, v: Gerbrand, Kovač: *Economic Evidences in EU Competition Law*, 2015.

²² Galič, Disclosure of Documents in Private Antitrust Enforcement Litigation, v: *Yearbook of antitrust and regulatory studies*, 2015.

²³ UL L 157, 30.4.2004, str. 45–86.

²⁴ Galič, Disclosure of Documents in Private Antitrust Enforcement Litigation, v: *Yearbook of antitrust and regulatory studies*, 2015.

²⁵ V tem smislu tudi Ashton, Henry, *Competition Damages Actions in the EU*, 2013, odstavek 4.036, Galič, Disclosure of Documents in Private Antitrust Enforcement Litigation, v: *Yearbook of antitrust and regulatory studies*, 2015.

²⁶ Sodba VSRS II Ips 560/2006.

²⁷ Sodba VSRS III Ips 130/2009, Sodba VSRS III Ips 4/2013, Sodba VSL I Cpg 953/2014.

²⁸ Sodba Pfleiderer, EU:C:2011:389, točka 24-25; Sodba Donau Chemie, EU:C:2013:366, točka 31-32; Vandenberg, Goetz, Disclosure and Protection of Evidence in Light of the Damages Directive and Recent EU Case Law, *Cartel and Leniency* 2016.

²⁹ Vandenberg, Goetz, Disclosure and Protection of Evidence in Light of the Damages Directive and Recent EU Case Law, *Cartel and Leniency* 2016.

³⁰ Prevod Direktive v slovenščino v tem delu ni ustrezen, ker pojma »skupine dokazov« sploh ne omenja.

³¹ Burrows, Sander, *The Likely Impact of the EU Directive of the EU Damages Actions - Competition Litigation* 2016.

³² Sodba Akzo Nobel, EU:T:2015:50, točka 65; Sodba Bank Austria Creditanstalt, EU:T:2006:136, točka 71; Sodba Pergan Hilfsstoffe, EU:T:2007:306, točka 62.

³³ Sodba Akzo Nobel, EU:C:2010:512, točka 113-115.

³⁴ Sodba z dne 18. 5. 1982, C - 155/79, AM & S, EU:C:1982:157; Sodba Akzo Nobel, EU:C:2010:512, točka 41.

³⁵ Sodba Vrhovnega sodišča III Ips 130/2009, Sodba Vrhovnega sodišča III Ips 4/2013, Sodba VSL I Cpg 953/2014.

³⁶ V 16. točki je opredeljena »izjava zaradi prizanesljivosti« in sicer pomeni ustno ali pisno poročilo ali dokumentacijo, ki ju podjetje ali fizična oseba ali njun zastopnik prostovoljno zagotovi organu, pristojnemu za konkurenco, in v okviru katerih so navedene informacije podjetja ali fizične osebe o kartelu in opis njegove vloge v njem, pripravljeno pa je bilo posebej za predložitev organu za varstvo konkurenco z namenom pridobitve imunitete ali znižanja globe v okviru programa prizanesljivosti, in ne izključuje »predhodnih informacij«.

Opredelitev »vloge za poravnavo« se nahaja v 18. točki 2. člena Direktive 2014/104/EU in sicer gre za poročilo, ki ga prostovoljno predstavi ali je predstavljeno v njegovem imenu organu za varstvo konkurence, v katerem prizna svoje sodelovanje pri kršitvi konkurenčnega prava in prevzame odgovornost za takšno kršitev ali se je odreklo ugovarjanju takšnemu sodelovanju in odgovornosti. Poročilo je pripravljeno posebej za to, da bi organ za varstvo konkurence lahko uporabil poenostavljeni ali hitri postopek.

³⁷ Vlahek, Nova Direktiva 2014/104 o nekaterih pravilih glede odškodninskih zahtevkov in postopka zaradi kršitev evropskega in nacionalnega antitrusta.

³⁸ Tako tudi v sodbi in sklepu VSK opr. Št. Cpg 216/2012 z dne 22. 2. 2013.

³⁹ OJ L 124, 20.5.2003, p. 36–41

⁴⁰ Glej tudi Sporočilo Komisije o ocenjevanju škode v odškodninskih tožbah zaradi kršitev člena 101 ali 102 Pogodbe o delovanju Evropske unije (Besedilo velja za EGP) (2013/C 167/07), 3. točka

⁴¹ Zlobec v: Ude, Betetto, Galič, Rijavec, Wedam Lukić, Zobec: *Pravdni postopek: zakon s komentarjem*, 2. knjiga, str. 343-356

⁴² Sodba in sklep Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. I Cpg 125/2013.

⁴³ Zakon o dostopu do informacij javnega značaja, Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14.

⁴⁴ Poročevalec Državnega zbora Republike Slovenije št. 43/09, Predlog zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmK-1A).

⁴⁵ Na pravilno razlikovanje je opozorilo tudi Sodišče EU v Sodbi z dne 11. 6. 2009, *Inspecteur van de Belastingdienst v X BV*, EU:C:2009:359.

⁴⁶ Glede na angleško verzijo Direktive 2014/104/EU, ki govori o »substantive provisions« bi bilo ustrežnejši prevod »materialnopravne določbe«.

sveta med seboj izvolijo predsednika sveta in enega namestnika, ki ju izvolijo z večino glasov na tajnem glasovanju. Predlog te določbe dopušča, da lahko člani sveta izvolijo za predsednika sveta Agencije katerega koli člana, torej lahko tudi direktorja Agencije.

K 6. členu:

Z namenom zagotovitve nemotenega dela sveta Agencije se predlaga, da Vlada Republike Slovenije v primeru predčasne razrešitve člana sveta do imenovanja novega člana sveta, vendar največ za šest mesecev, imenuje začasnega člana sveta.

K 7. členu:

S prvim odstavkom tega člena se dopolnjuje tretji odstavek 12.h člena tako, da se kot dodatni pogoj, ki ga mora izpolnjevati direktor Agencije, določi, da mora direktor imeti opravljen tudi strokovni izpit iz upravnega postopka. V primeru, da direktor ob imenovanju nima opravljenega strokovnega izpita iz upravnega postopka, ga bo moral opraviti v roku treh mesecev od nastopa mandata (predlog tretjega odstavka tega člena). V primeru, da direktor v tem roku ne opravi strokovnega izpita, mu mandat in delovno razmerje preneha po samem zakonu.

Zaradi sodelovanja Agencije z Evropsko komisijo in drugimi mednarodnimi institucijami se izkazuje potreba, da ima direktor znanje angleškega jezika na višji ravni. Zato se predlaga, da se dosedanja šesta alineja, ki postane sedma alineja, spremeni tako, da se kot pogoj določi višja raven znanja angleškega jezika. Višjo raven znanja tujega jezika se primeroma izkazuje s certifikatom oz. potrdilom o aktivnem znanju jezika (potrdilo o jezikovnem izobraževanju pri ustrezni izobraževalni instituciji ali opravljeni maturi iz angleškega jezika) ali dokazilom, da se je šolal v tujem jeziku (pridobil stopnjo izobrazbe - osnovno, srednjo, do- ali podiplomsko v državi, v kateri je to materin jezik) ali dokazilom, da je dosegel VII. stopnjo izobrazbe v okviru študija enega izmed svetovnih jezikov ali dokazilom, da je 6 ali več mesecev opravljal dela visokošolske zahtevnosti v tujini v tujem jeziku.

K 8. členu:

Z dopolnitvijo petega odstavka 12.k člena ZPOmK-1 se predlaga, da v času do imenovanja vršilca dolžnosti direktorja tekoče posle Agencije opravlja predsednik sveta Agencije, oziroma namestnik predsednika sveta Agencije, če je bil direktor izvoljen za predsednika sveta Agencije. S to dopolnitvijo se zagotovi nemoteno delovanje Agencije tudi v primeru, če mandat vršilca dolžnosti direktorja ne nastopi naslednji dan po predčasni razrešitvi dosedanjega direktorja.

Ker člani sveta Agencije načeloma opravljajo funkcijo člana sveta nepoklicno in so praviloma zaposleni drugje, ni pričakovati, da se bo oseba, ki bo začasno opravljala tekoče posle, do imenovanja vršilca dolžnosti direktorja, zaposlila na Agenciji za določen čas. Zato je smiselno, da se jasno določi, da predsednik sveta oziroma njegov namestnik, če je bil direktor tudi predsednik sveta, opravlja tekoče posle Agencije nepoklicno. Za opravljanje funkcije se predlaga mesečna nagrada v višini 30 odstotkov osnovne plače direktorja agencije.

K 9. členu:

Zaradi uskladitve določb, ki se nanašajo na poročanje Agencije o svojem delu s predpisi o javnih financah in računovodstvu, se predlaga črtanje določbe b13.a člena ZPOmK-1. Agencija bo zaključni račun, ki je načeloma del letnega poročila, posredovala ustanovitelju, v skladu s spremenjenim sedmim odstavkom 5. člena ZPOmK-1.

K 10. členu:

Zaradi razširitve določb VI. dela ZPOmK-1 se predlaga sprememba naslova v Civilnopravni zahtevki zaradi kršitev konkurenčnega prava.

K 11. členu:

S spremenjenim 62. členom ZPOmK-1 se opredeljuje naslednje pojme: kršitev konkurenčnega prava, kršitelj, odškodninska tožba, odškodninski zahtevek, oškodovanec, nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence, organ, pristojen za varstvo konkurence, pritožbeno sodišče, odločba o kršitvi, program prizanesljivosti, izjava zaradi prizanesljivosti, predhodni podatki, oseba, ki ji je odpuščena globa, razlika v ceni, sporazumno reševanje sporov, sporazumna poravnava, neposredni kupec, posredni kupec in dokazi. Pojmi se uporabljajo v delu zakona, ki se nanaša na civilnopravne zahteve zaradi kršitev konkurenčnega prava.

Pojem »kršitev konkurenčnega prava« je opredeljen kot kršitev 6. ali 9. člena ZPOmK-1 ali 101. ali 102. člena PDEU.

Pojem »kršitelj« se nanaša na vsako podjetje, ki je kršilo 6. ali 9. člen tega zakona ali 101. ali 102. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije. Torej se nanaša na vsak subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravnoorganizacijsko obliko in lastninsko pripadnost, vključno s podjetniškim združenjem, ki neposredno ne opravlja gospodarske dejavnosti, vendar vpliva ali bi lahko vplivalo na ravnanje podjetij.

»Odškodninska tožba« je definirana kot tožba, v okviru katere oškodovanec uveljavlja zahtevek za povrnitev škode na pristojnem sodišču zaradi kršitev konkurenčnega prava. Pojem zajema tudi tiste zahteve za povrnitev škode zaradi kršitev konkurenčnega prava, ki jih uveljavlja oškodovančev pravni naslednik, oseba, ki je prevzela njegov zahtevek ali več domnevnih oškodovanec.

Pojem »odškodninski zahtevek« je opredeljen kot zahtevek za povračilo škode, povzročene s kršitvijo konkurenčnega prava.

»Oškodovanec« se nanaša na osebo, ki je utrpela škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava. Torej je oškodovanec lahko potrošnik, pravna oseba, konkurent kršitelja, itd.

Pojem »nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence« zajema tako Agencijo, kot drug organ, ki ga država članica v skladu s 35. členom Uredbe 1/2013/ES določi kot odgovornega za uporabo 101. in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Pojem »organ, pristojen za varstvo konkurence« se uporablja tako za Evropsko komisijo ali nacionalni organ, pristojen za varstvo konkurence in/ali oba skupaj, če se tako smiselno razume.

Izraz »pritožbeno sodišče« se nanaša na sodišče, ki je na podlagi rednega pravnega sredstva pristojno za presojo odločb nacionalnih organov, pristojnih za varstvo konkurence.

»Odločba o kršitvi« je opredeljena kot odločba organa, pristojnega za varstvo konkurence ali pritožbenega sodišča, s katero se ugotovi kršitev 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Pojem »program prizanesljivosti« se uporablja za program v zvezi z uporabo 6. člena tega zakona ali 101. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerega udeleženec v skrivnem kartelu neodvisno od drugih podjetij v kartelu sodeluje v postopku preiskovalnega organa ali organa, pristojnega za varstvo konkurence, tako da prostovoljno razkrije informacije o kartelu in svojo vlogo v njem, v zameno za kar se mu z odločbo ali ustavitvijo postopka odpusti ali zniža globa.

Pojem »izjava zaradi prizanesljivosti« je definirana kot ustna ali pisna izjava ali prijava, ki jo podjetje ali njegova odgovorna oseba, osebno ali po pooblaščenju prostovoljno predloži organu, pristojnemu za varstvo konkurence, in v kateri so navedeni podatki o kartelu, s katerimi je podjetje ali fizična oseba seznanjena ter opis njegove oziroma njene vloge v njem, pripravljena pa je bila posebej za predložitev organu, pristojnemu za varstvo konkurence, z namenom odpustitve ali znižanja globe v okviru programa

prizanesljivosti, in ne¹⁸ vključuje predhodnih podatkov.

Za dokaze, ki obstajajo neodvisno od postopka organa, pristojnega za varstvo konkurence, ne glede na to, ali spis organa, pristojnega za varstvo konkurence, te podatke vsebuje ali ne, se uporablja izraz »predhodni podatki«.

Izraz »oseba, ki ji je odpuščena globa« se nanaša na podjetje ali njegovo odgovorno osebo, kateri je organ, pristojen za varstvo konkurence, odpustil plačilo globe v okviru programa prizanesljivosti. Ugodnosti oziroma izjem, ki jih je v skladu s tem delom ZPOmK-1 deležna oseba, ki ji je odpuščena globa, se v skladu z definicijo »programa prizanesljivosti, opredeljeno v tem členu, nanaša le na podjetje ali njegovo odgovorno osebo, ki je sodelovala v skrivnem kartelu in kateri je organ, pristojen za varstvo konkurence, v celoti odpustil plačilo globe.

»Razlika v ceni« je razlika med ceno, ki jo je plačal oškodovanec dobavitelju, in ceno, ki bi jo plačal, če ne bi bilo kršitve konkurenčnega prava.

Z namenom spodbujanja izvensodnega reševanja sporov, se s predlogom zakona določajo tudi nekatera pravila, ki se nanašajo na sporazumno reševanje sporov, pri čemer pojem »sporazumno reševanje sporov« zajema vsak mehanizem, ki strankam omogoči, da dosežejo izvensodno rešitev spora v zvezi z odškodninskim zahtevkom. Pojem sporazumne poravnave zajema vse sporazume, ki ga dve ali več strank dosežejo na podlagi sporazumne rešitve spora. Direktiva 2014/104/EU kot primeroma navaja zunaj sodne poravnave (tudi tiste, pri katerih lahko sodnik razglasi zavezujočo poravnavo), arbitražo in mediacijo ali spravo.

Škoda se lahko povzroči »neposrednemu kupcu«, torej fizični ali pravni oseba, ki je neposredno od kršitelja kupila izdelke ali storitve, ki so bile predmet kršitve konkurenčnega prava ali »posrednemu kupcu«, torej fizični ali pravni osebi, ki izdelke ali storitve, ki so bile predmet kršitve konkurenčnega prava, ali izdelke ali storitve, ki izhajajo iz takšnega blaga ali storitev, ni pridobila neposredno od kršitelja, temveč jih je pridobila od neposrednega kupca ali nadaljnjega kupca.

Ker Zakon o pravdnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, v nadaljevanju: ZPP) izrecno ne definira pojma dokazi je smiselno, da se ga za namene uveljavljanja civilnopravnih zahtevkov zaradi kršitev konkurenčnega prava opredeli v ZPOmK-1 in sicer na način, da pojem »dokazi« zajema vsa sredstva in predmete, s katerimi je dopustno dokazovati dejstva v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek. Kot primeroma so navedene listine in druge nosilce podatkov, na katerih so podatki shranjeni.

Z drugim odstavkom se določa, da se določbe šestega dela ZPOmK-1, ki ureja civilnopravne zahtevke zaradi kršitev konkurenčnega prava, uporablja za vse civilnopravne zahtevke, ki izhajajo iz kršitev določb konkurenčnega prava.

K 12. členu:

S tem členom se dodajo novi 62.a, 62.b, 62.c, 62.č, 62.d, 62.e, 62.f, 62.g, 62.h, 62.i, 62.j, 62.k, 62.l, 62.m in 62.n člen.

K novemu 62.a členu:

Prvi odstavek 3. člena Direktive 2014/104/EU zahteva, da države članice zagotovijo, da lahko fizične ali pravne osebe, ki so utrpeli škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava, zahtevajo in dobijo popolno odškodnino za takšno škodo. Direktiva 104/2014/EU v 13. uvodni določbi preambule pojasnjuje, da se pravica do odškodnine prizna vsaki fizični ali pravni osebi (npr. potrošnik, podjetje, javni organ) ne glede na obstoj neposrednega pogodbenega razmerja s kršiteljem in ne glede na to, ali je kršitev konkurenčnega prava pred tem že ugotovil organ, pristojen za varstvo konkurence. Pravica do odškodnine za škode zaradi

kršitev konkurenčnega prava je Sodišče EU že večkrat potrdilo (npr. v sodbi C-455/99 z dne 20. 9. 2001 *Courage in Crehan* EU:C:2001:465, združene zadeve C-295 - 298/01, z dne 13. 7. 2006, *Manfredi*, EU:C:2006:461, Sodba C-360/09, z dne 14. 6. 2011, *Pfleiderer*, EU:C:2011:389).

Zaradi zagotavljanja učinkovitosti uveljavljanja pravice do popolne odškodnine, prvi odstavek 12. člena Direktive 2014/104/EU nalaga državam članicam, da lahko odškodnino za škodo v skladu s pravili iz IV. poglavja Direktive 2014/104/EU zahteva vsakdo, ki je škodo utrpel, ne glede na to, ali je neposredni ali posredni kupec kršitelja, ter da se preprečijo odškodnine za škodo, ki presegajo škodo, povzročeno tožniku s kršitvijo konkurenčnega prava, in ne prevzem odgovornosti s strani kršitelja.

Že veljavni ZPOmK-1 v prvem odstavku 62. člena določa, kdor namenoma ali iz malomarnosti krši določbe 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU, je odgovoren za škodo, ki nastane zaradi kršitve in tako izrecno določa obliko krivde kršiteljev kršitev konkurenčnega prava. Ker pa Direktiva 2014/104/EU ne govori o odgovornosti kršitelja in ker v nobeni predhodni odločbi sodišče EU o tem ni odločalo, se z namenom poenotenja besedila z Direktivo 2014/104/EU predlaga sprememba te veljavne določbe. S tem členom se predlaga ureditev odškodninske odgovornosti v novem 62.a členu in sicer tako, da se določi, da kdor povzroči drugemu škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava jo je dolžan povrniti, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde. Ta določba daje oškodovancu pravico do odškodnine za škodo, ki jo je utrpel zaradi kršitev konkurenčnega prava. Torej lahko odškodnino za škodo zahteva vsakdo, ki je škodo utrpel, ne glede na to, ali je oškodovanec podjetje ali fizična oseba in ne glede na to, ali je neposredni ali posredni kupec ali neposredni ali posredni dobavitelj kršitelja.

Oškodovanec, ki bo zahteval povračilo škode, bo moral dokazati, da je kršitelj kršil konkurenčno pravo, da mu je nastala škoda ter da obstoji vzročna zveza med kršitvijo in škodo. Kršiteljeva krivda pa se bo domnevala in na strani tožene stranke bo, da dokaže, da ni ravnala namerno ali malomarno.

Drugi odstavek 3. člena Direktive 2014/104/EU določa, da se s popolno odškodnino za oškodovanca vzpostavi stanje, v katerem bi bil, če ne bi bilo kršitve konkurenčnega prava, ter opredeljuje, da popolna odškodnina zajema nadomestilo za navadno škodo, izgubljeni dobiček in obresti. Navadna škoda bo praviloma predstavljala tisto škodo, ki jo utрпи kupec, ki preveč drago kupuje blago ali storitev na trgu, medtem ko bo izgubljeni dobiček predstavljal škodo, ki jo zaradi omejevalnega ravnanja praviloma utrpijo konkurenti ali pa kupci v verigi, ki kupujejo blago na trgu, ki je prizadet zaradi omejevalnega ravnanja, zaradi nadaljnje prodaje.¹⁹

V skladu z Direktivo 2014/104/EU je oškodovanec upravičen tudi do obresti, pri čemer tek in višino obresti prepušča ureditvi v nacionalni zakonodaji. Pri tem je potrebno upoštevati 12. uvodno določbo preambule, ki pojasnjuje, da je plačilo obresti bistveni del odškodnine za povračilo nastale škode, ob upoštevanju pretečenega časa, pri čemer bi jih bilo treba plačati od nastanka škode do dejanskega plačila odškodnine, brez poseganja v njihovo opredelitev kot izravnalne ali zamudne obresti in v vprašanje, ali se pretečeni čas upošteva kot ločena kategorija obresti ali kot sestavni del dejanske izgube ali izgubljenega dobička.

V veljavni slovenski zakonodaji so zamudne obresti urejene v OZ, ki določa, da če je dolжник v zamudi z izpolnitvijo denarne obveznosti, dolguje poleg glavnice še zamudne obresti. Določba 165. člena OZ določa, da se odškodninska obveznost šteje za zapadlo od trenutka nastanka škode. Dolжник pa v skladu z 299. členom OZ pride v zamudo, če ne izpolni obveznosti v roku, ki je določen za izpolnitev. Če rok za izpolnitev ni določen, pride dolжник v zamudo, ko upnik ustno ali pisno, z izvensodnim opominom ali z začetkom kakšnega postopka, katerega namen je doseči izpolnitev obveznosti, zahteva od njega, naj izpolni svojo obveznost. Na podlagi veljavne zakonodaje v praksi sodišča prisodijo tožeči stranki zamudne obresti šele od dne, ko je bila toženi stranki znana višina škode, torej praviloma z vložitvijo tožbenega zahtevka.

Predlagatelj meni, da ureditev teka zamudnih obresti v Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju: OZ) ne sledi ureditvi Direktive 2014/104/EU, kot je podrobneje pojasnjena v njeni preambuli, zaradi česar se s predlogom drugega odstavka 62.a člena predlaga izjema od splošnega pravila OZ in se določi, da je oškodovanec upravičen do zamudnih obresti, ki tečejo od dne nastanka škode do plačila, ne glede na to, kdaj je oškodovanec vložil zahtevek za povračilo škode.

Ker je kršitelj dolžan plačati nadomestilo za dejansko izgubo, izgubljeni dobiček ter pripadajoče obresti,

predstavlja takšna odškodnina le reparacijsko oziroma izravnalno funkcijo in ne predstavlja dvojne oziroma kaznovalne odškodnine. Takšna odškodnina je v skladu s tretjim odstavkom 3. člena Direktive 2014/104/EU, ki določa, da popolna odškodnina ne pomeni čezmernih odškodnin, bodisi kazenskih odškodnin, večkratnih zneskov ali drugih vrst odškodnin.

Splošno k členom 62.b, 62.c, 62.č in 62.d

Razkritje dokazov

Za utemeljitev civilnopravnega zahtevka zaradi kršitev konkurenčnega prava EU ali nacionalnega konkurenčnega prava je potrebna večplastna analiza dejanskega stanja in ekonomskih dejavnikov. Vendar je za postopke v zvezi s kršitvijo konkurenčnega prava značilna asimetrija informacij, saj z dokazi, potrebnimi za dokazovanje civilnopravnega zahtevka, pogosto razpolagajo izključno kršitelji ali tretje osebe ter niso znani oziroma dostopni oškodovancu.²⁰

Zato je z namenom okrepiti zasebnopravno uveljavljanje kršitev prepovedi omejevanja konkurence, v Direktivi 2014/104/EU podrobno urejeno razkritje dokazov v primeru odškodninskih tožb zaradi kršitev konkurenčnega prava, ki ga naloži sodišče nasprotni stranki ali tretji osebi.²¹ Možnost učinkovitega dostopa do podatkov, ki niso v posesti tožeče stranke, je povezana z zagotavljanjem njene pravice do sodnega varstva, saj se večina dokazov nahaja pri kršitelju in organih za varstvo konkurence.²²

Ureditev Direktive 2014/104/EU o razkritju dokazov temelji na pristopu, sprejetem v 6. členu *Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/48/ES z dne 29. aprila 2004 o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine*.²³ Direktiva 2014/104/EU je pristop Direktive 2004/48/ES nadgradila, tako da je vsebinsko razširila obseg dolžnosti razkritja dokazov, hkrati pa določila izjeme od dolžnosti razkritja dokazov.²⁴ V novi Direktivi 2014/104/EU je bila glede razkritja dokazov sprejeta vmesna rešitev med uveljavljeno anglosaško ureditvijo široko definirane obveznosti razkritja dokazov (t.i. »cards on the table«) in kontinentalno ureditvijo edicijske obveznosti, ki temelji na načelu, da nihče ni dolžan pomagati nasprotniku (*nemo tenetur edere contra se*).²⁵ V določbi 5. člena Direktive 2014/104/EU je urejena dolžnost razkritja dokazov nasprotne stranke odškodninske tožbe, tretjih oseb in tudi nacionalnih ter evropskih javnih organov. Osrednjo vlogo ima še vedno sodnik, ki lahko pod določenimi pogoji odredi razkritje dokazov. Določbi 6. in 7. člena Direktive 2014/104/EU urejata dostop do podatkov iz spisa organa za varstvo konkurence. Za razliko od sodne prakse Sodišča EU, ki ni zagotovila absolutnega varstva podatkov iz programa prizanesljivosti (*Sodba Pfeiderer*, EU:C:2011:389, *Sodba Donau Chemie*, EU:C:2013:366), Direktiva 2014/104/EU v določbah 6. in 7. člena zagotavlja absolutno varstvo za izjavo za prizanesljivost in vlogo za poravnavo ter časovno pogojeno varstvo za nekatere druge dokumente iz spisa organa za varstvo konkurence.

Veljavna slovenska zakonodaja v določbah 226. do 228. člena ZPP določa načine, da se za potrebe konkretnega pravnega postopka pridobijo listine bodisi od državnega organa ali osebe, ki ji je poverjeno izvrševanje javnega pooblastila (226. člen ZPP), bodisi od nasprotne stranke, če je listina pri njej (227. člen ZPP), ali pa od tretjega (228. člen ZPP). Tretji odstavek 226. člena ZPP določa, da kadar je listina pri državnem organu ali pri osebi, ki ji je poverjeno izvrševanje javnega pooblastila, si jo sodišče priskrbi po uradni dolžnosti, če je stranka sama ne more doseči. Določba 227. člena ZPP določa, da mora nasprotna stranka na zahtevo sodišča v določenem roku predložiti listino, na katero se sklicuje nasprotna stranka in trdi, da je pri njej. Stranka lahko zahteva predložitev določene listine, ne pa katerekoli listine ali določene skupine listin.²⁶ Predlagatelj mora navesti tudi, katero dejstvo naj bi iskana listina dokazovala in zakaj je to pomembno za uspeh v zadevni pravdi. Veljavni sistem po ZPP omogoča, da stranka lahko zahteva dokumente, katerih vsebina ji je znana do te mere, da jih lahko zadostno konkretno opiše, da zadosti zakonskim kriterijem. Slovenska sodna praksa dolgo tudi ni dovolila, da bi stranka lahko zahtevala izvedbo dokazov, za katere samo domneva, da obstojijo (t.i. informativni dokazi), na podlagi katerih bi lahko sklepala o drugih pravno ali dokazno pomembnih dejstvih, ker tega ZPP naj ne bi omogočal. Nedavne odločbe Vrhovnega sodišča RS in drugih sodišč pa so spremenile sodno prakso in omilile zahteve glede substanciranja dejanskih navedb ter dovolile poizvedovalen dokaz, na podlagi katerih bi stranka lahko ugotovila pravno ali dokazno pomembna dejstva, ki jih do tedaj še ni navajala.²⁷ Edicijska dolžnost druge osebe, ki ni pravdna stranka, je opredeljena v 228. členu ZPP. Edicijska dolžnost druge osebe se razlikuje od edicijske dolžnosti nasprotne stranke. Skupna jima je samo dolžnost predložitve listine, medtem ko so predpostavke edicijske dolžnosti, postopek in pravni učinki edicijskega sklepa različni. Drugi osebi sme

sodišče naložiti, naj predloži listino tedaj, če jo mora ta po zakonu pokazati ali predložiti, ali če gre za listino, ki je po svoji vsebini skupna zanjo in za stranko, ki se sklicuje na listino. Gre za materialno edicijsko dolžnost. Gre tudi tu za brezpogojno edicijsko dolžnost, ki se ji druga oseba ne more upreti iz razlogov, zaradi katerih bi lahko odrekla pričanje.

V primerjavi z ureditvijo dolžnosti razkritja dokazov, kot jo določa Direktiva 2014/104/EU, veljavna slovenska zakonodaja restriktivno ureja edicijsko dolžnost. Zato je treba dolžnost razkritja dokazov v postopkih zaradi kršitev konkurenčnega prava urediti povsem na novo.

K novemu 62.b členu:

Razkritje dokazov

Prvi in drugi odstavek

Prvi pododstavek prvega odstavka 5. člena Direktive 2014/104/EU določa, da morajo države članice zagotoviti, da lahko nacionalna sodišča v postopkih v zvezi z odškodninsko tožbo v EU na zahtevo tožnika, ki predloži utemeljeno obrazložitev z dejstvi in dokazi, ki so mu znani (*angl. available*) pod razumnimi pogoji in zadostno podpirajo verjetnost odškodninskega (*angl. plausibility*) zahtevka, tožencu ali tretji osebi odredijo razkritje upoštevnihi (*angl. relevant*) dokazov, s katerimi razpolagajo, v skladu s pogoji iz drugega poglavja te direktive. Razkritje dokazov lahko zahteva tudi nasprotna stranka, torej toženec. Drugi odstavek 5. člena Direktive 2014/104/EU določa, da države članice zagotovijo, da lahko nacionalna sodišča odredijo razkritje določenih dokazov ali relevantnih kategorij dokazov, ki so v obrazložitvi karseda natančno in podrobno opisani na podlagi dejstev, dostopnih pod razumnimi pogoji. Predlagatelj lahko zahteva razkritje katerihkoli dokazov, vključno z zaupnimi.

Prvi odstavek predloga določbe 62.b člena določa, da če tožnik uveljavlja civilnopravni zahtevek iz razloga kršitev konkurenčnega prava, lahko tožnik ali toženec (v nadaljevanju: predlagatelj) predlaga, da sodišče naloži nasprotni stranki ali tretji osebi, da razkrije dokaze, za katere predlagatelj trdi, da nasprotna stranka ali tretja oseba razpolaga z njimi in ji določi rok za to.

Drugi odstavek 62.b člena določa, da sodišče ugotovi predlogu za razkritje dokazov ali skupin dokazov, ki so potrebni zaradi dodatne navedbe dejstev ali dokazovanje predlagateljevih navedb, če predlagatelj na podlagi dejstev in dokazov, ki so mu znani pod razumnimi pogoji, karseda določno in podrobno opiše dokaze ali skupine dokazov, za katere predlaga razkritje in če sodišče oceni, da je tožbeni zahtevek sklepčen, kar smiselno velja tudi za ugovor zoper njega.

Sodišče ima v skladu s predlogom določbe osrednjo vlogo pri odreditvi razkritja dokazov in mora v vsakem posameznem primeru preveriti, če so izpolnjeni pogoji za razkritje in v kakšnem obsegu oziroma katere podatke mora predložiti naslovnik odredbe za razkritje.

Pravico predlagati razkritje dokazov imata tako tožnik kot tudi toženec, dolžnost razkritja dokazov pa velja tako za nasprotno stranko kot tudi za tretje osebe, vključno z javnimi organi. Če namerava nacionalno sodišče odrediti razkritje dokazov Komisiji, mora uporabiti določbo 15. člena Uredbe 1/2003/ES, ki ureja sodelovanje Komisije z nacionalnimi sodišči. Kadar nacionalna sodišča odredijo razkritje dokazov drugim javnim organom, pa je treba uporabiti drugo relevantno evropsko ali nacionalno zakonodajo. Direktiva ne posega v način sodelovanja med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov, ki je urejen z *Uredbo Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah*, ki se uporabi kadar sodišče ene države članice zahteva od pristojnega sodišča druge države članice, da pridobi dokaze, ali zahteva, da se dokazi neposredno pridobijo v drugi državi članici.

Predlagatelj lahko vloži predlog za razkritje dokazov šele, ko pridobi status stranke v postopku pred sodiščem. Predlog določbe 62.b člena ureja dolžnost razkritja dokazov v vseh civilnopravnih zahtevkih, ki se navezujejo na kršitev konkurenčnega prava, in ne samo v odškodninskih zahtevkih, kot to določa Direktiva 2014/104/EU. Taka širitev je dopustna, saj ureditev dolžnosti razkritja dokazov iz 5. člena Direktive 2014/104/EU v skladu z osmim odstavkom istega člena Direktive 2014/104/EU temelji na načelu minimalne harmonizacije, zato lahko države članice razširijo obveznost razkritja dokazov tudi na druga področja. Civilnopravni zahtevki iz razloga kršitev konkurenčnega prava so na primer zahtevki za

povrnitev škode, kondikcijski zahtevek ali tožba za ugotovitev ničnosti.

V skladu s predlogom 62.b člena mora predlagatelj na podlagi dejstev in dokazov, ki so mu znani pod razumnimi pogoji, karseda določno in podrobno opisati dokaze ali upoštevne skupine dokazov, za katere predlaga razkritje. Dokazno breme nosi predlagatelj, ki mora karseda natančno opisati, kateri dokazi ali skupine dokazov naj bi bili pri nasprotni stranki ali tretji osebi. Vendar pa predlagatelju ni treba določno opisati posameznega dokaza, na katerega se sklicuje, kot to izhaja iz pojasnila 14. in 15. uvodne določbe preambule Direktive 2014/104/EU, da stroge pravne zahteve po natančni in določni opredelitvi posameznih dokazov neupravičeno ovirajo učinkovito izvajanje pravice do odškodnine, ki jo zagotavlja PDEU.²⁸ Na drugi strani velja poudariti, da se ne sme dopuščati preširokega dostopa do dokazov (*t.i. fishing expedition*).²⁹

Predlagatelj lahko predlaga razkritje posameznih dokazov ali pa »skupino dokazov«³⁰. Pojem »dokaz« je opredeljen v devetnajsti točki prvega odstavka 62. člena ZPOmK-1 (27. člen predloga ZPOmK-1G) in pomeni vsa sredstva in predmete, s katerimi je dopustno dokazovati dejstva v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, kot na primer listine in drugi nosilci podatkov, na katerih so podatki shranjeni.

Pojem »kategorije dokazov« pa ni opredeljen v tem zakonu, niti v določbah Direktive 2014/104/EU, temveč v njeni preambuli v 16. uvodni določbi. Ta pojasnjuje, da če je namen predloga za razkritje pridobiti določeno skupino dokazov, je treba to skupino dokazov opredeliti na podlagi skupnih značilnosti, kot so narava, predmet ali vsebina dokumentov, katerih razkritje se zahteva, čas njihovega nastanka ali druga merila, in če so dokazi, ki spadajo v to skupino dokazov, relevantni v smislu te direktive.

Direktiva 2014/104/EU sicer različno določa za »dokaze« in »skupine dokazov«, kako natančno jih je predlagatelj dolžan opisati, vendar se glede na značilno asimetrijo informacij na področju uveljavljanja odškodninskih zahtevkov zaradi kršitev konkurenčnega prava predlaga, da se za obe kategoriji določi standard, ki ga Direktiva 2014/104/EU določa samo za »skupine dokazov«. Takšna ureditev je tudi skladna z načelom minimalne harmonizacije iz osmega odstavka 5. člena Direktive 2014/104/EU.

Tretji odstavek

Tretji odstavek 5. člena Direktive 2014/104/EU določa, da države članice zagotovijo, da nacionalna sodišča omejijo razkritje dokazov na tisto, kar je sorazmerno (test sorazmernosti), pri čemer mora sodišče pri odločitvi o razkritju upoštevati vse relevantne okoliščine primera in tehtati nasprotujoče si interese zadevnih oseb. Direktiva primeroma našteva, katere okoliščine mora sodišče upoštevati v testu sorazmernosti, in sicer:

- koliko je zahtevek podprt z razpoložljivimi dejstvi in dokazi, ki utemeljujejo zahtevo za predložitev dokazov;
- obseg in stroške za predložitev, zlasti za zadevne tretje osebe, vključno s preprečitvijo vsesplošnega iskanja informacij, ki po vsej verjetnosti niti niso pomembne za stranke postopka;
- ali dokazi, katerih predložitev se zahteva, vsebujejo zaupne informacije, zlasti v zvezi s tretjimi osebami, in kateri ukrepi so potrebni za varovanje zaupnih informacij.

Tretji odstavek predloga 62.b člena določa, da sodišče pri odločanju o predlogu za razkritje dokazov ali skupin dokazov izvede test sorazmernosti, v katerem upošteva upravičene interese obeh pravnih strank in tretjih oseb, kot na primer:

- koliko je civilnopravni zahtevek podprt z razpoložljivimi dejstvi in dokazi, ki utemeljujejo predlog za razkritje dokazov, pri čemer delno ali v celoti zavrne predlog, če oceni, da gre za vsesplošno iskanje informacij, ki verjetno niso pomembne za odločitev v postopku,
- obseg in stroške za razkritje, zlasti za zadevne tretje osebe,
- ali dokazi, katerih razkritje se predlaga, vsebujejo zaupne podatke, zlasti v zvezi s tretjimi osebami, in
- kateri so možni ukrepi za zavarovanje zaupnih podatkov.

Sodišče pri zagotavljanju sorazmernosti ne upošteva navedbe stranke, da bi ji z razkritjem nastala premoženjska škoda zaradi odškodninske odgovornosti zaradi kršitev konkurenčnega prava.

Za presojo sorazmernosti glede razkritja dokazov morajo nacionalna sodišča upoštevati tudi druge okoliščine. Sodišča bodo največkrat presojala interes zagotavljanja učinkovitih javnopravnih postopkov izvajanja konkurenčnega prava, posebej v primerih, ko bo predlagatelj zahteval razkritje podatkov iz spisa organa za varstvo konkurence. Kot izhaja iz prakse Sodišča EU, je treba upoštevati tudi, ali lahko oškodovanci pridejo do dokazov tudi na drug način.

Četrti do šesti odstavek

Četrti odstavek 5. člena Direktive 2014/104/EU določa, da države članice zagotovijo, da imajo nacionalna sodišča pristojnost, da odredijo razkritje tudi tistih dokumentov, ki vsebujejo zaupne podatke, če so pomembni za odškodninsko tožbo, na drugi strani pa morajo države članice zagotoviti učinkovite ukrepe za varstvo takšnih informacij.³¹ Uvodna določba 18 preambule Direktive 2014/104/EU pojasnjuje, za katere ukrepe lahko gre:

- možnost prikritja občutljivih delov dokumentov,
- razkritje dokazov v prostorih organa za varstvo konkurence, ki omejuje krog oseb, ki so upravičene prisostvovati razkritju dokazov, in
- pritegnitev izvedenca, ki pripravi povzetek informacij v strnjeni ali nezaupni obliki.

Ti zaščitni ukrepi za varstvo poslovnih skrivnosti in drugih zaupnih podatkov ne bi smeli ovirati uveljavljanja pravice do odškodnine.

V skladu s prvim in drugim odstavkom 62.b člena lahko sodišča odredijo razkritje dokumentov, ki vsebujejo zaupne podatke. Direktiva 2014/104/EU ne opredeljuje pojma zaupnih podatkov in poslovnih skrivnosti, je pa na tem področju nastala bogata sodna praksa Sodišča EU, v kateri so opredeljeni trije pogoji, ki morajo biti izpolnjeni kumulativno, da se šteje podatek za zaupen:

- z informacijami je seznanjeno omejeno število ljudi,
- razkritje informacij lahko resno škodi osebi, ki jih da na voljo, ali tretjim, in
- interesi, ki so z razkritjem informacij lahko prizadeti, so objektivno vredni zaščite.³²

ZPP pojma zaupnih podatkov ali poslovne skrivnosti ne opredeljuje in ju tudi ne določa kot razlog, zaradi katerega bi se lahko stranka ali tretja oseba uprla dolžnosti predložitve listine. Pojem zaupni podatki je opredeljen v 16. točki 3. člena ZPOmK-1, ki določa, da so zaupni podatki poslovne skrivnosti, poslovna korespondenca, ki se nanaša na gospodarsko dejavnost podjetja, osebni podatki in vsi drugi podatki, za katere so s tem zakonom ali drugimi predpisi določeni posebni režimi njihovega varstva in posebni pogoji za dostop do njih. Za zaupne podatke ne štejejo podatki, ki so javno dostopni. Poslovna skrivnost je opredeljena v 17. točki 3. člena ZPOmK-1, ki določa, da morata biti kumulativno izpolnjena dva pogoja in sicer da gre za podatek, katerega razkritje bi pomenilo nastanek občutne škode in da je znan omejenemu krogu oseb. Dejstvo, da je podjetje poslovno skrivnost označilo kot tako, ne zadostuje. S tem, ko je ZPOmK-1 vezal poslovno skrivnost na obstoj objektivnega kriterija, je pravzaprav omejil možnost, da bi se s poslovno skrivnostjo varovali tudi manj pomembni podatki, kar omogoča prvi odstavek 39. člena ZGD-1 (subjektivni kriterij).

Četrti odstavek 62.b člena določa ukrepe za zaščito zaupnih podatkov in sicer lahko sodišče odredi, da:

- delna ali celotna izključitev javnosti iz glavne obravnave,
- naložitev naslovniku sklepa o razkritju, da v določenem roku zagotovi nezaupno različico dokazov, v kateri so zaupni deli besedila izbrisani oziroma zagotovi kratek in jedrnat opis vsakega izbrisanega podatka,
- stranki se dovoli vpogled v dokaz, ki vsebuje zaupne podatke, samo v prostorih sodišča ali organa za varstvo konkurence, ne pa njihovo prepisovanje ali preslikovanje,
- pregled, prepis ali preslikava zaupnih podatkov se dovoli zgolj izvedencu, odvetniku predlagatelja, predlagateljevemu zunanjemu strokovnemu pomočniku ali izvedeni priči, pri čemer sodišče s sklepom lahko odredi, da osebe, ki jim je dovoljen pregled, prepis ali preslikava teh podatkov, le teh ne smejo neposredno razkriti strankam postopka oziroma tretjim osebam, smejo pa jih uporabiti za svoje analize in se na njih lahko sklicujejo v svojih vlogah na tak način, da ne pride do razkritja zaupnih podatkov strankam ali tretjim osebam. V primeru takega sklepa je odvetnik prost zaveze

razkritja zaupnih podatkov svoji stranki, stranka pa takega razkritja ne sme zahtevati.

Peti odstavek določa, da sodišče v odločbi o razkritju dokazov pouči stranko o tem, da je izdaja in neupravičena pridobitev poslovne skrivnosti kaznivo dejanje po 236. členu Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15 in 38/16; v nadaljevanju: KZ-1).

Dokazno breme o obstoju poslovnih skrivnosti nosi oseba, ki to zatrjuje. Če nasprotna stranka ali tretja oseba ne poda trditev o obstoju poslovnih skrivnosti, se šteje, da jih dokument ne vsebuje.

Sedmi in osmi odstavek

Šesti odstavek 5. člena Direktive 2014/104/EU določa, da države članice zagotovijo, da imajo osebe, od katerih se zahteva razkritje, možnost, da so zaslišane, preden nacionalno sodišče odredi razkritje dokazov. To je posebej pomembno ob upoštevanju, da mora sodišče upoštevati legitimne interese obeh oseb, ki pa so v večini primerov nasprotujoči, ker se z razkritjem poseže v njihove interese.

Sedmi odstavek 62.b člena določa, da preden sodišče odloči o predlogu za razkritje dokazov, povabi osebo, na katero se predlog oziroma dokaz nanaša, da se o tem izjavi. Navedena določba je odraz razpravnega načela pravnega postopka, v skladu s katerim mora sodišče pred izdajo sklepa o razkritju dokazov stranki vselej omogočiti, da se izjavi o predlogu. Tudi tretja oseba ima pravico, da se izjavi o zahtevi stranke, da naj razkrije listino. Če nasprotna stranka ali tretja oseba zanika, da bi bila listina pri njej, lahko izvede sodišče dokaze za ugotovitev tega dejstva.

Deveti odstavek

Šesti odstavek 5. člena Direktive 2014/104/EU določa, da države članice zagotovijo, da nacionalna sodišča pri odredbah o razkritju dokazov uveljavljajo polni učinek varovanja poklicne skrivnosti odvetnikov v skladu s pravom EU ali nacionalnim pravom.

Pojem zaupne oziroma privilegirane komunikacije zakonodajni akti EU ne opredeljujejo. Sodišče EU je poudarilo nujnost enotne razlage in uporabe načela zaupnosti komunikacij med odvetniki in strankami na ravni EU in sicer zato, da bi se preiskave Komisije v postopkih zaradi kršitev konkurenčnega prava izvajale v pogojih enakega obravnavanja. V nasprotnem primeru bi uporaba pravnih pravil ali načel nacionalnega prava neke države članice ovirala enotnost prava EU.³³

Sodišča EU je oblikovalo definicijo »privilegirane komunikacije«, v kateri sta določena dva pogoja, ki morata biti izpolnjena kumulativno:

- komunikacija z odvetnikom mora biti povezana z izvrševanjem »strankine pravice do obrambe«, in
- komunikacija mora izvirati od »neodvisnega odvetnika« to je odvetnika, ki na stranko ni vezan z delovnim razmerjem, zato komunikacija z notranjimi pravnimi službami ni del privilegirane komunikacije.³⁴

Deveti odstavek 62.b člena določa, da se lahko stranka ali tretja oseba upre dolžnosti razkritja dokazov, če se ta nanaša na privilegirano komunikacijo iz 32. člena ZPOmK-1. O utemeljenosti oziroma neutemeljenosti sklicevanja na obstoj privilegirane komunikacije odloči sodišče. Določba 32. člena ZPOmK-1, ki določa pojem privilegirane komunikacije, se navezuje na preiskovalni postopek pred Agencijo, zato je treba varstvo privilegirane komunikacije v pravnem postopku posebej urediti. Tako kot določa sodna praksa Sodišča EU, tudi ZPOmK-1 v prvem odstavku 32. člena določa dva pogoja za privilegirano komunikacijo, ki morata biti izpolnjena kumulativno:

- da gre za korespondenco med podjetjem, zoper katerega se izvaja preiskava, in njegovim odvetnikom, in
- da gre za korespondenco, ki se nanaša na postopek ugotavljanja kršitev antitrusta.

V privilegirano komunikacijo so vključeni vsi načini komunikacije, kot so pisma, obvestila, okrožnice, ki jih sestavi odvetnik.

Deseti odstavek

Deseti odstavek 62.b člena določa, da ima tretja oseba pravico do povračila stroškov, ki jih je imela v zvezi s predložitvijo dokazov. Direktiva 2014/104/EU vprašanje povračila stroškov sicer ne ureja, vendar predlagatelj meni, da je ta določba po vzoru ZPP potrebna z namenom celovite ureditve tega področja.

Enajsti odstavek

Enajsti odstavek 62.b člena določa, da sodišče določi primeren rok, v katerem lahko prejemnik zahtevanih dokazov spremeni tožbo brez privolitve nasprotne stranke v spremembo tožbe. Direktiva 2014/104/EU ne ureja vprašanja modifikacij tožbenega zahtevka, vendar predlagatelj meni, da je ta določba potrebna ob upoštevanju možnosti informativnih dokazov po predlogu tega zakona in ki jih slovenska sodna praksa začela izjemoma dopuščati na podlagi obstoječega ZPP,³⁵ ter dejstva, da bo sodišče izvedlo dokaze praviloma šele po prvem naroku. Predlog določbe se odmika od veljavne ureditve ZPP v 185. členu, ki določa, da ko je tožba vročena toženi stranki, je za spremembo potrebna njena privolitev.

Dvanajsti odstavek

Direktiva ne določa pravnih sredstev zoper odredbo sodišča o razkritju dokazov, temveč je to prepuščeno nacionalni zakonodaji. V uvodni določbi 19 preambule Direktive 2014/104/EU je navedeno, da ta direktiva ne vpliva na možnost uveljavljanja pravnih sredstev v skladu s pravom države članice zoper odredbo o razkritju niti na pogoje za uporabo teh pravnih sredstev.

Dvanajsti odstavek predloga 62.b člena določa, da se zoper odločbo sodišča o razkritju dokazov lahko vloži pritožbo. Navedena ureditev delno odstopa od ZPP. Zoper sklep o predložitvi listine nasprotni stranki ni mogoče vložiti posebno pritožbo (peti odstavek 227. člena ZPP). Stranka, ki ji je naložena predložitev listine, lahko sklep izpodbija šele v pritožbi zoper končno sodbo. Drugačno pravilo velja za druge osebe. Te se lahko zoper sklep o predložitvi listine pritožijo (228. člen ZPP).

Trinajsti odstavek

Trinajsti odstavek 62.b člena določa, da sodišča na predlog predlagatelja izda sklep o zagotovitvi zaščite predlagateljevih zaupnih podatkov iz predloga za razkritje dokazov s smiselno uporabo 4. odstavka tega člena ob upoštevanju interesov oseb, na katerih se dokazi nanašajo.

K novemu 62.c členu:

Razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence

Določba 6. člena Direktive 2014/104/EU ureja razkritje dokazov oziroma varovanje dokumentov iz spisa Komisije in nacionalnih organov za varstvo konkurence.

Prvi do četrti odstavek

Prvi odstavek 6. člena Direktive 2014/104/EU določa, da če stranka zahteva od nacionalnega sodišča, da odredi nasprotni stranki ali tretji osebi razkritje dokumentov in dokazov iz spisa organa za varstvo konkurence, potem morajo sodišča pri odločanju o zahtevi prosilca poleg določbe 5. člena Direktive 2014/104/EU upoštevati tudi določbo 6. člena Direktive 2014/104/EU. Deseti odstavek 6. člena Direktive 2014/104/EU določa, da lahko nacionalno sodišče zahteva od organa za varstvo konkurence razkritje samo, če teh dokumentov prosilec ne more pod razumnimi pogoji doseči pri nasprotni stranki ali tretji osebi. Deveti odstavek 6. člena Direktive 2014/104/EU določa, da sodišče lahko odredi razkritje vseh dokumentov in listin, ki se nahajajo pri organih za varstvo konkurence, razen tistih, za katere veljajo določene izjeme iz 6. člena Direktive 2014/104/EU. Četrti odstavek 6. člena Direktive 2014/104/EU določa, da mora sodišče v okviru testa sorazmernosti v skladu z določbo 5. člena Direktiva 2014/104/EU upoštevati tudi naslednje primeroma navedene okoliščine:

- ali zahteva vsebuje podrobnosti o naravi, predmetu ali vsebini dokumentov, ki se nahajajo pri organu za varstvo konkurence; ali je dokumentacija del spisa organa za varstvo konkurence; ali pa je bila podana splošna in abstraktna zahteva za razkritje vseh dokumentov, ki se nahajajo v spisu organa za varstvo konkurence,
- ali stranka zahteva razkritje v zvezi z odškodninsko tožbo pred nacionalnim sodiščem,

- ali se zahteva razkritje dokazov, za katere velja varstvo razkritja pred končanim postopkom javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava v skladu s petim odstavkom 6. člena Direktive 2014/104/EU; ali lahko stranka sama doseže razkritje pri nasprotni stranki ali tretji osebi, ki ni organ za varstvo konkurence; ali pretehta javni interes varovanja dokumentov zaradi zagotavljanja učinkovitosti javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava v primeru, ko organ za varstvo konkurence v skladu s enajstim odstavkom 6. člena Direktive 2014/104/EU poda stališče glede sorazmernosti.

Razkritje dokazov iz spisa organa za varstvo konkurence je urejeno v 62.c členu. Prvi odstavek 62.c člena določa, da sodišče lahko naloži nasprotni stranki ali tretji osebi, vključno z organom za varstvo konkurence, razkritje dokumentov in dokazov iz spisa organa za varstvo konkurence, pri čemer morajo sodišča pri odločanju o zahtevi prosilca poleg določbe 62.b člena upoštevati tudi določbo 62.c člena.

Da ne bi bili organi za varstvo konkurence preobremenjeni s postopki razkritja dokazov, drugi odstavek 62.c člena določa, da lahko sodišče naloži organu za varstvo konkurence, da razkrije dokaze iz svojega spisa samo, če jih predlagatelj sam ne more pridobiti pri nasprotni stranki ali tretji osebi. V skladu z navedenim pravilom naj bi sodišče naložilo organu za varstvo konkurence predložitev dokazov samo v primeru, če predlagatelj ne uspe s predlogom za razkritje dokazov pri nasprotni stranki ali tretji osebi, ker je na primer nasprotna stranka uspela dokazati, da jih nima v posesti.

V skladu s tretjim odstavkom 6. člena Direktive 2014/104/EU tretji odstavek 62.c člena določa, da sodišče zavrne predlog za razkritje dokazov ali skupin dokazov iz spisa organa za varstvo konkurence, ki se nanašajo na dokaze iz 1., 3., 4. in 5. alineje petega odstavka 18. člena tega zakona. Gre za:

- interne dokumente Agencije v zadevi, vključno s korespondenco med Agencijo in Evropsko komisijo ali organi, pristojnimi za varstvo konkurence drugih držav članic Evropske unije,
- podatke, ki se nanašajo na tajnost vira,
- zapisnik o posvetovanju in glasovanju, in
- osnutke odločb.

V četrtem odstavku 62.c člena so določene okoliščine, ki jih mora sodišče upoštevati v okviru testa sorazmernosti iz 62.b člena. Gre za naslednje našteje okoliščine:

- ali so v predlogu za razkritje dokazov opredeljeni narava, predmet ali vsebina dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ali pa je bil vložen splošen predlog za razkritje dokazov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, brez njihove opredelitve;
- če je dokaz iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, potreben za odločitev v zadevi, in
- ali se zahteva razkritje dokazov, za katere velja varstvo razkritja pred končanim postopkom javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava v skladu s petim odstavkom tega člena; ali lahko stranka sama doseže razkritje pri nasprotni stranki ali tretji osebi, ki ni organ, pristojen za varstvo konkurence; ali pretehta javni interes varovanja dokumentov zaradi zagotavljanja učinkovitosti javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava v primeru, ko organ, pristojen za varstvo konkurence, v skladu s sedmim odstavkom tega člena poda stališče glede sorazmernosti.

V zvezi s prvo navedeno alinejo, da mora sodišče upoštevati, kako določno je predlagatelj navedel iskane listine oziroma dokumente, velja poudariti, da sodišče ne sme zavrniti zahteve za razkritje dokazov, če listina ni natančno in določno opisana. Direktiva 2014/104/EU ne zahteva, da predlagatelj določno in konkretno opiše posamezni dokument, na katerega se sklicuje, saj naj bi take zahteve po natančni in določni opredelitvi posameznih dokazov neupravičeno ovirale učinkovito izvajanje pravice do odškodnine, ki jo zagotavlja PDEU. Na drugi strani pa Direktiva 2014/104/EU zavrača možnosti »*fishing expedition*« oziroma iskanja na slepo. To izhaja že iz zahteve drugega odstavka 5. člena Direktive 2014/104/EU, da mora predlagatelj kar se da natančno opisati dokaze ali posamezno vrsto dokazov, pa tudi iz 23. uvodne določbe preambule Direktive 2014/104/EU, iz katere izhaja, da je treba preprečiti možnost vsesplošnega iskanja ali preširokega iskanja informacij, ki lahko sploh niso pomembne za stranke v postopku. Glede splošne zahteve za razkritje vseh dokumentov iz spisa organa za varstvo konkurence velja opozoriti, da je Sodišče EU v *Sodbi EnBW, EU:C:2014:112* odločilo, da lahko Komisija že na podlagi splošne domneve o varstvu poslovnih interesov in učinkovitosti javnopravnih postopkov izvajanja konkurenčnega prava zavrne prošnjo prosilca, ne da bi morala opraviti konkreten in posamičen preizkus vsakega dokumenta iz spisa

(točki 31 – 32).

O drugi navedeni okoliščini, da mora sodišče upoštevati, iz katerega razloga je vložena zahteva za razkritje, je Sodišče EU tudi že odločalo. V *Sodbi Donau Chemie*, EU:C:2013:366, je Sodišče EU poudarilo, da če oškodovanci nimajo možnosti za pridobitev dokazov, pravica do odškodnine izgubi vsak koristen učinek in s tem svoj namen (točki 31 in 32). Na drugi strani pa domnevnemu oškodovancu ni treba zagotoviti pravico dostopa do dokumentacije zgolj iz razloga, ker ta namerava vložiti odškodninsko tožbo. Nacionalnemu sodišču zaradi zagotavljanja učinkovitega varstva pravice do odškodnine tudi ni treba, da odredi razkritje vseh dokumentov iz spisa organa za varstvo konkurence, saj je malo verjetno, da so vsi dokazi potrebni za utemeljitev tožbenega zahtevka (točka 33; uvodna določba 22 preambule Direktive 2014/104/EU).

Peti odstavek

Iz razloga zagotavljanja učinkovitosti javnopravnega izvajanja določb konkurenčnega prava oziroma da razkritje dokazov ne bi neupravičeno poseglo v tekočo preiskavo organa, peti odstavek 6. člena Direktive 2014/104/EU določa, da lahko nacionalna sodišča šele po tem, ko je organ za varstvo konkurence končal postopek s sprejetjem odločbe ali drugače, odredijo razkritje naslednjih vrst dokazov:

- informacij, ki jih je pripravila fizična ali pravna oseba posebej za postopek organa za varstvo konkurence;
- informacij, ki jih je med postopkom sestavil organ za varstvo konkurence, in jih poslal strankam; in
- vlog za poravnavo, ki so bile umaknjene.

V skladu z navedeno določbo Direktive 2014/104/EU peti odstavek 62.c člena določa, da sodišče zavrne predlog za razkritje podatkov iz spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence, ki se nanašajo na:

- podatke, pripravljene posebej za postopek organa, pristojnega za varstvo konkurence,
- podatke, ki jih je med postopkom sestavil organ, pristojen za varstvo konkurence in jih je poslal strankam, ter
- vloge za poravnavo, ki so bile umaknjene,

razen če se je postopek pred organom za varstvo konkurence končal.

Iz določbe petega odstavka 6. člena Direktive 2014/104/EU ni jasno razvidno, ali se varstvo navedenih dokumentov zagotavlja tudi po tem, ko je odločba že izdana, ni pa še pravnomočna. Določba petega odstavka 62.c člena ZPOmK-1 zagotavlja varstvo prej navedenih podatkov do trenutka, ko se postopek pred Agencijo konča, četudi odločba, s katero se je postopek zaključil, še ni postala pravnomočna. Po preteku varovanega obdobja pa mora sodišče v skladu z veljavno ureditvijo odločiti, če je razkritje dokazov možno ali ne.

Šesti do deveti odstavek

Šesti odstavek 6. člena Direktiva 2014/104/EU določa, da imajo naslednji dokumenti zagotovljeno brezpogojno varstvo pred dolžnostjo razkritja:

- izjava zaradi prizanesljivosti in
- vloga za poravnavo.

Drugačno je bilo stališče Sodišča EU, ki v svojih odločbah ni brezpogojno zavarovalo nobene kategorije dokumentov pred dolžnostjo razkritja, tudi tistih iz programa prizanesljivosti ne, kljub temu, da se je tudi samo zavedalo, da je program prizanesljivosti pomembno orodje v okviru javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava, ker je štel, da k zagotavljanju učinkovite konkurence v EU bistveno pripomore tudi zagotavljanje pravice do odškodnine (*Sodba Pfeiderer*, EU:C:2011:389, točka 26 in 27, *Sodba Donau Chemie*, EU:C:2013:366, točka 37-43). Iz uvodne določbe 26 preambule Direktive 2014/104/EU izhaja utemeljitev za brezpogojno varovanje določenih dokumentov in sicer, da številne odločbe organov za varstvo konkurence v kartelnih zadevah temeljijo prav na prijavi v okviru programa prizanesljivosti, zato bi podjetja odvrčali od sodelovanja z organi za varstvo konkurence, če bi se oškodovancem razkrile samoobtoževalne izjave, kot so izjave zaradi prizanesljivosti in vloge za poravnavo. Iz uvodne določbe 26 preambule Direktive 2014/104/EU izhaja tudi, da varstvo iz tega člena Direktive 2014/104/EU obsega tudi dobesedne navedbe iz izjav zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnavo v drugih dokumentih.

Stranka lahko na sodišče vloži zahtevo, da sodišče preveri, če se vsebina dokumentov nanaša na izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnavo. Sedmi odstavek 6. člena Direktive 2014/104/EU določa, da tožnik lahko na sodišče vloži obrazloženo zahtevo, da nacionalno sodišče preveri, če vsebina dokazov iz šestega odstavka 6. člena Direktive 2014/104/EU izpolnjuje opredelitve iz 16. (izjava zaradi prizanesljivosti) ali 18. točke (vloga za poravnavo) 2. člena Direktive 2014/104/EU.³⁶ Ko sodišča o tem odločajo, morajo omogočiti avtorjem zadevnih dokumentov, da se izjavijo glede vsebine in razkritja dokumentov, prav tako lahko sodišča zaprosijo za pomoč ustreznih organov za varstvo konkurence.

V skladu z obrazloženo določbo Direktive 2014/104/EU peti odstavek 62.b člena določa, da sodišče zavrne predlog za razkritje podatkov iz spisa organa za varstvo konkurence, če se zahteva nanaša na:

- izjavo zaradi prizanesljivosti, ali
- vlogo za poravnavo.

Sedmi odstavek 62.b člena določa, da predlagatelj lahko zahteva od sodišča, da ta preveri, če vsebina izjave o prizanesljivosti ali vloge za poravnavo ustreza njuni opredelitvi definicije v 11. točki prvega odstavka 62. člena tega zakona in 21. točki 3. člena tega zakona. Tožnik mora svojo zahtevo obrazložiti in tudi nosi trditveno in dokazno breme. Sodišče lahko za mnenje o predlogu tožnika zaprosi organ za varstvo konkurence, pri katerem se takšen dokaz nahaja. V skladu z načelom delitve oblasti pa mnenje organa za varstvo konkurence za sodišče ne sme biti zavezujoče. Sodišče o predlogu tožnika obvesti avtorja izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnavo, ki ima pravico, da se o tem izjavi. V nobenem primeru pa ne sme sodišče dovoliti dostopa do teh dokumentov nasprotnim strankam ali tretjim osebam oziroma dopustiti, da se seznanijo z njihovo vsebino.

Osmi odstavek 62.c člena določa, da če se predlog za razkritje dokazov samo v delu nanaša na podatke, za katere zakon določa, da se lahko razkrijejo, sodišče ugotovi predlogu v tem delu. Treba je upoštevati, da Direktiva 2014/104/EU in ZPOmK-1 ne varujeta vseh podatkov iz izjave zaradi prizanesljivosti in vloge za poravnavo. Absolutno varstvo pred razkritjem je zagotovljeno za izjavo zaradi prizanesljivosti, v kateri je oseba navedla podatke o kartelu in svojo vlogo v njem, ter za vlogo za poravnavo, v kateri je oseba priznala, da je sodelovala pri kršitvi konkurenčnega prava. Varstvo obsega tudi dobesedne navedbe iz izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnavo v drugih dokumentih. Zaščite pa ne uživajo vsi drugi podatki in dokumenti oziroma t.i. »predhodne informacije«, ki obstajajo neodvisno od postopka organa, pristojnega za varstvo konkurence, četudi so del izjave o prizanesljivosti ali vloge za poravnavo (npr. pogodbe priložene k izjavi zaradi prizanesljivosti).

Deveti odstavek 62.c člena daje organu za varstvo konkurence aktivno legitimacijo, da se lahko pritoži zoper sklep sodišča, s katero mu je naloženo razkritje dokazov.

K novemu 62.č členu:

Omejitve uporabe dokazov, pridobljenih izključno z dostopom do spisa organa, pristojnega za varstvo konkurence

V 7. členu Direktive 2014/104/EU so navedene omejitve uporabe dokumentov iz spisa organa za varstvo konkurence. Da se zagotovi spoštovanje omejitev razkritja iz Direktive 2014/104/EU, je treba omejiti tudi uporabo dokumentov, ki izhajajo iz izjav zaradi prizanesljivosti, vlog za poravnavo ali dokumentov iz petega odstavka 6. člena Direktive 2014/104/EU, ki so dostopni šele po končanem postopku. Omejiti jih je treba tako, da se ti dokumenti štejejo za nedopusten dokaz v odškodninskih tožbah ali kako drugače.

Prvi odstavek 7. člena Direktive 2014/104/EU določa, da države članice zagotovijo, da izjave zaradi prizanesljivosti in vloge za poravnavo iz šestega odstavka 6. člena Direktive 2014/104/EU, ki jih pridobi fizična ali pravna oseba izključno z dostopom do spisa organa za varstvo konkurence, veljajo za nedopustne dokaze v primeru odškodninskih tožb oziroma se zaščitijo na drug način v skladu z veljavnimi nacionalnimi pravili.

Ista posledica je določena tudi za dokumente iz petega odstavka 6. člena (časovno pogojeno varstvo dokumentov), vse dokler organ za varstvo konkurence ne zaključi postopka z izdajo odločbe ali kako

drugače (drugi odstavek 7. člena Direktive 2014/104/EU).

Poleg tega dokumenti, pridobljeni od organa za varstvo konkurence, ne bi smeli postati predmet pravnega prometa. Zato tretji odstavek 7. člena Direktive 2014/104/EU določa, da države članice zagotovijo, da lahko dokumente, ki jih pridobi fizična ali pravna oseba izključno z dostopom do spisa organa za varstvo konkurence, in za katere ne veljata prej navedena odstavka, v primeru odškodninske tožbe uporabi le naslovnik odredbe za razkritje oziroma fizična ali pravna oseba, ki je pravni naslednik njenih pravic, vključno z osebo, ki je prevzela njen zahtevek. Kadar je dokument pridobila pravna oseba iz skupine podjetij, ki za namene uporabe 101. in 102. člena PDEU pomeni eno podjetje, se uporaba takšnega dokumenta dovoli tudi drugim pravnim osebam iz iste skupine podjetij.

Prvi odstavek 62.c člena določa, kateri podatek se šteje za nedopusten kot dokaz v pravnem postopku in sicer gre za izjavo zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnave, ki sta pridobljena izključno z dostopom do spisa organa za varstvo konkurence. Teh podatkov ni dopustno predložiti kot dokaz v civilnopravnih postopkih. Prepoved predložitve dokazov se ne nanaša na izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnave, ki so pridobljeni na drug način kot z dostopom do spisa organa za varstvo konkurence.

V drugem odstavku 62.c člena je določena omejitev uporabe dokumentov iz petega odstavka prejšnjega člena (časovno pogojeno varstvo dokumentov), vse dokler organ za varstvo konkurence ne zaključi postopka z izdajo odločbe.

Dodatno omejitev pri uporabi dokazov, ki se pridobijo iz spisa organa za varstvo konkurence, določa tretji odstavek 62.c člena. Če je stranka pravnega postopka pridobila dokaze iz spisa organa za varstvo konkurence bodisi na podlagi odločbe sodišča o razkritju, bodisi na podlagi zahteve za dostop informacij javnega značaja oziroma drugi pravni podlagi, jih lahko v civilnopravnem postopku uporabi samo ona in njen pravni naslednik, vključno z osebo, na katero je bil prenesen postopek.

K novemu 62.d členu:

Posledice neizpolnitve sklepa za razkritje dokazov

Zaradi vložitve tožbenega zahtevka in možnosti plačila odškodnine obstaja tveganje, da bi lahko zadevne osebe uničile ali skrile dokaze, ki jih oškodovanec potrebuje za utemeljitev svojega zahtevka. Da bi preprečili uničenje in skrivanje relevantnih dokumentov ter da bi zagotovili izvrševanje sodnih odločb o razkritju, morajo države članice določiti sankcije, ki odvračajo nasprotno stranko in tretje osebe od tovrstnega početja.

Prvi odstavek 8. člena Direktive 2014/104/EU določa, da države članice zagotovijo, da imajo nacionalna sodišča možnost strankam, tretjim osebam in njihovim pravnim zastopnikom naložiti kazni, če:

- ne izpolnijo odredbe za razkritje, ki jo izda nacionalno sodišče, ali zavrnejo njeno izpolnitev;
- uničijo relevantne dokaze;
- ne izpolnijo obveznosti, naložene z odredbo nacionalnega sodišča za varstvo zaupnih informacij, ali zavrnejo njihovo izpolnitev, ali
- kršijo omejitve uporabe dokazov iz tega poglavja.

Direktiva 2014/104/EU ne določa sankcij zaradi nespoštovanja odločbe sodišča, temveč to prepušča državi članici, morajo pa biti sankcije učinkovite, sorazmerne in odvračilne (drugi odstavek 8. člena Direktive 2014/104/EU). V drugem odstavku 8. člena Direktiva 2014/104/EU primeroma navaja, da je za nasprotno stranko, ki ne upošteva odločbe o razkritju dokazov, primerna kazen, da se domneva, da je relevantno vprašanje dokazano ter možnost odreditve plačila stroškov.

Sankcije zaradi neizpolnitve sklepa sodišča o razkritju dokazov so določene v 62.d členu. Prvi odstavek navedenega člena določa, da če stranka ne izvrši ali zavrne izpolnitev pravnomočnega sklepa za razkritje dokazov, ki ga izda sodišče, ali uniči ali skrije relevantne dokaze, se za posledice takšnega ravnanja uporabi določba zakona, ki ureja pravdni postopek, o posledicah neizpolnitve sklepa za predložitev listin. Določba 227. člena ZPP določa sankcije, če stranka, ki ima listino, ne izpolni sklepa o razkritju dokazov, in sicer se šteje dejstvo, ki ga je želela stranka z listino dokazati, za dokazano.

Če oseba, ki ni stranka civilnopravnega postopka, ne ugotovi pravnomočnemu sklepu za razkritje dokazov, sodišče ne more uporabiti istih sankcij, kot v primeru, če sklepa o razkritju dokazov ne izpolni nasprotna stranka. Pravnomočni sklep o razkritju dokazov, ki se glasi na tretje osebe, je izvršljive narave in ga sodišče izvrši po pravilih izvršilnega postopka.

V zvezi z določitvijo posledic, če stranka, tretja oseba ali njun zastopnik uniči dokaze, velja, da je tako dejanje lahko kaznivo v skladu z določbo 235. člena KZ-1.

K novemu 62.e členu:

Posledice neizpolnitve sklepa za varstvo zaupnih podatkov in kršitve omejitve uporabe dokazov

Tretja alineja prvega odstavka 8. člena Direktive 2014/104/EU določa, da je treba določiti posledice neizpolnitve sklepa za varstvo zaupnih podatkov in kršitve omejitve uporabe dokazov.

Prvi odstavek 62.e člena določa posledice neizpolnitve sklepa za varstvo zaupnih podatkov, in sicer, če stranka, tretja oseba ali njun pravni zastopnik ne izvrši, zavrne izvršitev ali ravna v nasprotju z ukrepom za zavarovanje zaupnih podatkov, ki ga je določilo sodišče, lahko sodišče kaznuje fizično osebo z zneskom do 5.000 evrov, pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika ali odvetnika oziroma odvetniškega kandidata pa z zneskom do 50.000 evrov.

V drugem odstavku 62.e člena pa so določene posledice kršitve omejitve uporabe dokazov, in sicer, če stranka ali njen pravni zastopnik ravna v nasprotju z določbo 62.č člena tega zakona, ga lahko sodišče kaznuje z zneskom do 500 evrov, pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika ali odvetnika oziroma odvetniškega kandidata pa z zneskom do 5.000 evrov.

Sankcijo po prvem in drugem odstavku 62.e člena izreče s sklepom sodnik ali senat, ki odloča o predlogu. V sklepu določi rok, v katerem je treba določeni znesek plačati. Rok za plačilo ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od treh mesecev. Zoper sklep o izreku sankcije je dovoljena pritožba. Denarno sankcijo, ki jo izreče sodišče na podlagi tega člena, izvrši na predlog sodišča, ki je izreklo sankcijo, pristojni davčni organ po določbah zakona, ki ureja prisilno izterjavo davkov. Sklep sodišča o izrečen denarni sankciji se šteje za izvršilni naslov. Če je bila izrečena denarna sankcija odvetniku ali odvetniškemu kandidatu, se o tem obvesti odvetniško zbornico.

K novemu 62.f členu:

Učinek odločbe nacionalnega organa, pristojnega za varstvo konkurence

Odškodninske tožbe zaradi kršitev konkurenčnega prava so lahko t. i. samostojne (standalone), kar pomeni, da so vložene, ko pristojni organ za varstvo konkurence še ni izdal pravnomočne odločbe o ugotovitvi kršitve, ali t. i. nadaljevalne (follow-on), ki so vložene po tem, ko je pristojni organ za varstvo konkurence že izdal pravnomočno odločbo o kršitvi. V slednjem primeru zaradi vezanosti nacionalnega sodišča na odločitev organa za varstvo konkurence tožniku ni treba dokazovati protipravnosti, temveč stranki dokazujeta le (ne)obstoj preostalih elementov odškodninske odgovornosti.³⁷

Direktiva 2014/104/EU v prvem odstavku 9. člena določa, da države članice zagotovijo, da kršitev konkurenčnega prava, ki je bila ugotovljena s pravnomočno odločbo nacionalnega organa ali pritožbenega sodišča, velja za neovrgljivo dokazano v odškodninskih postopkih zaradi kršitev 101. ali 102. člena PDEU ali kršitev nacionalnega konkurenčnega prava. Direktiva je dopolnila ureditev iz prvega odstavka 16. člena Uredbe 1/2003/ES, ki ureja zgolj vezanost na odločbo Evropske komisije. Drugi odstavek 9. člena Direktive 2014/104/EU ne zagotavlja avtomatičnega priznanja odločb organov za varstvo konkurence drugih držav članic EU, temveč določa, da morajo države članice zagotoviti, da se lahko pravnomočna odločba, izdana v drugi državi članici, v skladu z njihovim zadevnim nacionalnim pravom predloži pred nacionalnim sodiščem vsaj kot dokaz *prima facie*, da je bilo kršeno konkurenčno pravo. Tretji odstavek 9. člena Direktive 2014/104/EU dodaja, da ta člen ne posega v pravice in obveznosti nacionalnih sodišč iz 267. člena PDEU.

Veljavni ZPOmK-1 določa vezanost sodišča na odločbo Agencije in Evropske komisije v drugem odstavku 62. člena, ki določa, da je sodišče v primeru, ko je bila škoda povzročena s kršitvijo določb 6. ali 9. člena ZPOmK-1 ali 101. ali 102. člena PDEU, vezano na pravnomočno odločbo o ugotovitvi obstoja kršitve

Agencije in Evropske komisije, pri čemer ta obveznost ne posega v pravice in obveznosti na podlagi 267. člena PDEU. Sodišče je tako vezano na ugotovitev Agencije, da je tožena stranka ravnala protipravno.³⁸ Za zagotovitev ustreznega prenosa 9. člena Direktive 2014/104/EU v nacionalno zakonodajo je treba obstoječo določbo ZPOmK-1 deloma spremeniti in dopolniti ter jo zaradi večje preglednosti umestiti v poseben člen.

Učinek odločbe nacionalnega organa za varstvo konkurence določa 62.f člen. V prvem odstavku je določeno, da je sodišče vezano na pravnomočno odločbo Agencije ali pritožbenega sodišča o ugotovitvi obstoja kršitve 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU. Za pritožbeno sodišče, ki je opredeljeno v 8. točki 62. člena ZPOmK-1 (27. člen predloga ZPOmK-1G), se šteje Upravno sodišče Republike Slovenije, ki izvaja sodno varstvo zoper odločbe Agencije. Predlog določbe ne ureja več vezanosti sodišča na odločbo Evropske komisije o ugotovitvi obstoja kršitve evropskega konkurenčnega prava, ker je to urejeno v 16. členu Uredbe 1/2003/ES, uredba pa je kot pravni akt EU splošno veljavna, zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

Drugi odstavek 62.f člena določa učinke odločb organov za varstvo konkurence drugih držav članic EU. Če je bil obstoj kršitve konkurenčnega prava pravnomočno ugotovljen s pravnomočno odločbo organa, pristojnega za varstvo konkurence v drugi državi članici EU, se domneva, da je tožena stranka ravnala protipravno. Predlog določbe tako ne določa avtomatičnega priznanja odločbe organa za varstvo konkurence iz druge države članice EU, lahko pa tožnik odločbo druge države članice EU predloži kot dokaz o obstoju kršitve. ZPOmK-1 določa, da se domneva, da je kršitev dokazana, razen če nasprotna stranka dokaže nasprotno. Dokazno breme o protipravnosti se je s tem preneslo na toženo stranko.

Tretji odstavek določa, da obveznost iz prvega in drugega odstavka tega člena ne posega v pravice in obveznosti na podlagi 267. člena PDEU, kar že določa trenutno veljavni drugi odstavek 62. člena ZPOmK-1.

K novemu 62.g členu:

Izjeme od solidarne odgovornosti za škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava

Direktiva 2014/104/EU povsem na novo ureja solidarno odgovornost kršiteljev konkurenčnega prava. V prvem odstavku 11. člena je določeno, da morajo države članice zagotoviti, da so podjetja, ki so s skupnim ravnanjem kršila konkurenčno pravo, solidarno odgovorna za škodo, povzročeno s to kršitvijo, kar pomeni, da mora vsako od podjetij plačati oškodovancu, ki to zahteva, celotno škodo, oškodovanec pa lahko od kateregakoli od podjetij zahteva popolno odškodnino, dokler ni v celoti poplačan. Iz pojasnila 37. uvedne določbe preambule Direktive 2014/104/EU izhaja, da bi moral imeti sokršitelj, ki plača več, kot znaša njegov delež v škodi, pravico zahtevati, da mu drugi sokršitelji povrnejo tisto, kar je plačal zanj. Način določitve deleža Direktiva 2014/104/EU ne določa in ga prepušča nacionalni zakonodaji, iz iste uvedne določbe pa izhaja, da pri določitvi deleža velja upoštevati relevantne okoliščine, kot so prihodki podjetja, tržni delež ali vloga v kartelu.

Odstop od zgornjega pravila ureja drugi odstavek 11. člena Direktive 2014/104/EU, po katerem je kršitelj, ki je majhno ali srednje podjetje (MSP) v smislu *Priporočila Komisije z dne 6. maja 2003 o definiciji mikro, majhnih in srednje velikih podjetij*, odgovoren le svojim neposrednim in/ali posrednim kupcem (ne torej tudi strankam drugih kršiteljev, ki so solidarno odgovorni za škodo), če je bil njegov tržni delež v času trajanja kršitve nižji od 5 odstotkov in bi uporaba pravila o solidarni odgovornosti nedvomno ogrozila njegovo gospodarsko sposobnost preživetja in povzročila, da bi njegova sredstva izgubila vso vrednost. Vendar pa tretji odstavek 11. člena Direktive 2014/104/EU določa, da ta izjema ne pride v poštev, kadar je MSP organiziralo protipravno ravnanje ali je prisililo druga podjetja, da sodelujejo pri kršitvi, ali pa je bilo predhodno ugotovljeno, da je MSP kršilo konkurenčno pravo. Izjema se ne sme uporabiti tudi, če oškodovanec ne bi mogel pridobiti popolne odškodnine od ostalih solidarnih dolžnikov.

Druga izjema od splošnega pravila o solidarni odgovornosti je določena za »podjetje z imuniteto«. Iz opredelitve »podjetja z imuniteto« v 19. točki 2. člena Direktive 2014/104/EU izhaja, da izjema velja za podjetje ali fizično osebo, ki ji je organ za varstvo konkurence priznal imuniteto pred globami v okviru programa prizanesljivosti. Če organ za varstvo konkurence podjetju ali fizični osebi samo zniža globo, in je ne odpusti »v celoti«, se ta izjema ne uporabi. Četrti odstavek 11. člena Direktive 2014/104/EU določa, da morajo države članice zagotoviti, da je prejemnik imunitete iz programa prizanesljivosti solidarno

odgovoren (zgolj) svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem, drugim oškodovancem pa le, kadar od drugih podjetij, ki so vpletena v isto kršitev, ni mogoče pridobiti popolne odškodnine, pri čemer morajo države članice zagotoviti, da je v teh primerih zastaralni rok razumen in dovolj dolg, da lahko oškodovanec vloži tožbo zoper prejemnika imunitete.

Peti odstavek 11. člena Direktive 2014/104/EU nadalje določa, da države članice zagotovijo uveljavljanje regresnih zahtevkov plačnika do drugih kršiteljev glede na njihovo relativno odgovornost za škodo, pri čemer višina prispevka kršitelja z imuniteto ne sme preseči škode, ki jo je to podjetje povzročilo svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem.

V šestem odstavku 11. člena Direktive 2014/104/EU je določeno, da v primeru kršitev konkurenčnega prava, s katerimi je bila povzročena škoda oškodovancem, ki niso neposredni ali posredni kupci ali dobavitelji kršiteljev, države članice zagotovijo, da se obseg prispevka osebe z imuniteto drugim kršiteljem določi glede na njen delež odgovornosti pri nastanku škode.

V Sloveniji je splošno pravilo o solidarni odgovornosti urejeno v določbah od 186. do 188. člena OZ. Določba 186. člena OZ določa solidarno odgovornost več oseb za isto škodo. Vsak kršitelj za povzročeno škodo odgovarja oškodovancu v celoti, oškodovanec pa lahko zahteva povračilo škode od vsakega od kršiteljev, vse dotlej dokler ni popolnoma poplačan. Obveznost povračila škode preneha, ko jo en dolжник izpolni.

Plačilo celotne odškodnine oziroma izpolnitev solidarne obveznosti povzroči prenehanje obveznosti plačila samo v razmerju do oškodovanca. Regresno razmerje pa je notranje razmerje med kršitelji, ki nastane tedaj, ko solidarni dolжник plača več, kot pa znaša njegov delež v škodi, zaradi česar lahko v skladu s prvim odstavkom 188. člena OZ zahteva od vsakega drugega dolžnika, da mu povrne tisto, kar je plačal zanj. Drugi odstavek 188. člena OZ določa, da delež vsakega posameznega dolžnika določi sodišče glede na težo njegove krivde in težo posledic, ki so sledile iz njegovega delovanja. Če ni mogoče ugotoviti deležev dolžnikov, pade na vsakega enak delež, razen če zahteva pravičnost v danem primeru drugačno odločitev.

Prvi odstavek 11. člena Direktive 2014/104/EU ustreza ureditvi solidarne odgovornosti po OZ. Nadaljnja določila 11. člena Direktive 2014/104/EU pa odstopajo od ureditve po OZ in jih je zato treba ustrezno urediti v ZPOmK-1. Predlaga se, da splošna pravila o solidarni odgovornosti ostanejo urejena v OZ, ker jih ni treba spremeniti, v ZPOmK-1 pa se opredelijo izjeme, ki so določene v drugem do šestem odstavku 11. člena Direktive 2014/104/EU.

V prvem odstavku 62.g člena je določena izjema od splošne ureditve solidarne odgovornosti za malo in srednje podjetje, ki je odgovorno samo za škodo, ki je nastala njegovim neposrednim in posrednim kupcem, če dokaže, da je bil njegov tržni delež na upoštevnem trgu v času kršitve konkurenčnega prava nenehno pod 5%, in da bi uporaba splošnih pravil o solidarni odgovornosti nedvomno ogrozila njegovo gospodarsko sposobnost preživetja in bi njegova sredstva izgubila celotno vrednost. Malo in srednje veliko podjetje je opredeljeno v skladu s *Priporočilom Komisije z dne 6. 5. 2003 o definiciji mikro, malih in srednje velikih podjetij*,³⁹ in sicer gre za podjetje, ki ima manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov evrov, ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov evrov.

Dokazno breme nosi kršitelj, ki mora navesti in dokazati, da njegovo podjetje po velikosti ustreza definiciji malih in srednjih podjetij, in da sta kumulativno izpolnjena pogoja glede tržnega deleža in možnosti preživetja.

Vendar pa je kršitelj, ki je MSP, odgovoren tudi drugim oškodovancem, ki niso njegovi neposredni ali posredni kupci, če ti od drugih podjetij, ki so odgovorna za isto kršitev konkurenčnega prava, ne morejo pridobiti popolne odškodnine.

Izjema iz prvega odstavka ne pride v poštev tudi v primeru, če je kršitelj, ki je MSP, organiziralo protipravno ravnanje ali prisililo druga podjetja k sodelovanju pri kršitvi, ali pa če je zoper tega kršitelja že kdaj prej izdana upravna ali sodna odločba o kršitvi konkurenčnega prava, pri čemer je treba slednje razlagati tako, da lahko zajema vse možne odločbe, v katerih se ugotovi kršitev konkurenčnega prava.

Druga izjema od splošnega pravila o solidarni odgovornosti je določena v četrtem odstavku 62.e člena za »osebo, ki ji je odpuščena globa«. Gre za podjetje ali fizično osebo, ki ji organ, pristojen za varstvo konkurence, odpustil plačilo globe v okviru programa prizanesljivosti. Tako kot Direktiva 2014/104/EU tudi ZPOmK-1 v definicijo »osebe, ki ji je odpuščena globa« ne vključuje oseb, ki jim je bila globa znižana.

V četrtem odstavku 62.g člena je določeno, da je oseba, ki ji je bila odpuščena globa, solidarno odgovorna le svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem. Drugim oškodovancem pa samo v primeru, če ta od drugih podjetij, ki so solidarno odgovorna za isto kršitev konkurenčnega prava, ne more pridobiti popolne odškodnine, ker so na primer solidarni dolžniki insolventni. Drugi pododstavek četrtega odstavka 11. člena Direktive 2014/104/EU določa, da morajo države članice zagotoviti razumen in dovolj dolg zastaralni rok, da lahko oškodovanec zahteva poplačilo od osebe, ki ji je bila odpuščena globa, če od ostalih solidarnih dolžnikov ne more pridobiti popolne odškodnine. Zato je v petem odstavku 62.g člena določeno zadržanje zastaranja, ki ne teče zoper osebo, ki mu je bila odpuščena globa, v času od dneva, ko je oškodovanec vložil odškodninski zahtevek zoper druge kršitelje, in se nadaljuje naslednji dan, odkar oškodovanec ni mogel pridobiti popolne odškodnine od drugih solidarnih dolžnikov.

V petem odstavku 62.g člena je urejeno zadržanje zastaranja odškodninske terjatve zaradi kršitev konkurenčnega prava, ki jo je povzročilo več oseb skupaj in sicer zastaranje ne teče med oškodovancem ter malim in srednje velikim podjetjem iz prvega odstavka tega člena oziroma osebo, ki ji je bila odpuščena globa, iz četrtega odstavka tega člena. Namen določbe je, da ne bi bil zaradi izjem od solidarne odgovornosti, oškodovanec prikrajšan do popolne odškodnine. Zastaranje ne teče od dneva, ko je oškodovanec vložil odškodninski zahtevek zoper druge kršitelje, in se nadaljuje naslednji dan, odkar oškodovanec ni mogel pridobiti popolne odškodnine od drugih solidarnih dolžnikov. Zakon ne pojasnjuje, kdaj se šteje, da oškodovanec ni mogel pridobiti popolne odškodnine. Gre za primer, ko oškodovanec ni mogel prisilno izterjati (celotne) odškodnine. Čas, ki je pretekel pred zadržanjem, se všteje v zastaralni rok.

Šesti odstavek 62.g člena določa, da ne glede na pravico solidarnega dolžnika, da zahteva od drugega solidarnega dolžnika, da mu povrne tisto, kar je plačal zanj, znesek plačila solidarnega dolžnika, ki mu je bila odpuščena globa, ne sme preseči višine škode, ki jo je ta solidarni dolžnik povzročil svojim neposrednim ali posrednim kupcem ali dobaviteljem.

V sedmem odstavku 62.g člena je določeno, da v primeru kršitev konkurenčnega prava, s katerimi je bila povzročena škoda oškodovancem, ki niso neposredne ali posredne pogodbene stranke kršiteljev, se delež plačila osebe, ki ji je bila odpuščena globa, drugim kršiteljem določi glede na njen delež odgovornosti pri nastanku škode.

K novemu 62.h členu: **Zastaranje**

Direktiva 2014/104/EU ureja zastaranje v 10. členu in določa pravila o:

- začetku teka zastaralnega roka,
- dolžini zastaralnega roka in
- okoliščinah, v katerih je zastaranje pretrgano ali zadržano.

V drugem odstavku 10. člena Direktive 2014/104/EU je določeno, da zastaralni rok ne sme začeti teči, dokler kršitev ne preneha in dokler tožnik ni seznanjen oziroma se od njega ne more razumno pričakovati, da je seznanjen z:

- ravnanjem kršitelja in z dejstvom, da to ravnanje predstavlja kršitev konkurenčnega prava,
- dejstvom, da mu je zaradi kršitve nastala škoda, ter
- identiteto kršitelja.

Nadalje v 3. odstavku 10. člena Direktive 2014/104/EU je določeno, da države članice zagotovijo, da zastaralni roki za vložitev odškodninskih tožb trajajo vsaj pet let, pri čemer je ta rok subjektiven in začne teči tako, kot je določeno v drugem odstavku 10. člena Direktive 2014/104/EU.

V 36. uvodni določbi preambule je zapisano, da lahko države članice ohranijo ali uvedejo absolutno zastaranje, ki je splošno veljavno, če tek takšnih absolutnih rokov dejansko ne onemogoči uveljavljanja

pravice do odškodnine ali ga pretirano oteži, kar pomeni, da lahko države članica poleg vsaj petletnega subjektivnega roka, na katerega vpliva zadržanje ali pretrganje, določi še absolutni rok, ki bi tekel neodvisno do zadržanja oziroma pretrganja.

V četrtem odstavku 10. člena Direktive 2014/104/EU je določeno, da države članice morajo zagotoviti tudi, da se zastaranje zadrži ali – odvisno od nacionalnega prava – pretrga (v slovenski različici narobe napisano ravno obratno), če organ za varstvo konkurence sprejme ukrep za namen preiskave ali postopka zaradi kršitve, pri čemer zadržanje (v slovenski različici napačno prevedeno kot pretrganje) zastaranja preneha najprej eno leto po pravnomočnosti odločbe o kršitvi ali drugačnem zaključku postopka.

Zastranje v Sloveniji je urejeno v OZ in ZPOMK-1. Prvi odstavek 336. člena OZ določa, da začne zastaranje teči prvi dan po dnevu, ko je upnik imel pravico terjati izpolnitev obveznosti, če za posamezne primere ni z zakonom določeno kaj drugega. Dolžina zastaralnega roka je urejena v 352. členu OZ, katerega prvi odstavek določa, da odškodninska terjatev za povzročeno škodo zastara v treh letih, odkar je oškodovanec zvedel za škodo in za tistega, ki jo je povzročil. V drugem odstavku 352. člena OZ je določen absolutni petletni zastaralni rok, odkar je škoda nastala. Zadržanje zastaranja ureja tretji odstavek 62. člena ZPOMK-1, ki določa, da zastaranje za uveljavljanje odškodninskega zahtevka ne teče od začetka postopka pred Agencijo ali Komisijo do dneva, ko je ta postopek pravnomočno končan.

Za zagotovitev ustreznega prenosa 10. člena Direktive 2014/104/EU je treba veljavno slovensko zakonodajo, ki ureja zastaranje (predvsem relevantna določila OZ), ustrezno dodelati in dopolniti, npr. z določitvijo začetka teka postopka, z eno letnim rokom iz četrtega odstavka 10. člena Direktive 2014/104/EU in z vsaj petletnim subjektivnim zastaralnim rokom.

V prvem odstavku 62.h člena je določena dolžina subjektivnega zastaralnega roka za terjatev za povzročeno škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava in kdaj začne zastaralni rok teči. Zastaranje začne teči, ko kršitev konkurenčnega prava preneha in je tožnik seznanjen ali se od njega razumno pričakuje, da je seznanjen z ravnanjem kršitelja in z dejstvom, da to ravnanje predstavlja kršitev konkurenčnega prava, z dejstvom, da mu je zaradi kršitve konkurenčnega prava nastala škoda, in ko je seznanjen z identiteto kršitelja. V primerjavi z OZ predlog določbe določa več okoliščin, ki morajo biti izpolnjene kumulativno, da začne zastaralni rok teči. Prav tako je predlagan daljši subjektivni zastaralni rok in sicer v skladu z 10. členom Direktive 2014/104/EU – 5 let. Daljši zastaralni rok ni potreben, saj se bo ta v praksi verjetno znatno podaljšal glede na ureditev, kdaj začne zastaralni rok teči.

V drugem odstavku 62.h člena je določen objektivni zastaralni rok. Direktiva 2014/104/EU ga ne določa, vendar ga dopušča. OZ pa v 352. členu določa pet letni objektivni zastaralni rok, ki začne teči, odkar je škoda nastala. Slednja določba ni ustrezna glede na novo določen subjektivni petletni zastaralni rok. Določitev objektivnega roka je potrebna, da kršiteljeva dolžnost ne traja v nedogled, vendar mora biti ustrezno dolg, zato se predlaga določitev desetletnega objektivnega roka, odkar je kršitev prenehala. Ko poteče objektivni rok, je terjatev zastarana ne glede na to, da subjektivni rok še ni potekel.

V tretjem odstavku 62.h člena je urejeno zadržanje zastaranja. Zadržanje zastaranja je glede na vsebino 10. člena Direktive 2014/104/EU ustrezno določal že tretji odstavek 62. člena ZPOMK-1. Zastranje ne teče od začetka postopka pred Agencijo ali Komisijo, zadržanje pa preneha eno leto po dnevu, ko je postopek pravnomočno končan. Nov predlog drugače določa, kdaj nastopijo okoliščine, ki zadržijo tek zastaralnega roka. Zastaranje odškodninske terjatve ne teče v času od dneva, ko organ, pristojen za varstvo konkurence, izvede kakršno koli dejanje za namene preiskave ali postopka zaradi kršitve konkurenčnega prava. Drugačna okoliščina je predlagana iz razloga zagotovitve pravilnega prenosa Direktive 2014/104/EU, ki določa, da pride do zadržanja zastaranja takrat, ko »organ za varstvo konkurence sprejme ukrep za namen preiskave ali postopka zaradi kršitve«. Do nastopa te okoliščine pa lahko v skladu z ZPOMK-1 pride še pred izdajo sklepa o preiskavi, na primer ko Agencija v skladu s 27. členom ZPOMK-1 zahteva od podjetja, da ji posreduje podatke, kar lahko naredi pred izdajo sklepa o uvedbi postopka.

Določba četrtega odstavka 62.h člena določa, da zadržanje zastaranja iz tretjega odstavka istega člena vpliva na tek subjektivnega in objektivnega zastaralnega roka.

K novemu 62.i členu:

Razlika v ceni

Oškodovanec je lahko razliko v ceni ali njen del prenesel naprej po dobavni verigi, bodisi na svojega kupca bodisi na svojega dobavitelja. Če je oškodovanec zmanjšal svojo navadno škodo, tako da jo je delno ali v celoti prenesel naprej na lastnega kupca (ali dobavitelja), ta nadalje prenesena razlika v ceni ne pomeni več škode. Nadaljnji prenos zvišane cene s strani neposrednega kupca lahko vodi do zmanjšanja prodane količine in posledično do nižjega dobička. Ta izguba dobička poleg navadne škode, ki ni bila prenesena naprej (v primeru delnega nadaljnjega prenosa razlike v ceni), ostaja škoda, za katero lahko oškodovanec zahteva nadomestilo.

Temu sledi 12. člen Direktive 2014/104/EU, ki v drugem odstavku določa, da države članice določijo ustrezna postopkovna pravila, s katerimi naj bi zagotovile, da odškodnina za dejansko izgubo na kateri koli stopnji dobavne verige ne presega povečanih stroškov škode, povzročene na tej stopnji škode. Določbe iz poglavja o nadaljnjem prenosu razlike v ceni (to so 12., 13., 14. in 15. člen Direktive 2014/104/EU) ne posegajo v pravico oškodovanca, da zahteva in dobi odškodnino za izgubljeni dobiček zaradi polnega ali delnega nadaljnjega prenosa povečanih stroškov (tretji odstavek 12. člena) ter se ustrezno uporabljajo tudi, kadar je kršitev konkurenčnega prava povezana z dobavo kršitelju (četrti odstavek 12. člena).

V skladu s tem prvi odstavek 62.i člena predstavlja navadno škodo tudi razlika med ceno, ki jo je plačal oškodovanec dobavitelju, in ceno, ki bi jo plačal, če ne bi bilo kršitve. Vendar pa višina odškodnine za navadno škodo na kateri koli stopnji dobavne verige ne sme presegati višine razlike v ceni, ki je bila prenesena na to stopnjo dobavne verige. Opredelitev da razlika v ceni predstavlja navadno škodo je tudi v skladu s 39. Uvodno izjavo preambuli, ki izrecno določa razliko v ceni kot navadno škodo. Ker lahko oškodovanec zmanjša škodo s posameznimi ukrepi, je določeno, da se pri izračunu navadne škode ne upošteva zmanjšanje škode, ki jo doseže oškodovanec z ukrepi zmanjšanja stroškov.

S predlaganim drugim odstavkom 62.i člena pa se določi, da ima oškodovanec pravico do nadomestila za izgubljeni dobiček, zaradi manjše prodaje oziroma manjših nakupov, ki so posledica celotnega ali delnega prenosa razlike v ceni na naslednjo stopnjo dobavne verige.

Ker lahko na primer kupec del povečane cene zaradi kršitev konkurenčnega prava prenese na svojega kupca, 13. člen Direktive 2014/104/EU nalaga državam članicam, da zagotovijo, da lahko toženec v postopku v zvezi z odškodninsko tožbo kot ugovor zoper odškodninski zahtevek uveljavlja dejstvo, da je tožnik v celoti ali delno prenesel naprej razliko v ceni, ki je posledica kršitve konkurenčnega prava. Dokazno breme glede nadaljnega prenosa povečanih stroškov nosi toženec, ki lahko zahteva razkritje od tožnika ali tretjih oseb.

Tako imenovani ugovor nadaljnega prenosa je določen v tretjem odstavku 62.i člena, na podlagi katerega lahko toženec ugovarja višini zahtevane odškodnine zaradi tožnikovega prenosa dela ali celotne razlike v ceni na drugo stopnjo dobavne verige. Toženec, ki poda ugovor zaradi nadaljnega prenosa, nosi dokazno breme. Za dokazovanje utemeljenosti tega ugovora, lahko predlaga sodišču, da naloži nasprotni stranki, tretji osebi ali Agenciji, da razkrije dokaze ali skupine dokazov. Sodišče pri odločanju o predlogu za razkritje dokazov upošteva določbe o razkritju dokazov.

Namen Direktive 104/2014/EU je zagotoviti, da je vsak, ki je utrpel škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava, upravičen do popolne odškodnine. Zato tudi drugi odstavek 12. člena Direktive 104/2014/EU nalaga državam članicam, da zagotovijo ustrezna postopkovna pravila, s katerimi se zagotovi, da odškodnina za dejansko izgubo na kateri koli stopnji dobavne verige ne presega povečanih stroškov škode, povzročene na tej stopnji.

Slovenska veljavna zakonodaja v 300. členu ZPP že ureja možnost, da senat sodišča s sklepom združi več pravnih med istimi osebami ali več pravnih, v katerih je ista oseba nasprotnik raznih tožnikov ali tožencev, kadar tečejo postopki pred istim sodiščem, če se s tem pospeši obravnavanje ali zmanjšajo stroški.

Ker je dokazovanje v primerih kršitev konkurenčnega prava obsežno, je smiselno to določbo nadgraditi, zato se v petem odstavku 62.i člena predlaga, da v primeru, ko teče pred istim sodiščem več pravnih zaradi uveljavljanja odškodninskih zahtevkov, ki izvirajo iz iste kršitve konkurenčnega prava in v katerih je ista oseba nasprotnik raznih tožnikov ali raznih tožencev, lahko na predlog stranke sodišče prekine vse začete

postopke, razen tistega, ki se je prvi začel.

Ker bi lahko več pravnih zaradi iste kršitve konkurenčnega prava, v katerih je ista oseba nasprotnik različnih tožencev ali različnih tožnikov, potekalo pred različnimi sodišči in bi bila združitev smiselna, se predlaga, da lahko na predlog ene od strank vsa sodišča, razen tistega, ki je prvo začelo postopek, prekinajo postopek, ali vrhovno sodišče s sklepom združi zadeve za skupno obravnavanje. Glede na določbo 279.b člen ZPP bo sodišče pred izdajo sklepa o prekinitvi postopka omogočilo strankam, da se izjavijo o prekinitvi postopka zaradi izvedbe vzorčnega postopka, tožeči stranki pa omogočiti tudi, da se izjavi o navedbah v odgovoru na tožbo. Zoper sklep o prekinitvi postopka zaradi izvedbe vzorčnega postopka ni dovoljena pritožba. Po pravnomočnosti sodbe, izdane v vzorčnem postopku, sodišče o prekinjenih postopkih, ki nimajo bistvenih posebnosti, odloči upoštevaje odločitve v vzorčnem primeru. Stranka, ki je imela možnost sodelovati v vzorčnem postopku, v prekinjenih postopkih ne more oporekati dejanskim in pravnim ugotovitvam in stališčem, ki jih je zavzelo sodišče v vzorčnem postopku. Vzorčni postopek se bo obravnaval kot prednost.

Zaradi kršitev konkurenčnega prava so lahko oškodovani tudi dobavitelji, zato se v šestem odstavku 62.i člena določi, da se členi, ki se nanašajo na prenos razlike v ceni smiselno uporabljajo tudi v primeru, kadar je kršitev konkurenčnega prava povezana z neposredno ali posredno dobavo kršitelju.

K novemu 62.j členu:

Odškodninske tožbe tožnikov z različnih stopenj dobavne verige

Trgovinska praksa je lahko takšna, da se razlika v ceni prenaša po dobavni verigi naprej. Potrošnik ali podjetje, na katerega je bila na ta način v celoti ali delno prenesena dejanska izguba, je zaradi tega utrpel škodo, ki je bila povzročena s kršitvijo konkurenčnega prava Unije ali nacionalnega konkurenčnega prava (41. uvodna določba preambule). Zaradi tega prvi odstavek 14. člena Direktive 2014/104/EU določa, da kadar je v postopku z odškodninsko tožbo obstoj odškodninskega zahtevka ali znesek odškodnine, ki se dodeli, odvisen od tega, ali – oziroma v kakšnem obsegu – so se povečani stroški prenesli naprej na tožnika, države članice ob upoštevanju trgovinske prakse, da se povečanja cene prenašajo po dobavni verigi naprej, zagotovijo, da dokazno breme glede obstoja in obsega takšnega nadaljnjega prenosa nosi tožnik, ki lahko zahteva razkritje dokazov od toženca ali tretjih oseb. Zaradi olajšanja dokazovanja posrednega kupca drugi odstavek 14. člena Direktive 2014/104/EU določa domnevo, da je posrednik kupec dokazal, da je bila nanj prenesena razlika v ceni, če dokaže, da je toženec kršil konkurenčno pravo, da so bili povečani stroški za toženca posledica kršitve konkurenčnega prava in da je kupil blago ali storitve, ki so bile predmet kršitve oziroma je kupil blago ali storitve, ki izhajajo iz blaga ali storitev, ki so bile predmet kršitve ali pa ga vsebujejo. Ta odstavek se ne uporablja, če lahko toženec sodišču prepričljivo dokaže, da razlika v ceni ni bila ali ni bila v celoti prenesena na posrednega kupca.

V skladu z navedenim se v prvem odstavku 62.j člena predlaga, da je tožnik, ki je posredni kupec toženca, dolžan dokazati obstoj in obseg višine razlike v ceni, ki je bila prenesena nanj. Tožnik lahko zahteva, da sodišče naloži tožencu ali tretji osebi, da razkrije dokaze, iz katerih bo izhajal obstoj (torej, da je bila nanj delno ali v celoti prenesena razlika v ceni) oziroma višina prenesene razlike v ceni.

Ker je velikokrat dokazovanje dobavne verige zapleteno in je težko posrednemu kupcu uveljavljati odškodnino, se v drugem odstavku 62.j člena predlaga izpodbojna domneva, da je posredni kupec dokazal, da je bila razlika v ceni prenesena nanj, če dokaže, da je toženec kršil konkurenčno pravo, da je bila razlika v ceni, ki je bila prenesena na neposrednega kupca toženca, posledica kršitve konkurenčnega prava in da je kupil blago ali storitev, ki je bila predmet kršitve konkurenčnega prava, oziroma je kupil blago ali storitev, ki izhajajo iz blaga ali storitev, ki je bila predmet kršitve, ali pa vsebuje takšno blago ali storitve. Toženec mora kumulativno dokazati vse tri navedene pogoje.

Tretji odstavek 62.j člena daje tožencu možnost, da ovrže domnevo iz drugega odstavka tega člena, če dokaže, da razlika v ceni ni bila v celoti ali delno prenesena na posrednega kupca, torej na tožnika.

Ker lahko vloži odškodninsko tožbo vsak, ki je škodo utrpel, se lahko zgodi, da vložijo odškodninske tožbe oškodovanci iz različnih stopenj dobavne verige. Z namenom preprečevanja, da bi odškodninske tožbe tožnikov z različnih stopenj verige vodile do večplastne odgovornosti ali do neobstoja odgovornosti kršitelja konkurenčnega prava (prvi odstavek 15. člena Direktive 2014/104/EU), je v predlogu četrtega odstavka

62.j člena določeno, da sodišče lahko pri oceni, ali je toženec dokazal obstoj nadaljnjega prenosa razlike v ceni ter pri oceni, ali je posredni kupec dokazal, da je bila razlika v ceni prenesena nanj, upošteva tudi: odškodninske tožbe, ki so povezane z isto kršitvijo konkurenčnega prava, ki so jo vložili tožniki z drugih stopenj dobavne verige, pravnomočne odškodninske sodbe, ki so povezane z isto kršitvijo konkurenčnega prava, ki so jo vložili tožniki z drugih stopenj dobavne verige, in relevantne javno dostopne informacije, ki izhajajo iz primerov izvajanja konkurenčnega prava v javnem interesu.

Četrty odstavek 62.j člena ne posega v pravice in obveznosti sodišča iz 30. člena Uredbe (EU) št. 1215/2012, na podlagi katerega, v primeru takih sorodnih pravnih pred sodišči različnih držav članic, lahko vsa sodišča, razen tistega, ki je prvo začelo postopek, prekinejo postopek. V primeru, da teče pravda pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek, na prvi stopnji, se lahko vsa druga sodišča na zahtevo ene od strank izrečejo za nepristojna, če je sodišče, ki je prvo začelo postopek, pristojno za odločanje v zadevnih pravnih in če pravo tega sodišča dovoljuje njihovo združitev. Za namene 30. člena Uredbe (EU) št. 1215/2012 se šteje, da so pravde sorodne, če so tako tesno povezane med seboj, da se zdita njihova skupna obravnava in odločanje o njih smiselni, da bi se s tem izognili nevarnosti nezdržljivih sodnih odločb, ki bi izhajale iz ločenih postopkov.

Glede ocene, kateri del povečanih stroškov se je prenesel naprej, peti odstavek 12. člena Direktive 2014/104/EU določa, da države članice zagotovijo, da so nacionalna sodišča v skladu z nacionalnimi postopki pristojna, da ocenijo preneseni del.

Peti odstavek 62.j člena zatorej določa, da če se ugotovi prenos razlike v ceni, bodisi v celoti ali le delno, na drugo stopnjo dobavne verige, vendar se višina prenesene razlike v ceni ne da ugotoviti ali bi se mogla ugotoviti samo z nesorazmernimi težavami, sodišče po prostem preudarku odloči, kateri del razlike v ceni se je prenesel naprej. V pomoč sodiščem, bo Evropska komisija v skladu s 16. členom Direktive 2014/104/EU izdala smernice za nacionalna sodišča o tem, kako oceniti delež povečanih stroškov, ki so bili preneseni naprej na posrednega kupca.

K novemu 62.k členu:

Določanje višine škode

Ena od glavnih ovir, s katerimi se srečujejo sodišča in stranke v odškodninskih tožbah, je, kako oceniti povzročeno škodo. Ocenitev škode temelji na primerjavi dejanskega položaja tožnika s položajem, v katerem bi bil, če do kršitev ne bi prišlo. Pri ocenjevanju, kako bi se razvijali tržni pogoji in povezanost udeležencev na trgu, če ne bi prišlo do kršitve, se pogosto pojavijo zapletena in specifična ekonomska vprašanja ter vprašanja s področja varstva konkurence.⁴⁰

Določitev ocenjevanja višine škode je urejeno v 17. členu Direktive 2014/104/EU, ki v prvem odstavku določa, da dokazno breme ter dokazni standard, ki sta potrebna za ocenitev škode, ne moreta v praksi onemogočiti uveljavljanja pravice do odškodnine ali ga pretirano otežiti. Države članice zagotovijo, da so nacionalna sodišča v skladu z nacionalnimi postopki pristojna za ocenjevanje višine škode, če se dokaže, da je tožnik utrpel škodo, vendar natančne ocene višine utrpele škode na podlagi razpoložljivih dokazov v praksi ni mogoče podati ali je to pretirano oteženo.

Na podlagi veljavne slovenske zakonodaje mora tožnik v odškodninski tožbi postaviti svoj odškodninski zahtevek, navesti dejstva in predložiti dokaze, s katerimi dokazuje svoje trditve. Toženec pa mora navajati dejstva in predložiti dokaze, s katerimi bo zatrjeval in dokazoval, da trditve tožnika ne držijo ali s katerimi bo dokazoval svoje ugovore. Pogoj za tožnikov uspeh je, da navede dejstva, ki substancirajo njegov zahtevek (zahteva sklepčnosti), ter trditve o teh dejstvih (če niso priznane, domnevane ali splošno znane) tudi dokaže (zahteva dokazanosti).⁴¹ Dokazno breme za nastanek elementov odškodninske odgovornosti je na strani tistega, ki dokazuje nastanek civilnega delikta. Tako je dokazno breme za dokazovanje škodnega dogodka in protipravnosti ravnanja toženca na strani tožnika.

Dokazni standard v odškodninskih tožbah pred slovenskimi sodišči ureja 215. člen ZPP, na podlagi katerega sodišče, če na podlagi izvedenih dokazov ne more zanesljivo ugotoviti katerega dejstva, sklepa o njem na podlagi pravila o dokaznem bremenu. Sodišče bo po svojem prepričanju na podlagi vestne in skrbne presoje vsakega dokaza posebej in vseh dokazov skupaj ter na podlagi uspeha celotnega postopka presodilo, katera dejstva bo štelo za dokazana.

Do nedavnega je slovenska sodna praksa strogo sledila ureditvi glede dokaznega bremena in standarda in ni dopuščala prerazporejanja dokaznega bremena med pravnima strankama. V zadnji letih pa je slovenska sodna praksa omilila zahteve glede substanciranja dejanskih navedb na področju, kot so odškodninski spori zaradi kršitev konkurenčnega prava, za katerega je značilna asimetrija informacij in v katerih mora oškodovanec zatrjevati dejstva, ki so zunaj njegovega zaznavnega območje (navedbe o skritih kartelnih sporazumih, e-maili med udeleženci kartela itd). To izhaja tudi iz sodbe in sklepa Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. I Cpg 125/2013, 19. točka: »[P]ritrditi je razlogom prvostopnega sodišča, da se škode zaradi izgubljenega dobička ne da z gotovostjo določiti in da gre pri tem le za bolj ali manj verjetno prognozo, kakšen dobiček bi bilo po normalnem teku stvari (ali pa glede na posebne okoliščine) utemeljeno pričakovati, če škodnega dogodka ne bi bilo. V vsakem primeru je torej ocena višine nastale škode lahko samo približna, zato je še posebej pomembno, da sodišče pri odločanju o višini škode ne uporabi previsokega dokaznega standarda (dokazne mere). Tako je treba ravnati zato, da bi kljub ugotovljenim ostalim predpostavkam odškodninske odgovornosti zahtevke ne bil zavržen zgolj zaradi tega, ker višine škode ni mogoče z gotovostjo izračunati. V takšnem primeru je treba uporabiti pravilo prostega preudarka iz 216. člena ZPP, ki je v obravnavanem primeru še posebej prikladno, saj bi bilo natančno ugotavljanje tega, kako bi se v odsotnosti kršitve razvijali tržni deleži operaterjev na trgu dostopa do interneta in kakšne dobičke bi pridobivali, praktično nemogoče.«

Kljub spremembi sodne prakse se predlaga, da se obstoječo zakonodajo zaradi značilne asimetrije informacij v odškodninskih tožbah zaradi kršitev konkurenčnega prava nadgradi tako, da se v prvem odstavku 62.k člena določi izpodbojno domnevo, da kartelne kršitve povzročajo škodo. To izpodbojno domnevo se predlaga le za kartele, predvsem zaradi njihove skrivne narave, ki povečuje asimetrijo informacij in tožnikom pogostokrat otežuje pridobivanje dokazov, ki so potrebni za dokazovanje obstoja škode. Ta izpodbojna domneva pa ne zajema višine škode, ki jo mora dokazati tožnik.

V odškodninskih sporih mora tožnik poleg tega, da dokaže, da je utrpel škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava, izkazati tudi višino škode. Pri ocenjevanju škode je potrebno opraviti primerjavo med razmerami, ki so posledica kršitve konkurenčnega prava in med razmerami, ki bi bile, če kršitve konkurenčnega prava ne bi bilo. To je pogosto zelo zahtevno in drago ter velikokrat pomeni precejšnjo oviro za učinkovito reševanje odškodninskih zahtevkov. Zato je pomembno, da ima pristojno sodišče možnost o višini odškodnine odločiti po prostem preudarku, če se ugotovi, da ima stranka pravico do odškodnine, pa se višina odškodnine ne da ugotoviti ali bi se mogla ugotoviti samo z nesorazmernimi težavami (drugi odstavek novega 62.k člena). Vendar sojenje po prostem preudarku ne temelji na golem ugibanju, kar pomeni, da stranke v sporu niso razbremenjene dolžnosti, da navedejo vsa pravno relevantna dejstva in predložijo potrebne dokaze. V zadevah iz področja varstva konkurence je izračun škode dostikrat mogoč le, če so stranke pripravljene razkriti podatke o svojem poslovanju. Dejstvo, ki je v spoznavnem področju (le) ene stranke, je tudi v njenem trditvenem bremenu.⁴²

V skladu s tretjim odstavkom 17. člena Direktive 2014/104/EU se zaradi kompleksnosti ugotavljanja višine škode v predlogu tretjega odstavka 62.k člena določi, da lahko sodišče zaprosi Agencijo za mnenje glede določitve višine škode. V kolikor bo Agencija ocenila, da je njena pomoč primerna, bo sodišču v roku 30 dni sporočila svoje mnenje. Sodišče na mnenje Agencije ne bo vezano. V izogib zavlačevanju postopka, se določi, da je Agencija ocenila, da njena pomoč ni primerna, v kolikor Agencija mnenje ne sporoči.

Pri ocenjevanju višine odškodnine, bo lahko sodiščem v pomoč tudi Sporočilo Komisije o ocenjevanju škode v odškodninskih tožbah zaradi kršitev člena 101 in 102 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki je bil objavljen v Uradnem listu EU, št. C167/19 z dne 13.6.2013 in Praktični vodnik za ocenjevanje škode v odškodninskih tožbah zaradi kršitev 101. ali 102. člena PDEU, ki ga pripravlja Evropska komisija. Delovni dokument služb Evropske komisije je objavljena na spletni strani Evropske komisije (http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/quantification_guide_sl.pdf). Cilj tega vodnika bo nuditi pomoč nacionalnim sodiščem in strankam, udeležnim v odškodninskih tožbah, z izboljšano dostopnostjo informacij za ocenjevanje škode, ki jo povzročijo kršitve pravil konkurence EU. Zato naj bi zagotavljal vpogled v različne oblike škode, ki jo običajno povzroči proti konkurenčno ravnanje, in zlasti vsebuje informacije o metodah in tehnikah, ki so na voljo za ovrednotenje take škode.

K novemu 62.I členu:

Učinek sporazumnega reševanja sporov

Direktiva 2014/104/EU obravnava tudi učinke sporazumnega reševanja sporov na pravdni postopek, zato ker, kot je pojasnjeno v 48. uvodni določbi preambule Direktive, bi bilo potrebno kršitelje in oškodovance spodbuditi k sklenitvi dogovora o povrnitvi škode, povzročene s kršitvijo konkurenčnega prava, in sicer s pomočjo mehanizmov sporazumnega reševanja sporov, kot so zunaj sodne poravnave (tudi tiste, pri katerih lahko sodnik razglasi zavezujočo poravnavo), arbitraža, mediacija ali sprava. Direktiva 2014/104/EU v prvem odstavku 18. člena nalaga državam članicam, da zagotovijo, da se zastaralni roki glede vložitve odškodninske tožbe pretrga (ang. suspended, torej bi bil pravilen prevod zadrži) za čas postopka sporazumnega reševanja sporov, pri čemer se zadržanje uporabi le v zvezi s tistimi strankami, ki sodelujejo ali so sodelovale oziroma so (bile) zastopane pri sporazumnem reševanju spora (prvi odstavek).

Predlog prvega odstavka 62.1 člena ureja tek zastaralnega roka za vložitev odškodninske tožbe terjatve tako, da določa, da za stranko, udeleženo v postopku sporazumnega reševanja spora, zastaralni rok za uveljavljanje odškodninskega zahtevka terjatve ne teče v času od začetka sporazumnega reševanja spora do konca sporazumnega reševanja spora. To se predlaga zato, da se kršitelje in oškodovance spodbuja k sporazumni (izvensodni) sklenitvi dogovora o povrnitvi škode, povzročene s kršitvijo konkurenčnega prava in sicer s pomočjo kakršnega koli načina sporazumnega reševanja sporov. Sporazumno reševanje sporov, V v skladu s 35. točko prvega odstavka 3. člena tega zakona, pomeni sporazumno reševanje sporov vsak mehanizem, ki strankam omogoči, da dosežejo izvensodno rešitev spora v zvezi z odškodninskim zahtevkom (kot npr. izvensodna poravnava, mediacija, drugi podobni postopki). V skladu s tem predlogom se bodo lahko na zadržanje zastaralnega roka sklicevale le tiste stranke, ki dejansko sodelujejo ali so sodelovale v postopku sporazumnega reševanja sporov. Čas trajanja postopka sporazumnega reševanja spora mora dokazati tista stranka, ki se na to sklicuje.

Prekinitev postopka pred sodišči je urejena v drugem odstavku 18. člena Direktive 2014/104/EU, na podlagi katere lahko nacionalna sodišča, pri katerih je bila vložena odškodninska tožba, prekinejo pravdne postopke do dveh let, kadar stranke v tem postopku sodelujejo pri sporazumnem reševanju spora v zvezi z zahtevkom iz te odškodninske tožbe.

Veljavna slovenska zakonodaja ureja prekinitev pravdnega postopka zaradi izvensodnega reševanja sporov v ZPP in v Zakonu o alternativnem reševanju sodnih sporov (Uradni list RS, št. 97/09 in 40/12 – ZUJF). 305.b člen ZPP določa, da lahko sodišče na predlog strank, ki soglašajo, da se opravi poskus alternativne rešitve spora, prekine pravdni postopek, vendar ta prekinitev ne sme biti daljša od treh mesecev. Temu sledi tudi 15. člen Zakona o alternativnem reševanju sodnih sporov, na podlagi katerega sodišče ponudi strankam možnost alternativnega reševanja spora v vsaki zadevi, razen kadar sodnik oceni, da v posamezni zadevi to ne bi bilo primerno. Na predlog strank, ki soglašajo, da se opravi poskus alternativne rešitve spora, lahko sodišče kadarkoli prekine sodni postopek za čas, ki ne sme biti daljši od treh mesecev, in stranke napoti v postopek alternativnega reševanja spora.

Ker trenutna slovenska zakonodaja določa krajši rok za prekinitev postopka, je potrebno te določbe dopolniti, zato se v drugem odstavku 62.1 člena predlaga, da lahko sodišče na predlog stranke, ki sodeluje v postopku sporazumnega reševanja spora v zvezi z zahtevkom iz odškodninske tožbe, prekine ta postopek za največ dve leti. Sodišče lahko na podlagi zaprosila katerekoli stranke prekine pravdni postopek večkrat, vendar skupni rok vseh prekinitev zaradi sporazumnega reševanja spora v zvezi z istim zahtevkom iz odškodninske tožbe ne sme biti daljši od dveh let.

K novemu 62.m členu:

Učinek sklenjene poravnave na nadaljnje odškodninske tožbe

S tem členom se prenaša 19. člen Direktive 2014/104/EU, ki ureja učinek sporazumnih poravnav na nadaljnje odškodninske tožbe. Namen tega člena je olajšati sklepanje sporazumnih poravnav, tudi v primerih ko niso vsi toženci oziroma tožniki pripravljeni skleniti sporazumne poravnave.

Z novim 62.m členom se ureja primere, ko se en ali več solidarnih dolžnikov, vendar ne vsi, odločijo, da se bodo sporazumno poravnali z enim ali več oškodovanci. Solidarni dolžnik, ki plača odškodnino v okviru sporazumne rešitve, namreč ne sme biti v slabšem položaju v razmerju do drugih solidarnih dolžnikov kot bi bil, če poravnave ne bi sklenil. S tem členom se tudi želi zagotoviti, da poravnava, ki jo bodo sklenili oškodovanec in nekateri solidarni dolžniki, ne bo imela pozitivnega ali negativnega učinka na solidarne

dolžnike, ki se niso poravnali. A kljub temu je potrebno zagotoviti, da imajo oškodovanci pravico do popolne odškodnine. Zato se s tem členom določajo nekatere izjeme od solidarne odgovornosti po OZ, ki so pomembne predvsem v primerih, ko oškodovanec ne sklene sporazumne poravnave z vsemi solidarnimi dolžniki.

Prvi odstavek 62.m člena se nanaša na višino škode, ki jo lahko oškodovanec zahteva od solidarnih dolžnikov, s katerimi ni sklenil sporazumne poravnave. S tem odstavkom se določi, da v primeru, da je oškodovanec sklenil sporazumno poravnavo le z nekaterimi solidarnimi dolžniki, se višina škode do solidarnih dolžnikov, s katerimi ni sklenil poravnave, zmanjša za delež, ki bi ga moral plačati solidarni dolžnik, s katerim je sklenil poravnavo. Torej predstavlja preostala višina škode razliko med celotno višino škode oškodovanca zmanjšano za znesek, ki bi ga moral solidarni dolžnik, s katerim je oškodovanec sklenil poravnavo, plačati glede na njegov delež odgovornosti. Brez takšnega zmanjšanja odškodnine, bi bili solidarni dolžniki, ki se ne bi poravnali, neupravičeno prizadeti s poravnavo, katere stranke ne bi bili bili.

Z namenom, da se ne poslabša položaj solidarnega dolžnika s sklenitvijo sporazumne poravnave, se z drugim odstavkom 62.m člena določi, (1) da lahko oškodovanec, ki je sklenil poravnavo z nekaterimi solidarnimi dolžniki, izterja preostali odškodninski zahtevek, le od tistih solidarnih dolžnikov, s katerimi ni sklenil sporazumne poravnave in (2) solidarni dolžnik, ki ni sklenil sporazumne poravnave, ne sme zahtevati soprispevka od solidarnega dolžnika, ki je sklenil poravnavo. Če bi moral solidarni dolžnik, ki je sklenil sodno poravnavo, prispevati k plačilu preostalega zneska, bi bil ta solidarni dolžnik v slabšem položaju v razmerju do tistih solidarnih kršiteljev, ki niso sklenili sporazumne poravnave.

Tretji odstavek 62.m člena ureja dolžnost solidarnega kršitelja plačati preostali znesek odškodnine, kadar bo to edina možnost oškodovanca, ki je sklenil poravnavo, da pridobi odškodnino za preostali znesek nastale škode. Zaradi pogodbene svobode pa se dopušča možnost, da se solidarni dolžnik in oškodovanec v sporazumni poravnali dogovorita drugače (npr. solidarni dolžnik, ki je sklenil poravnavo, ni dolžan plačati preostalega zneska odškodnine, tudi v primeru nezmožnosti plačila preostalih solidarnih dolžnikov).

Četrty odstavek 62.m člena pa se nanaša na primere, ko po podpisu poravnave s strani nekaterih oškodovancev, oškodovanec, ki ni sklenil poravnave, lahko zahteva odškodnino zaradi iste kršitve od katerega koli solidarnega dolžnika. Sklenitev poravnave solidarnega dolžnika z nekaterimi oškodovanci, ne oprosti tega solidarnega dolžnika od solidarne odgovornosti do oškodovancev, ki niso sklenili poravnave. Ta odstavek torej ureja notranja razmerja med solidarnim dolžnikom, ki je sklenil poravnave le z nekaterimi oškodovanci ter med solidarnimi dolžniki, ki niso sklenili poravnave in sicer v primeru, ko bodo morali vsi solidarni dolžniki plačati odškodnino oškodovancem, s katerimi ni bila sklenjena poravnava.

K novemu 62.n členu:
Razmerja z drugimi zakoni

Določba 62.n člena pojasnjuje razmerje novega VI. dela ZPOmK-1 z drugimi zakoni. Če ni določeno drugače, se za civilnopravna razmerja zaradi kršitev konkurenčnega prava uporablja zakon, ki ureja obligacijska razmerja. Prav tako velja, da če ni določeno drugače, se v postopkih v zvezi s civilnopravnimi zahtevki zaradi kršitev konkurenčnega prava uporablja zakon, ki ureja pravdni postopek.

V zvezi z razmerjem med ZPOmK-1 in dostopom do informacij javnega značaja, velja pojasniti, da Direktiva 2014/104/EU nima vpliva na pravila in prakso glede dostopa javnosti do dokumentov v skladu z *Uredbo 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije*. To pomeni, da v primeru zahteve do dostopa do dokumentov iz spisa Komisije na podlagi Uredbe 1049/2001/ES, ne veljajo pravila Direktive 2014/104/EU glede brezpogojnega ali časovno omejenega varovanja določenih kategorij dokazov in prav tako ne veljajo določbe o testu sorazmernosti.

Tudi predlagane spremembe ZPOmK-1 nimajo neposrednega vpliva na pravila in prakso glede dostopa javnosti do dokumentov v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju: ZDIJZ)⁴³. Glede razmerja med ZPOmK-1 in ZDIJZ velja pojasniti, da določba četrtega odstavka 13b. člena ZPOmK-1 določa, da ne glede na določbe ZDIJZ Agencija prosilcu za dostop do informacij javnega značaja zavrne dostop do podatkov, ki se nanašajo na tajnost vira, in do podatkov, ki so poslovna skrivnost podjetij. V teh primerih določbe ZPOmK-1 veljajo kot določbe *lex specialis* glede na določbe

ZDIJZ.⁴⁴ Prav tako velja opozoriti na novo določbo 5a. člena ZDIJZ, ki določa, da se prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na podatek, glede katerega je dostop v skladu z zakonom prepovedan ali omejen tudi strankam, udeležencem ali oškodovancem v sodnem, upravnem ali z zakonom določenem nadzornem postopku.

K 13. členu:

Predlagana (14. člen ZPOmK-1G) in tudi veljavna določba 63. člena ZPOmK-1 se uporablja tako v zasebnopravnih postopkih uveljavljanja kršitev konkurenčnega prava, kot tudi v javnopravnih postopkih uveljavljanja kršitev konkurenčnega prava. Zato je treba določbo 63. člena umestiti v drug del zakona, predlaga se, da se oblikuje nov samostojni alVa. del, ki se glasi: »Sodelovanje med sodišči in organi za varstvo konkurence«.

K 14. členu:

Enajsti odstavek 6. člena Direktive 2014/104/EU določa, da države članice zagotovijo, da lahko organ za varstvo konkurence na lastno pobudo sporoči nacionalnemu sodišču svoje stališče o sorazmernosti glede zahteve za razkritje. Države članice morajo vzpostaviti sistem, v skladu s katerim sodišča obvestijo organ za varstvo konkurence o zahtevkah za razkritje informacij, če je oseba, ki zahteva razkritje, ali oseba, od katere se razkritje zahteva, vpletena v preiskavo organa za varstvo konkurence (uvodna določba 30 preambule Direktive 2014/104/EU). Navedena določba direktive ustreza tretjemu odstavku 15. člena Uredbe 1/2003/ES o sodelovanju med organi za varstvo konkurence in sodišči. Mnenje lahko nacionalnemu sodišču podata tako Komisija kot nacionalni organi za varstvo konkurence in sicer tako na lastno pobudo kot tudi po zaprosilu sodišča. V mnenju lahko organi za varstvo konkurence podajo stališče glede načela sorazmernosti, vključno glede vprašanja zagotavljanja javnega interesa učinkovitega javnopravnega izvajanja konkurenčnega prava. Mnenje organov za varstvo konkurence glede na načelo delitve oblasti ne more biti zavezujoče, kljub temu pa je v skladu z razpravnim načelom, ki je uveljavljen v pravnih postopkih, treba zagotoviti, da sta z mnenjem organa za varstvo konkurence seznanjeni obe pravdni stranki ter da se jima omogoči, da se glede tega mnenja tudi izjavita. V nobenem primeru pa ne sme sodišče dopustiti, da bi se stranka seznanila z vsebino izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnavo in mora sprejeti ustrezne ukrepe za zaščito teh informacij (npr. prekritje dela mnenja, v katerem so dobesedne navedbe iz izjave zaradi prizanesljivosti ali vloge za poravnavo).

ZPOmK-1 je že v četrtem odstavku 62. in v 63. členu vzpostavil sistem sodelovanja med sodišči, Komisijo in Agencijo. V navedenih določbah je določena obveznost sodišča, da mora obvestiti:

- Agencijo in Komisijo o vseh odškodninskih tožbah, ki so vložene zaradi kršitev 101. ali 102. člena PDEU ali 6. ali 9. člena ZPOmK-1; in
- Agencijo o vsakem postopku pred sodišči, ki je povezan z uporabo 101. ali 102. člena PDEU.

Če Komisija ali Agencija v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES podata sodišču pisno stališče do vprašanj uporabe 101. ali 102. člena PDEU, mora sodišče kopijo pisnega stališča poslati strankam postopka in tudi Agenciji, če stališče poda Komisija. Komisija in Agencija lahko pisno stališče iz drugega in tretjega odstavka 63. člena ZPOmK-1 podata do izdaje odločbe. Pisno stališče ni zavezujoče. Tudi sodišče lahko zaprosi Komisijo za mnenje v skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES, o čemer mora obvestiti stranke ter po prejemu mnenja Komisije poslati kopijo mnenja Agenciji in strankam postopka. Mnenje ni zavezujoče. Kopijo končne odločbe o uporabi 101. ali 102. člena PDEU sodišče pošlje tako Agenciji kot Evropski komisiji.

Navedeni člen je vzpostavil okvir sodelovanja med sodišči, Agencijo in Evropsko komisijo, vendar ga je treba dopolniti in deloma spremeniti, da se zagotovi ustrezna implementacija enajstega odstavka 6. člena Direktive 2014/104/EU in da se odpravi nekatere nekonsistentnosti veljavne ureditve.

Veljavni ZPOmK-1 je določal obveznost obveščanja sodišča o postopku, ki je povezan z uporabo 101. ali 102. člena PDEU, tj. evropskega konkurenčnega prava, ne pa o postopku, ki je povezan z uporabo 6. ali 9. člena ZPOmK-1. Razširitev obveznosti obveščanja o začetih postopkih je smiselna, da se zagotovi širok sistem sodelovanja že v začetnih fazah postopka uporabe določb o prepovedi omejevanja konkurence, zlasti če bi se Komisija v primeru kršitve 101. ali 102. člena PDEU odločila za *amicus curiae* posredovanje

v smislu 15. člena Uredbe 1/2003/ES. Predlog določbe prvega odstavka 63. člena določa obveznost sodišča, da mora obvestiti Agencijo o vsakem postopku pred sodišči, ki je povezan z uporabo 6. ali 9. člena ZPOmK-1 ali 101. ali 102. člena PDEU. Drugi odstavek 63. člena določa, da je sodišče dolžno obvestiti Evropsko komisijo o postopku pred sodiščem, če je ta povezan z uporabo 101. ali 102. člena PDEU, in sicer na način, kot je predviden v določbi 15. člena Uredbe 1/2003/ES. V skladu s tretjim odstavkom 63. člena sodišče pošlje Agenciji kopijo vsake odločbe o uporabi 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena PDEU hkrati z vročitvijo strankam.

Predlog določbe četrtega odstavka 63. člena razširja okvir *amicus curiae* posredovanja Agencije, in sicer lahko sodišče zaprosi Agencijo, da ji ta posreduje pisno stališče tudi glede razlage 6. ali 9. člena tega zakona. Agencija lahko z dovoljenjem sodišča poda svoje stališče tudi ustno na obravnavi. Velja pojasniti, da je *amicus curiae* posredovanje Evropske komisije in organov za varstvo konkurence urejeno v določbi 15. člena Uredbe 1/2003/ES.

Sodišče lahko v skladu s predlogom petega odstavka 63. člena zaprosi Evropsko komisijo ali Agencijo za mnenje glede sorazmernosti predloga za razkritje dokazov v zvezi s četrnim odstavkom 62.c člena tega zakona. Gre za prenos enajstega odstavka 7. člena Direktive 2014/104/EU, ki določa, da lahko Komisija poda mnenje glede sorazmernosti predloga za razkritje dokazov.

Šesti odstavek 63. člena ZPOmK-1 spreminja dosedANJI drugi odstavek 63. člena tako, da se v skladu z določbo tretjega odstavka 15. člena Uredbe 1/2003/ES pravilno določi, zakaj sme Komisija podati stališče, torej »zaradi zagotavljanja skladne uporabe«. ⁴⁵

Sedmi odstavek 63. člena ZPOmK-1 spreminja tretji odstavek 63. člena tako, da se Agencijo pooblasti tudi za podajanje stališč glede vprašanj uporabe 6. ali 9. člena ZPOmK-1 in mnenja glede sorazmernosti predloga za razkritje dokazov.

Predlog določbe osmega odstavka 63. člena določa, da če sodišče zaprosi Evropsko komisijo za mnenje v skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES, o tem obvesti stranke ter po prejemu mnenja Evropske komisije pošlje kopijo mnenja Agenciji in strankam postopka.

Določba devetega odstavka 63. člena določa, da lahko Agencija ali Evropska komisija pisno stališče iz petega do osmega odstavka tega člena poda kadar koli do izdaje odločbe. Sodišče omogoči strankam postopka, da se lahko opredelijo do njunega mnenja. Pisno stališče agencije in Evropske komisije ni zavezujoče, vendar pa se mora sodišče do njega opredeliti.

K 15. členu:

Zaradi opredelitve pojma kartel v 3. členu ZPOmK-1 se ustrezno spremeni prvi odstavek 76. člena ZPOmK-1.

Z novim šestim odstavkom 76. člena ZPOmK-1 pa se določi, da lahko Agencija pri določitvi globe upošteva kot olajševalno okoliščino tudi dejstvo, da je kršitelj konkurenčnega prava plačal odškodnino na podlagi sporazumne poravnave preden je bila izdana odločba o naložitvi globe.

K 16. členu:

Zaradi predlaganih sprememb obstoječega stanja, se s tem členom določa najdaljši čas, v katerem morajo člani sveta Agencije izvoliti svojega predsednika ter v katerem mora direktor izkazati izpolnjevanje novih pogojev.

K 17. členu:

V skladu s tem členom, bo Agencija predložila letno poročilo in zaključni račun v skladu s spremembo tega zakona šele v letu 2018, ko bo poročala o svojem delu za leto 2017. Ker se predvideva sprejem tega zakona konec leta 2016 ali morebiti celo v začetku leta 2017, je smiselno določiti, da Agencija poroča o svojem delu za leto 2016 v skladu z dosedanjimi prepisi.

K 18. členu:

Ta člen določa uporabo določbe zakona. Prvi odstavek se nanaša na uporabo tretjega odstavka 12.h člena ZPOmK-1, s katerimi se spreminjajo pogoji, ki jih mora izpolnjevati direktor.

Drugi do sedmi odstavek se nanašajo na uporabo določb, ki se nanašajo na civilnopravne zahteve zaradi kršitev konkurenčnega prava in jih je potrebno posebej urediti zaradi pravilnega prenosa Direktiva 2014/104/EU. Prvi odstavek 22. člena Direktive 2014/104/EU namreč nalaga državam članicam, da zagotovijo, da se nacionalni ukrepi, sprejeti na podlagi 21. člena Direktive 2014/104/EU za usklajitev z bistvenimi⁴⁶ določbami te direktive, ne uporabljajo retroaktivno. Drugi odstavek pa določa, da države članice zagotovijo, da se vsi nacionalni ukrepi, sprejeti na podlagi 21. člena Direktive 2014/104/EU, ki niso ukrepi iz prvega odstavka, ne uporabljajo za odškodninske tožbe, ki so bile predložene nacionalnih sodiščem pred 24. decembrom 2014.

K 19. členu:

Ta člen ureja začetek veljavnosti tega zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen (vsebina zakona)

(1) Ta zakon ureja omejevalna ravnanja, koncentracije podjetij, nelojalno konkurenco, oblastna omejevanja konkurence in ukrepe za preprečitev omejevalnih ravnanj in koncentracij, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco, kadar povzročijo ali lahko povzročijo učinke na ozemlju Republike Slovenije.

(2) Ta zakon določa organ, pristojen za varstvo konkurence, njegove pristojnosti in postopke pred njim.

3. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »podjetje« je subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravnoorganizacijsko obliko in lastninsko pripadnost. Podjetje je tudi podjetniško združenje, ki neposredno ne opravlja gospodarske dejavnosti, vendar vpliva ali bi lahko vplivalo na ravnanje podjetij iz prvega stavka te točke na trgu;
2. »gospodarska dejavnost« je vsaka dejavnost, ki se opravlja proti plačilu na trgu;
3. »gospodujoče podjetje« je podjetje, ki ima neposredno ali posredno:
 - več kot polovico kapitalskih ali poslovnih deležev v drugem podjetju;
 - večino glasovalnih pravic v drugem podjetju;
 - pravico imenovati ali odpoklicati večino članov posloводства ali nadzornega sveta drugega podjetja ali
 - pravico voditi posle drugega podjetja na podlagi podjetniške pogodbe ali drugega pravnega posla;
4. »odvisno podjetje« je podjetje, v katerem ima drugo podjetje pravice ali vpliv iz prejšnje točke;
5. »podjetja v skupini« so podjetja, ki so:
 - v sporazumu ali koncentraciji udeležena podjetja;
 - njihova odvisna podjetja;
 - njihova gospodujoča podjetja;
 - odvisna podjetja podjetij iz prejšnje alineje in
 - podjetja, v katerih ima eno ali več podjetij iz prejšnjih alinej skupaj ali skupaj z enim ali več drugimi podjetji pravice ali vpliv iz tretje točke tega člena;
6. »upoštevni trg« je trg, ki ga določata upoštevni proizvodni/storitveni trg in upoštevni geografski trg;
7. »upoštevni proizvodni/storitveni trg« je trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe;
8. »upoštevni geografski trg« je trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevnem proizvodnem/storitvenem trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni;
9. »v koncentraciji udeležena podjetja« so podjetja, ki se združujejo, podjetja, ki pridobijo kontrolo nad drugim podjetjem, prevzeta podjetja in podjetja, ki ustanavljajo skupno podjetje;
10. »letni promet« so čisti prihodki od prodaje, ki jih je podjetje ustvarilo v poslovnem letu s prodajo proizvodov in opravljanjem storitev iz rednega delovanja;
11. »letni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini« je letni promet, ki so ga ustvarila v koncentraciji udeležena podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini ter ne obsega čistih prihodkov od prodaje proizvodov in opravljanja storitev med podjetji v skupini. Kadar koncentracija nastane s pridobitvijo kontrole nad delom enega ali več podjetij, ne glede na to, ali imajo ti deli lastnost pravne osebe ali ne, se pri prodajalcu ali prodajalcih upošteva letni promet, ki se nanaša na dele, ki so predmet koncentracije. Dve ali več transakcij v smislu prejšnjega stavka, ki jih v obdobju dveh let opravijo iste osebe ali podjetja, štejejo kot ena koncentracija, ki nastane na dan zadnje transakcije. Če imajo podjetja v

skupini skupno ali skupaj s tretjimi podjetji pravice iz tretje točke tega člena, se letni promet skupnega podjetja enakomerno porazdeli med njimi;

12. »letni promet na trgu Republike Slovenije« so čisti prihodki od prodaje proizvodov in opravljanja storitev na območju Republike Slovenije;

13. »letni promet kreditnih in finančnih institucij« so finančni prihodki iz deležev, finančni prihodki iz danih posojil in finančni prihodki iz poslovnih terjatev. Pojma »kreditna institucija« in »finančna institucija«, uporabljena v tem zakonu, imata pomen, kakor v zakonu, ki ureja bančništvo;

14. »letni promet zavarovalnic« je znesek kosmatih obračunanih zavarovalnih premij, ki obsega vse prihodke in terjatve iz zavarovalnih pogodb, vključno z izplačanimi premijami pozavarovanja, zmanjšan za davke ali prispevke, povezanimi z zavarovalnimi premijami;

15. »podatki« so vsi podatki, vključno z zaupnimi podatki, ne glede na nosilec, na katerem so zapisani oziroma shranjeni;

16. »zaupni podatki« so poslovne skrivnosti, poslovna korespondenca, ki se nanaša na gospodarsko dejavnost podjetja, osebni podatki in vsi drugi podatki, za katere so s tem zakonom ali drugimi predpisi določeni posebni režimi njihovega varstva in posebni pogoji za dostop do njih. Za zaupne podatke ne štejejo podatki, ki so javno dostopni;

17. »poslovna skrivnost« so podatki, katerih razkritje bi pomenilo nastanek občutne škode in so znani omejenemu krogu oseb;

18. »skupinske izjeme« so skupine sporazumov, ki ustrezajo pogojem iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona ali tretjega odstavka 101. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije;

19. »omejevalna ravnanja« so omejevalni sporazumi in zlorabe prevladujočega položaja.

5. člen

(Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence)

(1) Za izvajanje nalog in pristojnosti po tem zakonu Republika Slovenija ustanovi Javno agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: agencija). Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) uresničuje ustanoviteljske pravice in obveznosti.

(2) Glede vprašanj organizacije in delovanja agencije, ki s tem zakonom niso urejena, se uporablja zakon, ki ureja javne agencije.

(3) Agencija je pravna oseba javnega prava s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih določata ta zakon in zakon, ki ureja javne agencije.

(4) Agencija je pri izvajanju svojih nalog in pristojnosti neodvisna in samostojna. Agencija in člani njenih organov pri vodenju postopkov in odločanju o posamičnih zadevah skladno s pristojnostmi iz tega ali drugega predpisa niso vezani na usmeritve in navodila državnih ali drugih organov. Usmeritve za delo agencije lahko daje agenciji samo vlada ali Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor). Usmeritve so splošne in ne smejo posegati v vodenje postopkov oziroma odločanje o posamičnih zadevah.

(5) Agencija glede na razpoložljiva sredstva znotraj finančnega načrta tekočega leta sama določi število zaposlenih.

(6) Agencija ima poslovnik in druge splošne akte, ki določajo njeno podrobnejšo notranjo organizacijo in poslovanje.

(7) Agencija o svojem delu enkrat letno poroča vladi in državnemu zboru. Poročilo za preteklo leto mora agencija predložiti do 30. junija tekočega leta.

12.b člen

(sestava in imenovanje članov sveta)

- (1) Svet sestavlja pet članov, od katerih je eden predsednik sveta.
- (2) Direktor je po funkciji tudi predsednik sveta.
- (3) Člane sveta imenuje državni zbor na predlog vlade.
- (4) Vlada pri predlaganju kandidatov za člane sveta uporablja kriterij strokovnosti in usposobljenosti osebe na področju dela agencije.
- (5) Državni zbor glasuje o predlaganem kandidatu za člana sveta v 30 dneh po vložitvi predloga. Predlagani kandidat je imenovan, če zanj glasuje večina navzočih poslancev. Če predlagani kandidat za člana sveta ne dobi potrebne večine poslanskih glasov, predsednik državnega zbora o tem obvesti vlado, ki v 14 dneh sporoči predsedniku državnega zbora svojo odločitev o nadaljnjem postopku za izvolitev člana sveta.

12.f člen **(predčasna razrešitev)**

- (1) Član sveta se predčasno razreši:
- če to sam zahteva,
 - če trajno izgubi delovno zmožnost za opravljanje dela,
 - če krši obveznost varovanja zaupnih podatkov, določeno v tem ali drugem zakonu,
 - če huje krši poslovnik agencije,
 - če se ugotovi, da ne izpolnjuje več z zakonom predpisanih pogojev za imenovanje,
 - če nastopi položaj nezdržljivosti iz prejšnjega člena, ali
 - če ne opravlja svojih nalog člana sveta, določenih v tem zakonu in poslovniku agencije, ali če jih opravlja nevestno ali nestrokovno.
- (2) Člane sveta predčasno razreši državni zbor na predlog vlade.
- (3) Svet je pristojen za izvedbo postopka predčasne razrešitve člana sveta, ki je določen s poslovníkom agencije. Pri izvedbi postopka predčasne razrešitve ne sme sodelovati član sveta, katerega razrešitev se predlaga.
- (4) Zoper odločitev o razrešitvi je dovoljen upravni spor.

12.h člen **(imenovanje, mandat in pogoji za direktorja)**

- (1) Direktorja imenuje državni zbor na predlog vlade. Minister, pristojen za varstvo konkurence, predlaga vladi kandidata, ki ga izbere po izvedenem javnem natečaju.
- (2) Direktor je imenovan za pet let in je lahko ponovno imenovan največ enkrat po ponovno izvedenem javnem natečaju.
- (3) Za direktorja je lahko imenovana samo oseba, ki:
- je državljan Republike Slovenije,
 - ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje pravne ali ekonomske smeri, oziroma raven izobrazbe, ki skladno z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje pravne ali ekonomske smeri,
 - ima najmanj 10 let delovnih izkušenj,
 - je strokovnjak za varstvo konkurence in ima domače in/ali mednarodne izkušnje s tega področja (zlasti

delovne izkušnje, objavljane v strokovni literaturi in druge oblike strokovnega udejstvovanja na področju varstva konkurence),

- ima opravljen preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku,
- ima znanje vsaj enega tujega jezika,
- ni v kazenskem postopku zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in
- ni bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti na zaporno kazen več kot šest mesecev, pa izvršitev kazni ni bila pogojno odložena.

(4) Direktor mora pogoj iz pete alineje prejšnjega odstavka izpolniti najkasneje v roku treh mesecev od nastopa mandata. V kolikor direktor v roku iz prejšnjega stavka ne izpolni pogoja iz pete alineje prejšnjega odstavka, mu preneha mandat in delovno razmerje po samem zakonu.

(5) Pogoji za imenovanje direktorja se podrobneje določijo v aktu o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest.

(6) Prijavi na javni natečaj je treba predložiti program dela in razvoja agencije za naslednje mandatno obdobje.

(7) Državni zbor glasuje o predlaganem kandidatu za direktorja v 30 dneh po vložitvi predloga. Predlagani kandidat je imenovan, če zanj glasuje večina navzočih poslancev. Če predlagani kandidat za direktorja ne dobi potrebne večine poslanskih glasov, predsednik državnega zbora o tem obvesti vlado, ki v 14 dneh sporoči predsedniku državnega zbora svojo odločitev o nadaljnjem postopku za izvolitev direktorja.

12.k člen

(predčasna razrešitev direktorja)

(1) Direktor se predčasno razreši:

- če to sam zahteva,
- če trajno izgubi delovno zmožnost za opravljanje dela,
- če krši obveznost varovanja zaupnih podatkov, določeno v tem ali drugem zakonu,
- če huje krši poslovnik agencije,
- če se ugotovi, da ne izpolnjuje več z zakonom predpisanih pogojev za imenovanje,
- če nastopi položaj nezdržljivosti iz prejšnjega člena,
- če ne opravlja svojih nalog direktorja, določenih v tem zakonu, ali če jih opravlja nevestno ali nestrokovno, ali
- če ne opravlja svojih nalog člana sveta, določenih v tem zakonu in poslovniku agencije, ali če jih opravlja nevestno ali nestrokovno.

(2) Direktorja predčasno razreši državni zbor na predlog vlade.

(3) Svet je pristojen za izvedbo postopka predčasne razrešitve direktorja, ki je določen s poslovnikom agencije. Pri izvedbi postopka njegove predčasne razrešitve direktor ne sme sodelovati.

(4) Zoper odločitev o razrešitvi je dovoljen upravni spor.

(5) Če je direktor predčasno razrešen, vlada do imenovanja novega direktorja, vendar največ za šest mesecev, ne glede na določbe tega zakona, imenuje vršilca dolžnosti direktorja.

b13.a člen

(program dela, finančni načrt in zaključni račun)

(1) K programu dela in finančnemu načrtu agencije za prihodnje leto daje soglasje vlada.

(2) Če vlada do 15. decembra ne da soglasja k finančnemu načrtu, se do izdaje soglasja uporablja finančni načrt za preteklo leto.

(3) Zaključni račun agencije pregleda pooblaščen revizor. K zaključnemu računu z revizorjevim poročilom daje soglasje vlada.

62. člen

(odškodnina)

(1) Kdor namenoma ali iz malomarnosti krši določbe 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, je odgovoren za škodo, ki nastane zaradi kršitve.

(2) Če je bila škoda povzročena s kršitvijo določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, je sodišče vezano na pravnomočno odločbo o ugotovitvi obstoja kršitve agencije in Evropske komisije. Ta obveznost ne posega v pravice in obveznosti na podlagi 234. člena Pogodbe o Evropski skupnosti.

(3) Zastaranje za uveljavljanje odškodninskega zahtevka po prvem odstavku tega člena ne teče v času od začetka postopka pred agencijo ali Evropsko komisijo do dneva, ko je ta postopek pravnomočno končan.

(4) Sodišče mora nemudoma obvestiti agencijo o vsaki tožbi, s katero se zahteva odškodnina zaradi kršitev določb 6. ali 9. člena tega zakona ali 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

63. člen

(sodelovanje med sodišči, Evropsko komisijo in agencijo)

(1) O vsakem postopku pred sodišči, ki je povezan z uporabo 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, mora sodišče nemudoma obvestiti agencijo.

(2) Kadar poda Evropska komisija v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES pisno stališče do vprašanj uporabe 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, mora sodišče kopijo pisnega stališča nemudoma poslati agenciji in strankam postopka.

(3) Kadar poda agencija v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES pisno stališče do vprašanj uporabe 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, mora sodišče kopijo pisnega stališča nemudoma poslati strankam postopka.

(4) Evropska komisija in agencija lahko pisno stališče iz drugega in tretjega odstavka tega člena podata kadar koli do izdaje odločbe. Pisno stališče ni zavezujoče.

(5) Če sodišče zaprosi Evropsko komisijo za mnenje v skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe 1/2003/ES, mora o tem obvestiti stranke ter po prejemu mnenja Evropske komisije poslati kopijo mnenja agenciji in strankam postopka. Mnenje ni zavezujoče.

(6) Sodišče mora agenciji in Evropski komisiji poslati kopijo vsake odločbe o uporabi 101. ali 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije hkrati z vročitvijo strankam.

(7) Komunikacija med sodišči in Evropsko komisijo lahko poteka neposredno ali prek agencije.

76. člen

(odpustitev in znižanje globe)

(1) Storilcu, ki je udeležen pri sporazumih ali usklajenih ravnanjih med dvema ali več konkurenti, katerih cilj je preprečevati, ovirati ali izkrivljati konkurenco na ozemlju Republike Slovenije z ravnanji, kot so zlasti določanje nakupnih ali prodajnih cen ali drugih poslovnih pogojev, omejitev proizvodnje ali prodaje, razdelitev trga (v nadaljnjem besedilu: kartel), se globa lahko odpusti, če izpolni vse naslednje pogoje:

- v celoti in popolnoma razkrije svojo udeležbo v domnevnem kartelu;
- kot prvi predloži dokaze, ki po mnenju agencije omogočijo preiskavo v zvezi z domnevnim kartelom ali ugotovitev kršitve 6. člena tega zakona ali 101.člena Pogodbe o delovanju Evropske unije v zvezi z domnevnim kartelom;
- sodeluje z agencijo med celotnim postopkom;
- preneha s svojo udeležbo v domnevnem kartelu takoj po začetku sodelovanja z agencijo v zvezi z odpustitvijo globe, razen če bi bilo po mnenju agencije to v nasprotju z interesi preiskave, in
- če storilec ni prisilil drugih k udeležbi v domnevnem kartelu niti jih ni prisilil k temu, da so v njem udeleženi še naprej.

(2) Storilcu, ki ne izpolni vseh pogojev iz prejšnjega odstavka in se mu globa ne odpusti, se globa lahko zniža, če izpolni vse naslednje pogoje:

- agenciji predloži dokaze o svoji udeležbi v domnevnem kartelu, ki predstavljajo znatno dodano vrednost glede na dokaze, ki jih agencija že ima;
- sodeluje z agencijo med celotnim postopkom in
- preneha s svojo udeležbo v domnevnem kartelu takoj po začetku sodelovanja z agencijo v zvezi z odpustitvijo ali znižanjem globe, razen če bi bilo po mnenju agencije to v nasprotju z interesi preiskave.

(3) Storilcu, ki izpolni vse pogoje iz prejšnjega odstavka in kot prvi predloži dokaze iz prve alineje drugega odstavka tega člena, se globa lahko zniža za 30 do 50 odstotkov. Storilcu, ki izpolni vse pogoje iz drugega odstavka tega člena, in kot drugi predloži dokaze iz prve alineje drugega odstavka tega člena, se globa lahko zniža za 20 do 30 odstotkov. Drugim storilcem, ki izpolnijo vse pogoje iz drugega odstavka tega člena, in predložijo dokaze iz prve alineje drugega odstavka tega člena, se globa lahko zniža za največ 20 odstotkov.

(4) Globa, ki je predpisana v razponu, se ne more znižati pod mejo, ki je predpisana s tem zakonom.

(5) Postopek odpustitve in znižanja globe iz prejšnjih odstavkov predpiše vlada z uredbo.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da skladno s 142. členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list Republike Slovenije, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) obravnava predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) po skrajšanem postopku, in sicer zato, ker gre v pretežnem delu za uskladitev s pravom Evropske unije. S predlogom tega zakona se predlaga prenos Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2016 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije v naš pravni sistem, ki ga mora država članica v skladu s prvim odstavkom 21. člena Direktive 2014/104/EU prenesti v nacionalni pravni red do 27. decembra 2016. Poleg določb, ki se nanašajo na prenos Direktive 2014/104/EU, se predlagajo nekatere manj zahtevne spremembe in dopolnitve Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K in 33/14; v nadaljnjem besedilu: ZPOmK-1) ter črtanje nekaterih določb.

VI. PRILOGE

7 osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona

- 8 analize, študije
- 9 vprašalniki
- 10 ankete
- 11 pobude in predlogi, ki so neposredno vplivali na odločitev za predlog zakona
- 12 drugo